

ส่วนที่ 1

ข้อมูลเพื่อการพัฒนา

ส่วนที่ 1

ข้อมูลเพื่อการพัฒนา

(ยะลา นราธิวาส และปัตตานี)

1. ข้อมูลสภาพทั่วไปของกลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดน

1.1 ความเป็นมา

ตามประกาศคณะกรรมการนโยบายการบริหารงานจังหวัดและกลุ่มจังหวัดแบบบูรณาการ เรื่อง การตั้งกลุ่มจังหวัดและกำหนดจังหวัดที่เป็นศูนย์ปฏิบัติการของกลุ่มจังหวัด (ฉบับที่ 3) ลงวันที่ 16 พฤศจิกายน 2560 โดยอาศัยอำนาจตามพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการบริหารงานจังหวัดและกลุ่มจังหวัดแบบบูรณาการ พ.ศ. 2561 มาตรา 26 วรรคหนึ่ง ประกอบมติคณะกรรมการนโยบายการบริหารงานจังหวัดและกลุ่มจังหวัดแบบ บูรณาการ ครั้งที่ 3/2560 เมื่อวันที่ 19 ตุลาคม 2560 โดยความเห็นชอบของ คณะรัฐมนตรี จึงได้แบ่งกลุ่มจังหวัดออกเป็น 18 กลุ่มจังหวัด โดยกลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดน ประกอบด้วย จังหวัดนราธิวาส จังหวัดปัตตานี และจังหวัดยะลา โดยจังหวัดยะลาเป็นศูนย์ปฏิบัติการของกลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดน และผู้ว่าราชการจังหวัดยะลา ทำหน้าที่หัวหน้ากลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดน

1.2 ลักษณะทางกายภาพ

1.2.1 ที่ตั้งและอาณาเขต

1) ที่ตั้ง

กลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดน ประกอบด้วย จังหวัดนราธิวาส ปัตตานี และจังหวัดยะลา ตั้งอยู่ตอนล่างของประเทศ ตั้งอยู่ใต้สุดของประเทศและติดกับประเทศมาเลเซีย มีอาณาเขตติดต่อด้านใต้ และด้านตะวันตกกับประเทศมาเลเซีย รวมระยะทางพรมแดนไทย – มาเลเซีย 258 กิโลเมตร โดยมีเทือกเขา สันกาลาคีรีเป็นแนวกันด้านเหนือ และด้านตะวันออกติดทะเลอ่าวไทยเป็นระยะทาง 172.31 กิโลเมตร มีเนื้อที่รวมประมาณ 10,936.864 ตารางกิโลเมตร หรือประมาณ 6.80 ล้านไร่ ซึ่งจังหวัดนราธิวาสมีพื้นที่มากที่สุด และจังหวัดปัตตานีมีพื้นที่น้อยที่สุด โดยรายละเอียด ดังนี้

2) อาณาเขต

อาณาเขต	ทิศเหนือ	ทิศตะวันออก	ทิศตะวันตก	ทิศใต้
กลุ่มจังหวัดภาคใต้ ชายแดน	จังหวัด สงขลา	อ่าวไทย	จังหวัดสงขลา	ประเทศมาเลเซีย

กลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดน มีพื้นที่รวมทั้งสิ้น 10,936.864 ตารางกิโลเมตร หรือประมาณ 6.80 ล้านไร่ โดยมีรายละเอียดแต่ละจังหวัด ดังนี้

จังหวัดในกลุ่มจังหวัด ภาคใต้ชายแดน	ตารางกิโลเมตร	ล้านไร่	ติดต่อกับประเทศ มาเลเซีย
นราธิวาส	4,475.430	2.79	รัฐกลันตันและรัฐเปรัก
ปัตตานี	1,940.356	1.21	-
ยะลา	4,521.078	2.80	รัฐเปรักและรัฐเคดาห์
รวม	10,936.864	6.80	

กลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดน (นราธิวาส ปัตตานี ยะลา) มีอาณาเขตติดกับจังหวัดต่าง ๆ ดังนี้

จังหวัดในกลุ่ม จังหวัดภาคใต้ ชายแดน	ทิศเหนือ	ทิศใต้	ทิศตะวันออก	ทิศตะวันตก
นราธิวาส	จังหวัดปัตตานีและ อ่าวไทย	รัฐกลันตัน ประเทศ มาเลเซีย	อ่าวไทย และรัฐกลัน ตัน ประเทศมาเลเซีย	จังหวัดยะลา
ปัตตานี	อ่าวไทย	อำเภอเมือง อำเภอ รามัน จังหวัดยะลา และอำเภอบาเจาะ จังหวัดนราธิวาส	อ่าวไทย	อำเภอเทพา และอำเภอ สะบ้าย้อย จังหวัดสงขลา
ยะลา	อำเภอสะบ้าย้อย จังหวัดสงขลาและ อำเภอโคกโพธิ์ จังหวัด ปัตตานี	รัฐเปอร์ลิส ประเทศมาเลเซีย	อำเภอบาเจาะ อำเภอริ้วสะ จังหวัด นราธิวาส และรัฐเปอร์ ลิส ประเทศมาเลเซีย	จังหวัดสงขลา และรัฐเคดาห์ ประเทศมาเลเซีย

1.2.2 ลักษณะภูมิอากาศ

สภาพภูมิอากาศของกลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดน ตั้งใกล้เส้นศูนย์สูตรจัดอยู่ในภูมิอากาศเขตร้อนและชื้น (Tropical Wet or Tropical Rainforest) เนื่องจากมีฝนตลอดปี ไม่เว้นฤดูแล้ง เว้นแต่ในบางเดือน เช่น ในเดือนกุมภาพันธ์ และมีนาคม ซึ่งมีฝนตกน้อยกว่าเดือนอื่นๆ โดยได้รับอิทธิพลของลมมรสุมตะวันออกเฉียงเหนือ พัดปกคลุมกลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดน ระหว่างกลางเดือนตุลาคมถึงกลางเดือนกุมภาพันธ์ ทำให้มีฝนตกมากบริเวณฝั่งตะวันออกของภาคใต้

สำหรับช่วงกลางเดือนกุมภาพันธ์ถึงกลางเดือนพฤษภาคม ซึ่งเป็นช่วงเปลี่ยนจากมรสุมตะวันออกเฉียงเหนือเป็นมรสุมตะวันตกเฉียงใต้ ทำให้มีฝนน้อยกว่าช่วงอื่นๆ เป็นช่วงที่มีอุณหภูมิสูงมากที่สุดของปี

ตารางแสดง ปริมาณน้ำฝนของกลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดน พ.ศ. 2557 - 2559

หน่วย : มิลลิเมตร

กลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดน	พ.ศ. 2557	พ.ศ. 2558	พ.ศ. 2559	ปริมาณน้ำฝนเฉลี่ย พ.ศ. 2557 - 2559
นราธิวาส	2,653.20	2,069.70	2,730.2	2,484.40
ปัตตานี	2,013.90	1,287.90	1,781.4	1,694.40
ยะลา	2,080.80	1,790.0	1,911.9	1,927.60
รวมปริมาณฝนเฉลี่ย 3 จชต.	2,249.30	1,715.87	2,141.17	2,035.27

ที่มา : ศูนย์อุตุนิยมวิทยาภาคใต้ฝั่งตะวันออก จังหวัดสงขลา

ปริมาณน้ำฝนโดยเฉลี่ยระหว่าง พ.ศ. 2557 - 2559 มีปริมาณน้ำฝน 2,035.27 มิลลิเมตรต่อปี จัดอยู่ในเกณฑ์สูง ซึ่งจังหวัดนราธิวาสมีปริมาณน้ำฝนเฉลี่ยสูงสุดที่ 2,484.4 มิลลิเมตรต่อปี และจังหวัดปัตตานีมีปริมาณน้ำฝนเฉลี่ยต่ำสุดที่ 1,694.4 มิลลิเมตรต่อปี โดยฤดูฝนของพื้นที่กลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดนมีลักษณะแตกต่างจากพื้นที่อื่น ๆ โดยจะมีฝน ในฤดูมรสุมตะวันออกเฉียงเหนือระหว่างกลางเดือนตุลาคมถึงกลางเดือนกุมภาพันธ์ มีฝนตกชุก

ความเร็วลมโดยเฉลี่ยระหว่าง 1.8-3.8 น็อต (3-7 กม./ชม.) จัดอยู่ในระดับลมอ่อน ทิศทางของลมผิวพื้นขึ้นกับทิศทางของลมประจำฤดู ยกเว้นในกรณีที่ลมประจำฤดูมีกำลังอ่อน ทิศทางของลมขึ้นกับลมประจำถิ่น

ลมประจำฤดูที่สำคัญ ได้แก่ ลมมรสุมตะวันออกเฉียงเหนือ เริ่มประมาณกลางเดือนตุลาคม ไปจนถึงเดือนกุมภาพันธ์ ทำให้พื้นที่มีฝนตกชุก และมีฝนตกหนักหลายพื้นที่บริเวณชายฝั่ง

1.3 การปกครอง/ประชากร

1.3.1 การปกครองส่วนภูมิภาค / การปกครองส่วนท้องถิ่น

เขตการปกครองของกลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดน ประกอบด้วย 3 จังหวัด (นราธิวาส ปัตตานี และยะลา) ซึ่งการปกครองส่วนภูมิภาคประกอบด้วย 33 อำเภอ 250 ตำบล 1,614 หมู่บ้าน และการปกครองส่วนท้องถิ่น ประกอบด้วย 1 เทศบาลนคร 5 เทศบาลเมือง 31 เทศบาลตำบล 227 องค์การบริหารส่วนตำบล

ตารางแสดงข้อมูลการปกครองส่วนภูมิภาค / การปกครองส่วนท้องถิ่น

กลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดน	การปกครองส่วนภูมิภาค			การปกครองส่วนท้องถิ่น			
	อำเภอ	ตำบล	หมู่บ้าน	เทศบาลนคร	เทศบาลเมือง	เทศบาลตำบล	องค์การบริหารส่วนตำบล
นราธิวาส	13	77	593	-	3	11	74
ปัตตานี	12	115	642	-	1	11	101
ยะลา	8	58	379	1	1	9	52
รวม	33	250	1,614	1	5	31	227

ที่มา : สำนักทะเบียนกลาง กรมการปกครอง

1.3.2 ประชากร

● จำนวนประชากรรวม

กลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดน มีจำนวนประชากรทั้งสิ้น 2,012,921 คน ซึ่งแยกเป็น ประชากรชาย 997,429 คน และประชากรหญิง 1,015,492 คน ประชากรส่วนใหญ่ร้อยละ 82.62 นับถือศาสนาอิสลาม ร้อยละ 16.94 นับถือศาสนาพุทธ และอีกร้อยละ 0.44 นับถือศาสนาอื่นๆ (คริสต์/ฮินดู) ทำให้พื้นที่ 3 จชต.มีเอกลักษณ์ทางสังคมและวิถีประชาชนที่แตกต่างจากพื้นที่ส่วนอื่นๆของประเทศ รายละเอียดดังนี้

ตารางแสดงข้อมูลจำนวนประชากรของกลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดน

กลุ่มจังหวัดภาคใต้ ชายแดน	เพศ		จำนวนประชากรรวม (คน)
	ชาย	หญิง	
นราธิวาส	390,832	398,849	789,681
ปัตตานี	347,145	353,816	700,961
ยะลา	259,452	262,827	522,279
รวม	997,429	1,015,492	2,012,921

ที่มา : สำนักทะเบียนกลาง กรมการปกครอง (ข้อมูล ณ 31 ธันวาคม 2559)

1.4 ข้อมูลด้านเศรษฐกิจ

1.4.1 สภาพเศรษฐกิจและรายได้

ภาพรวมเศรษฐกิจ

1. เศรษฐกิจภาคใต้ชายแดนลดลงอย่างต่อเนื่อง โดยในปี 2558 มีมูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวม ณ ราคาประจำปี เท่ากับ 123,377 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 0.9 ของผลิตภัณฑ์มวลรวมประเทศ โดยลดลงเมื่อเทียบกับปี 2555 ที่มีสัดส่วนร้อยละ 1.1 ของประเทศ ทั้งนี้สาเหตุส่วนหนึ่งมาจากเหตุการณ์ความไม่สงบในพื้นที่ที่มีเหตุการณ์เกิดขึ้นอย่างต่อเนื่องส่งผลต่อความเชื่อมั่นของนักลงทุน และราคายางพารา ซึ่งเป็นพืชเศรษฐกิจหลักของพื้นที่ที่มีแนวโน้มลดลงตั้งแต่ปี 2554 เป็นต้นมา

2. โครงสร้างเศรษฐกิจพึ่งพาภาคเกษตร ปี 2558 มูลค่าผลิตภัณฑ์ภาคเกษตรมีสัดส่วนร้อยละ ๓๑.๐ ของผลิตภัณฑ์กลุ่มจังหวัด ซึ่งภาคเกษตรเป็นกิจกรรมทางเศรษฐกิจที่มีความสำคัญของภาค เนื่องจากประชาชนส่วนใหญ่ประกอบอาชีพด้านการเกษตร แต่มีแนวโน้มของสัดส่วนการผลิตลดลง เนื่องจากราคาสินค้าเกษตรหลักโดยเฉพาะยางพาราปรับตัวลดลงอย่างต่อเนื่อง ส่วนภาคอุตสาหกรรมปรับตัวลดลงเล็กน้อย โดยมีสัดส่วนการผลิตที่ร้อยละ 6.5 ในขณะที่ภาคบริการโดยเฉพาะสาขาบริการทางการศึกษาและบริการภาครัฐมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นจากการจัดสรรงบประมาณของรัฐเพื่อพัฒนาและยกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชนและแก้ไขปัญหาความไม่สงบในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้

3. เศรษฐกิจภาคใต้ชายแดนขยายตัวในระดับต่ำ โดยในปี 2558 มีการขยายตัวร้อยละ 4.2 ปรับตัวดีขึ้นเมื่อเทียบกับการหดตัวที่ร้อยละ 4.1 ในปี 2557 และหากพิจารณาในช่วง 5 ปี (พ.ศ. 2554 – 2558) เศรษฐกิจภาคใต้ชายแดนมีภาวะหดตัวเฉลี่ยร้อยละ 1.5 ซึ่งต่ำกว่าระดับประเทศที่เศรษฐกิจขยายตัวเฉลี่ยร้อยละ 2.93 โดยสาเหตุส่วนหนึ่งจากราคายางพาราที่มีแนวโน้มลดลงตั้งแต่ช่วงปี 2554 – 2558 ส่งผลกระทบต่อรายได้เกษตรกร

4. รายได้เฉลี่ยต่อหัวประชากรมีแนวโน้มลดลง โดยปี 2558 ผลิตภัณฑ์ภาคต่อหัวประชากร (GRP Per capita) เฉลี่ย 70,322 บาทต่อคนต่อปี ซึ่งต่ำกว่าค่าเฉลี่ยของประเทศประมาณ 2 เท่า ลดลงจากปี 2554 ที่มีจำนวน 95,187 บาทต่อคนต่อปี โดยจังหวัดยะลามีรายได้เฉลี่ยต่อหัวสูงที่สุดเท่ากับ 89,875 บาทต่อคนต่อปี และจังหวัดนราธิวาสมีค่าต่ำสุด 54,922 บาทต่อคนต่อปี และต่ำที่สุดในภาคใต้ และเป็นลำดับที่ 73 ของประเทศ

ตารางที่ 1 ผลิตภัณฑ์มวลรวมและโครงสร้างเศรษฐกิจ

รายการ	2554	2555	2556	2557	2558
มูลค่าผลิตภัณฑ์ภาค					
- มูลค่า (ล้านบาท)	163,671	141,590	130,061	121,713	123,377
- สัดส่วนต่อประเทศ (ร้อยละ)	1.4	1.1	1.0	0.9	0.9
- อัตราขยายตัวที่แท้จริง (ร้อยละ)	1.2	-4.3	-4.6	-4.1	4.2
มูลค่าผลิตภัณฑ์ภาคต่อหัว					
- มูลค่า (บาท/คน/ปี)	95,187	81,893	74,865	69,679	70,322
- อัตราการขยายตัว (ร้อยละ)	11.9	-14.0	-8.6	-6.9	0.9
โครงสร้างการผลิต					
- ภาคเกษตร	48.6	40.6	38.9	38.3	32.0
• เกษตรกรรม	42.1	32.2	29.6	28.2	22.8
• ประมง	6.5	8.6	9.3	10.1	9.2
- ภาคอุตสาหกรรม	8.5	9.2	8.1	6.6	6.5
• เหมืองแร่ฯ	0.2	0.2	0.2	0.3	0.2
• อุตสาหกรรม	8.3	9.0	7.8	6.3	6.2
- ภาคบริการ	42.9	50.2	53.0	55.1	61.5
• บริการภาครัฐและการศึกษา	18.2	23.3	24.2	24.0	28.6
• บริการอื่นๆ	24.7	26.9	28.8	31.1	32.8

ที่มา : ประมวลจากข้อมูลของสำนักบัญชีประชาชาติ สศช.

1.4.2 ด้านการเกษตร

- **พื้นที่เกษตรกรรม**

พื้นที่เกษตรกรรม ปี 2557 จำนวน 3,466,098 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 15.92 ของภาคใต้
พื้นที่เกษตรกรรมของภาคใต้

หน่วย : ไร่

จังหวัด/พ.ศ.	2553	2554	2555	2556	2557
ประเทศ	149,416,681	149,246,428	107,241,030	149,236,233	149,225,195
ภาคใต้	22,024,776	21,771,930	21,770,422	21,768,408	21,765,977
กลุ่มจังหวัดชายแดนภาคใต้	3,472,243	3,469,646	3,469,113	3,466,0983	3,466,098
ปัตตานี	767,332	758,224	758,071	756,505	756,505
ยะลา	1,276,676	1,293,848	1,293,670	1,292,995	1,292,995
นราธิวาส	1,428,235	1,417,574	1,417,372	1,416,598	1,416,598

ที่มา : สทนง.เศรษฐกิจการเกษตร

- **พื้นที่ชลประทาน**

ตารางแสดงพื้นที่ชลประทานในภาคใต้

จังหวัด/กลุ่มจังหวัด	พื้นที่ (ไร่)	พื้นที่ชลประทาน (ไร่)		
		2557	2558	2559
ประเทศ	320,696,888	30,220,545	30,483,167	31,837,533
ภาคใต้	44,196,992	3,042,540	3,197,947	3,356,790
กลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดน	6,835,540	672,368	679,354	709,593
ปัตตานี	1,212,722	416,132	418,611	436,823
ยะลา	2,825,674	18,450	21,177	29,797
นราธิวาส	2,797,144	237,786	239,566	242,973

ที่มา: สำนักงานชลประทานที่ 16 กรมชลประทาน

จากตาราง จะเห็นได้ว่าพื้นที่ชลประทานของกลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดน มีแนวโน้มเพิ่มจากปี 2557 จาก 679,354 ไร่ เพิ่มขึ้นเล็กน้อยในปี 2558 เป็น 709,593 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 4.46 และมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นในอนาคต เนื่องจากรัฐบาลมีแผนบริหารจัดการในลุ่มน้ำสำคัญของภาค และการส่งเสริมอาชีพการเกษตรในพื้นที่ราบลุ่มน้ำเพื่อเพิ่มรายได้ให้กับประชาชนในภาค

● พืชหลัก

(1) ยางพารา

ตารางแสดงข้อมูลพื้นที่ปลูก และพื้นที่เก็บเกี่ยวของยางพารา

ระดับของ ข้อมูล	เนื้อที่ยืนต้น (ไร่)			เนื้อที่กรีดยาง (ไร่)		
	ปี 2556	ปี 2557	ปี 2558	ปี 2556	ปี 2557	ปี 2558
รวมทั้งประเทศ	23,345,841	23,358,744	23,331,923	17,329,765	18,222,833	18,846,009
ภาคใต้	14,753,062	14,737,462	14,710,493	12,436,282	12,667,793	12,785,305
กลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดน	2,704,110	2,701,694	2,697,413	2,233,574	2,293,549	2,323,122
ปัตตานี	341,615	341,254	338,714	285,489	289,843	292,795
ยะลา	1,360,659	1,359,527	1,359,444	1,094,588	1,126,746	1,148,968
นราธิวาส	1,001,836	1,000,913	999,255	853,497	876,960	881,359

ที่มา : สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร กระทรวงเกษตรและสหกรณ์

ในปี 2558 ประเทศไทยมีพื้นที่ปลูกยางพารา 23,331,923 ไร่ เป็นพื้นที่ปลูกในภาคใต้ 14,710,493 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 63.04 ของพื้นที่ปลูกทั้งประเทศ โดยกลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดนมีพื้นที่ปลูกจำนวน 2,697,413 ไร่ จังหวัดยะลามีพื้นที่ปลูกมากที่สุด จำนวน 1,359,444 ไร่

ในส่วนของพื้นที่กรีดยางในปี 2558 ประเทศไทยมีพื้นที่กรีดยางทั้งหมด 18,846,009 ไร่ เป็นพื้นที่กรีดยางในภาคใต้ 12,785,305 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 67.84 ของพื้นที่กรีดยางทั้งประเทศ โดยกลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดน มีพื้นที่กรีดยาง เป็น 2,323,122 ไร่ จังหวัดยะลามีพื้นที่กรีดยางมากที่สุด จำนวน 1,148,968 ไร่

ตารางแสดงข้อมูลผลผลิต (ตัน) และผลผลิตต่อไร่ (กก.) ของยางพารา

ระดับของ ข้อมูล	ผลผลิต (ตัน)			ผลผลิตต่อไร่ (กก.)		
	ปี 2556	ปี 2557	ปี 2558	ปี 2556	ปี 2557	ปี 2558
รวมทั้งประเทศ	4,556,285	4,566,260	4,466,063	263	251	237
ภาคใต้	3,419,535	3,323,109	3,208,397	275	262	251
กลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดน	556,860	556,209	543,419	250	244	235
ปัตตานี	73,139	72,719	70,856	256	251	242
ยะลา	281,366	281,301	276,901	257	250	241
นราธิวาส	202,355	202,189	195,662	237	231	222

ที่มา : สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร กระทรวงเกษตรและสหกรณ์

ด้านผลผลิตรวมในปี 2558 ประเทศไทยมีผลผลิตยางพารา 4,466,063 ตัน เป็นผลผลิตของภาคใต้ 3,208,397 ตัน คิดเป็นร้อยละ 71.84 ของผลผลิตทั้งประเทศ สำหรับกลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดนมีผลผลิต 543,419 ตัน

สำหรับผลผลิตต่อไร่ในปี 2558 ประเทศไทยมีผลเฉลี่ยยางพารา 237 กิโลกรัมต่อไร่ โดยภาคใต้มีผลผลิตเฉลี่ย 251 กิโลกรัมต่อไร่ ส่วนผลผลิตเฉลี่ยยางพาราของกลุ่มจังหวัดพบว่า กลุ่มจังหวัดชายแดนภาคใต้ มีผลผลิตต่อไร่ เป็น 235 กิโลกรัมต่อไร่

ผลผลิตยางธรรมชาติของประเทศไทย

หน่วย : เมตริกตัน

พ.ศ.	ปริมาณการผลิต	ปริมาณการส่งออก	ใช้ในประเทศ	สต็อก	หมายเหตุ
2555	3,778,010	3,121,332	505,052	556,675	
2556	4,170,428	3,664,941	520,628	502,855	-2.6%
2557	4,323,975	3,770,649	541,003	516,756	+2.76%
2558	4,473,370	3,749,456	600,491	642,595	+19.62%

ปริมาณการใช้ยางธรรมชาติในประเทศแยกตามผลิตภัณฑ์

หน่วย : เมตริกตัน

ประเภทผลิตภัณฑ์	2555	2556	2557	2558
ยางยานพาหนะ	317,654	320,567	329,051	297,138
ยางรถจักรยานยนต์	21,958	23,417	23,811	40,693
หลอดดอก	1,057	1,274	2,128	1,336
ยางรัดของ	10,032	14,815	15,353	24,991
อะไหล่รถยนต์	1,247	1,078	2,802	3,488
พื้นรองเท้า	1,018	1,079	1,146	1,496
รองเท้า	3,032	3,146	4,769	4,983
ตัวอย่าง	739	867	712	15,630
สายพาน	1,513	1,573	2,499	7,514
ยางยืด	67,078	66,603	79,168	87,746
ถุงมือยาง	66,381	69,645	58,865	81,979
ถุงยางอนามัย	5,285	5,469	6,464	9,524
ผลิตภัณฑ์ฟองน้ำ	262	233	234	292
กาว	2,274	1,510	2,985	3,036
เครื่องมือทางการแพทย์/ วิทยาศาสตร์	684	841	952	378
อื่นๆ	4,838	8,511	10,064	20,267
รวม	505,052	520,628	541,003	600,491

(2) ปาล์มน้ำมัน

ตารางแสดงข้อมูลพื้นที่ปลูก และพื้นที่เก็บเกี่ยวของปาล์มน้ำมัน

ระดับของ ข้อมูล	เนื้อที่ยืนต้น (ไร่)			เนื้อที่ให้ผลปาล์มน้ำมัน (ไร่)		
	ปี 2556	ปี 2557	ปี 2558	ปี 2556	ปี 2557	ปี 2558
รวมทั้งประเทศ	4,489,119	4,621,253	4,696,559	3,773,123	4,023,819	4,276,240
ภาคใต้	3,871,025	3,946,831	4,011,503	3,379,997	3,548,308	3,698,161
กลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดน	72,111	77,646	78,959	37,931	46,068	56,914
ปัตตานี	17,758	19,317	19,101	8,993	12,464	13,600
ยะลา	6,898	7,043	7,060	2,597	4,172	6,834
นราธิวาส	47,455	51,286	52,798	26,341	29,432	36,480

ที่มา : สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร ,กระทรวงเกษตรและสหกรณ์

ในปี 2558 กลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดนมีพื้นที่ปลูกปาล์มน้ำมัน 78,959 ไร่ เพิ่มขึ้นจากปี 2556 ที่มีพื้นที่ปลูก 72,111 ไร่ โดยปลูกมากที่สุด ในจังหวัดนราธิวาส สำหรับพื้นที่ให้ผลปาล์มน้ำมันในปี 2558 กลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดนให้ผลผลิต 56,914 ไร่ เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องจากปี 2556 ที่มีพื้นที่ให้ผล 37,931 ไร่ โดยพื้นที่ให้ผลเพิ่มขึ้นมากในจังหวัดนราธิวาส โดยเพิ่มขึ้นจาก 26,341 ไร่ในปี 2556 เป็น 36,480 ไร่ ในปี 2558 และจังหวัดปัตตานี เพิ่มขึ้นจาก 8,993 ไร่ในปี 2556 เป็น 13,600 ไร่ ในปี 2558

ตารางแสดงข้อมูลผลผลิต (ตัน) และผลผลิตต่อไร่ (กก.) ของปาล์มน้ำมัน

ระดับของ ข้อมูล	ผลผลิต (ตัน)			ผลผลิตต่อไร่ (กก.)		
	ปี 2556	ปี 2557	ปี 2558	ปี 2556	ปี 2557	ปี 2558
ประเทศ	12,434,520	12,472,505	11,015,872	3,273	3,100	2,576
ภาคใต้	11,439,096	11,346,491	9,893,836	3,393	3,198	2,675
กลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดน	80,168	89,831	82,000	2,027.33	1,870.33	1,448.70
ปัตตานี	22,863	27,336	25,101	2,510	2,193	1,846
ยะลา	4,826	6,296	7,907	1,550	1,509	1,157
นราธิวาส	52,479	56,199	48,992	2,022	1,909	1,343

ที่มา : สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร กระทรวงเกษตรและสหกรณ์

กลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดนมีผลผลิตในปี 2558 จำนวน 82,000 ตันคิดเป็นร้อยละ 0.75 ของประเทศ เพิ่มขึ้นจากปี 2556 ที่มีผลผลิต 80,168 ตัน โดยจังหวัดนราธิวาสมีการผลิตมากที่สุดในปี 2558 ให้ผลผลิตรวม 48,992 ตัน

สำหรับผลผลิตต่อไร่ในปี 2558 ผลผลิตเฉลี่ยของกลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดนมีผลผลิต 1,448.70 กิโลกรัมต่อไร่ ต่ำกว่าประเทศมากซึ่งมีผลผลิตเฉลี่ย 2,576 ไร่

(3) ข้าวนาปรัง

ตารางแสดงข้อมูลพื้นที่ปลูก และพื้นที่เก็บเกี่ยวของข้าวนาปรัง

ระดับของข้อมูล	พื้นที่เพาะปลูก (ไร่)			เนื้อที่เก็บเกี่ยว (ไร่)		
	ปี 2556	ปี 2557	ปี 2558	ปี 2556	ปี 2557	ปี 2558
รวมทั้งประเทศ	16,087,294	15,055,076	8,489,505	15,963,399	14,891,157	8,687,476
ภาคใต้	400,236	243,672	322,860	397,207	238,816	302,914
กลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดน	30,025	1,175	23,002	28,868	1,160	21,136
ปัตตานี	28,831	0	21,905	27,677	-	20,030
ยะลา	550	400	551	547	400	395
นราธิวาส	644	775	546	644	760	711

ที่มา : สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร , กระทรวงเกษตรและสหกรณ์

ในปี 2558 พื้นที่ปลูกข้าวนาปรังของกลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดน จำนวน 23,002 ไร่ ส่วนพื้นที่เก็บเกี่ยวในปี 2558 ของกลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดนเก็บเกี่ยวได้ 21,136 ไร่

ตารางแสดงข้อมูลผลผลิต (ตัน) และผลผลิตต่อไร่ (กก.) ของข้าวนาปรัง

ระดับของข้อมูล	ผลผลิต (ตัน)			ผลผลิตต่อไร่ (กก.)		
	ปี 2556	ปี 2557	ปี 2558	ปี 2556	ปี 2557	ปี 2558
รวมทั้งประเทศ	10,766,286	9,672,093	5,514,940	674	650	635
ภาคใต้	218,088	129,760	163,724	549	543	540
กลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดน	12,537	496	8,898	413	462.5	457
ปัตตานี	12,060	0	8,404	436	0	420
ยะลา	226	230	228	413	575	577
นราธิวาส	251	266	266	390	350	374

ที่มา : สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร กระทรวงเกษตรและสหกรณ์

ด้านผลผลิตรวมในปี 2558 ภาคใต้ มีผลผลิตข้าวนาปรังเป็น 163,724 ตัน ส่วนกลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดนมีผลผลิตเป็น 8,898 ตัน

สำหรับผลผลิตต่อไร่ในปี 2558 ภาคใต้มีผลผลิตเฉลี่ย 540 กิโลกรัมต่อไร่ ส่วนผลผลิตเฉลี่ยของกลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดนมีผลผลิตต่อไร่ เป็น 457 กิโลกรัมต่อไร่

(4) ข้าวนาปี

ตารางแสดงข้อมูลพื้นที่ปลูก และพื้นที่เก็บเกี่ยวของข้าวนาปี

ระดับของข้อมูล	พื้นที่เพาะปลูก (ไร่)			เนื้อที่เก็บเกี่ยว (ไร่)		
	ปี 2556	ปี 2557	ปี 2558	ปี 2556	ปี 2557	ปี 2558
รวมทั้งประเทศ	62,079,904	60,790,599	55,812,540	58,135,809	58,246,976	52,885,166
ภาคใต้	944,211	887,995	873,730	897,399	873,639	855,194
กลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดน	186,485	189,882	182,070	179,984	180,848	181,320
ปัตตานี	94,322	94,287	92,373	88,837	93,084	89,602
ยะลา	42,040	41,201	40,822	41,659	40,787	40,607
นราธิวาส	50,123	54,394	48,875	49,488	46,977	51,111

ที่มา : สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร ,กระทรวงเกษตรและสหกรณ์

ในปี 2558 พื้นที่ปลูกข้าวนาปีของกลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดนมีพื้นที่ปลูกจำนวน 189,882

ไร่

โดยมีพื้นที่เก็บเกี่ยวจำนวน 181,320 ไร่

ตารางแสดงข้อมูลผลผลิต (ตัน) และผลผลิตต่อไร่ (กก.) ของข้าวนาปี

ระดับของข้อมูล	ผลผลิต (ตัน)			ผลผลิตต่อไร่ (กก.)		
	ปี 2556	ปี 2557	ปี 2558	ปี 2556	ปี 2557	ปี 2558
รวมทั้งประเทศ	27,090,184	26,269,964	23,009,340	466	451	435
ภาคใต้	417,517	386,038	385,233	465	442	450
กลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดน	66,254	67,622	68,622	365.7	370.7	375.3
ปัตตานี	33,198	35,129	34,640	374	377	387
ยะลา	14,725	14,582	14,614	353	358	360
นราธิวาส	18,331	17,733	19,368	370	377	379

ที่มา : สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร กระทรวงเกษตรและสหกรณ์

ด้านผลผลิตรวมในปี 2558 ภาคใต้ มีผลผลิตข้าวนาปีเป็น 385,233 ตัน กลุ่มจังหวัดภาคใต้ ชายแดนมีผลผลิต 68,622 ตัน

สำหรับผลผลิตต่อไร่ในปี 2558 ภาคใต้มีผลผลิตเฉลี่ย 450 กิโลกรัมต่อไร่ ส่วนผลผลิตเฉลี่ย ของกลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดนมีผลผลิตต่อไร่ เป็น 375.3 กิโลกรัมต่อไร่

5) ลองกอง

ตาราง: พื้นที่ปลูกและพื้นที่ให้ผลผลิตลองกองของกลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดน

ระดับของข้อมูล	พื้นที่ปลูก (ไร่)			พื้นที่ให้ผลผลิต (ไร่)		
	ปี 2556	ปี 2557	ปี 2558	ปี 2556	ปี 2557	ปี 2558
รวมทั้งประเทศ	418,452	398,724	377,698	371,285	361,277	351,877
ภาคใต้	283,239	268,901	254,578	256,092	247,000	239,024
กลุ่มจังหวัด ภาคใต้ชายแดน	125,655	119,624	114,889	119,074	114,767	108,465
ปัตตานี	20,790	19,294	16,837	19,713	18,477	16,095
ยะลา	41,026	38,187	36,998	37,668	35,904	35,751
นราธิวาส	63,839	62,143	61,054	61,693	60,386	56,619

ที่มา : สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร , กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ , 2557

ในปี 2558 พื้นที่ปลูกลองกองของกลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดน เป็น 114,889 ไร่ และมีพื้นที่ให้ผลผลิตเป็น 108,465 ไร่

ตาราง: ผลผลิตและผลผลิตลองกองเฉลี่ยต่อไร่ของกลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดน

ระดับของข้อมูล	ผลผลิตลองกอง (ตัน)			ผลผลิตลองกองเฉลี่ยต่อไร่ (กิโลกรัมต่อไร่)		
	ปี 2556	ปี 2557	ปี 2558	ปี 2556	ปี 2557	ปี 2558
รวมทั้งประเทศ	160,765	177,978	138,221	384	446	393
ภาคใต้	89,014	113,033	77,411	314	420	324
กลุ่มจังหวัด ภาคใต้ ชายแดน	19,872	40,686	24,640	140.66	362.35	268
ปัตตานี	118	4,268	4,989	5.99	230.99	310
ยะลา	9,266	22,404	14,185	245.99	624.00	397
นราธิวาส	10,488	14,014	5,466	170.00	232.07	97

ที่มา : สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร , กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ , ๒๕๕๗

ด้านผลผลิตรวมในปี 2558 ภาคใต้ มีผลผลิตเป็น 77,411 ตัน โดยกลุ่มจังหวัดภาคใต้ ชายแดน มีผลผลิต 24,640 ตัน

สำหรับผลผลิตต่อไร่ในปี 2558 ภาคใต้มีผลผลิตเฉลี่ย 324 กิโลกรัมต่อไร่ ส่วนผลผลิตเฉลี่ย ของกลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดนมีผลผลิตต่อไร่ 268 กิโลกรัมต่อไร่

(6) ทุเรียน

ตาราง : พื้นที่ปลูกและพื้นที่ให้ผลผลิตทุเรียนของกลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดน

ระดับของ ข้อมูล	พื้นที่ปลูก (ไร่)			พื้นที่ให้ผลผลิต (ไร่)		
	ปี 2556	ปี 2557	ปี 2558	ปี 2556	ปี 2557	ปี 2558
รวมทั้งประเทศ	655,590	666,306	686,582	577,235	570,602	573,293
ภาคใต้	335,456	341,800	351,183	297,558	293,073	293,002
กลุ่มจังหวัด ภาคใต้ ชายแดน	88,364	84,796	85,842	81,745	80,034	81,208
ปัตตานี	9,243	8,789	8,754	8,591	8,237	8,390
ยะลา	47,159	45,952	47,145	44,679	43,806	44,163
นราธิวาส	31,962	30,055	29,943	28,475	27,991	28,655

ที่มา : สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร ,กระทรวงเกษตรและสหกรณ์

ในปี 2558พื้นที่ปลูกทุเรียนในกลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดนมีพื้นที่ปลูก คือ 85,842 ไร่ ส่วนพื้นที่ให้ผลผลิตในปี 2558 ของกลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดน จำนวน 81,208 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 12.51 และ 14.17 ของประเทศ ปลูกมากที่สุดในจังหวัดยะลา มีพื้นที่ทั้งหมด 47,145 ไร่ หรือคิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 54.92 ของกลุ่ม

ตาราง : ผลผลิตและผลผลิตเฉลี่ยต่อไร่ของทุเรียนในกลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดน

ระดับของ ข้อมูล	ผลผลิต (ตัน)			ผลผลิตเฉลี่ยต่อไร่ (กิโลกรัมต่อไร่)		
	ปี 2556	ปี 2557	ปี 2558	ปี 2556	ปี 2557	ปี 2558
รวมทั้งประเทศ	569,313	631,775	601,884	986	1107	1050
ภาคใต้	223,050	258,772	239,513	750	883	817
กลุ่มจังหวัด ภาคใต้ชายแดน	24,446	43,489	36,993	213.67	520	443.67
ปัตตานี	180	4,596	4,104	21	558	489
ยะลา	18,229	30,007	24,965	408	685	565
นราธิวาส	6,037	8,886	7,924	212	317	277

ที่มา : สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร ,กระทรวงเกษตรและสหกรณ์

ด้านผลผลิตรวมในปี 2558 ภาคใต้ มีผลผลิตเป็น 239,513 ตัน กลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดน มีผลผลิต 36,993 ตัน สำหรับผลผลิตต่อไร่ในปี 2558กลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดนมีผลผลิตต่อไร่ 443.67 กิโลกรัมต่อไร่ ซึ่งต่ำกว่าภาคใต้มีผลผลิตเฉลี่ย 817 กิโลกรัมต่อไร่ โดยจังหวัดยะลาให้ผลผลิตเฉลี่ยต่อไร่ สูงสุด 565 กิโลกรัมต่อไร่

(7) เงาะ

ตาราง: พื้นที่ปลูกและพื้นที่ให้ผลผลิตของเงาะในกลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดน

ระดับของ ข้อมูล	พื้นที่ปลูก (ไร่)			พื้นที่ให้ผลผลิต (ไร่)		
	ปี 2556	ปี 2557	ปี 2558	ปี 2556	ปี 2557	ปี 2558
รวมทั้งประเทศ	314,399	299,043	293,063	299,433	283,182	277,010
ภาคใต้	138,531	131,996	126,570	134,894	127,884	122,585
กลุ่มจังหวัด ภาคใต้ ชายแดน	34,845	33,781	33,138	34,587	32,883	32,226
ปัตตานี	1,853	1,853	1,845	1,853	1,770	1,762
ยะลา	4,302	4,103	4,062	4,302	4,085	4,030
นราธิวาส	28,690	27,825	27,231	28,432	27,028	26,434

ที่มา : สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร ,กระทรวงเกษตรและสหกรณ์

ในปี 2558 พื้นที่ปลูกในกลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดน มีพื้นที่ปลูก 33,138 ไร่ และมีพื้นที่ให้ผลผลิตเป็น 32,226 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 11.31 และ 11.64 ของประเทศ ปลูกมากที่สุดในจังหวัดนราธิวาส โดยมีพื้นที่ 26,434 ไร่ หรือคิดเป็นร้อยละ 82.19 ของพื้นที่ปลูกเงาะของกลุ่มจังหวัด

ตาราง: ผลผลิตและผลผลิตเฉลี่ยต่อไร่ของเงาะในกลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดน

ระดับของ ข้อมูล	ผลผลิต (ตัน)			ผลผลิตเฉลี่ยต่อไร่ (กิโลกรัมต่อไร่)		
	ปี 2556	ปี 2557	ปี 2558	ปี 2556	ปี 2557	ปี 2558
รวมทั้งประเทศ	315,614	321,721	316,315	1099	1136	1142
ภาคใต้	72,076	111,361	78,912	617	871	644
กลุ่มจังหวัด ภาคใต้ ชายแดน	14,109	32,883	11,388	619.33	1000	392.33
ปัตตานี	43	1,770	656	574	1000	372
ยะลา	2,125	4,085	1,898	685	1000	471
นราธิวาส	11,941	27,028	8,834	599	1000	334

ที่มา : สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร ,กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ , ๒๕๕๗

ด้านผลผลิตรวมในปี 2558 ภาคใต้ มีผลผลิตเป็น 78,912 ตัน โดยกลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดนมีผลผลิต 11,388 ตัน และมีผลผลิตเฉลี่ยต่อไร่ 392.33 กิโลกรัมต่อไร่ ลดลงจากปี 2557 และปี 2556 ที่มีผลผลิตรวม 32,883 ตันและ 14,109 ไร่ เนื่องจากมีสภาพอากาศที่เหมาะสมโดยจังหวัดนราธิวาสผลิตได้มากที่สุด ในขณะที่ผลผลิตเฉลี่ยต่อไร่ยังต่ำกว่าประเทศมาก โดยในปี 2558 มีผลผลิตเฉลี่ยต่อไร่ 392.33 กิโลกรัมต่อไร่ โดยจังหวัดยะลามีผลผลิตเฉลี่ยต่อไร่สูงสุด 471 กิโลกรัมต่อไร่

(8) มังคุด

ตาราง: พื้นที่ปลูกและพื้นที่ให้ผลผลิตของมังคุดในกลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดน

ระดับของ ข้อมูล	พื้นที่ปลูก (ไร่)			พื้นที่ให้ผลผลิต (ไร่)		
	ปี 2556	ปี 2557	ปี 2558	ปี 2556	ปี 2557	ปี 2558
รวมทั้งประเทศ	458,362	453,508	449,932	409,462	412,605	411,916
ภาคใต้	246,542	244,717	243,026	225,419	225,317	222,504
กลุ่มจังหวัด ภาคใต้ ชายแดน	32,995	32,116	31,406	31,484	30,679	29,426
ปัตตานี	2,887	2,887	2,682	2,741	2,815	2,610
ยะลา	7,350	7,318	6,933	7,350	7,318	6,933
นราธิวาส	22,758	21,911	21,791	21,393	20,546	19,883

ที่มา : สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร ,กระทรวงเกษตรและสหกรณ์

ในปี 2558 พื้นที่ปลูกในกลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดนมีพื้นที่ปลูกมากที่สุดเป็น 31,406 ไร่ และพื้นที่ให้ผลผลิตเป็น 29,426 ไร่

ตาราง: ผลผลิตและผลผลิตเฉลี่ยต่อไร่ของมังคุดในกลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดน

ระดับของ ข้อมูล	ผลผลิต (ตัน)			ผลผลิตเฉลี่ยต่อไร่ (กิโลกรัมต่อไร่)		
	ปี 2556	ปี 2557	ปี 2558	ปี 2556	ปี 2557	ปี 2558
รวมทั้งประเทศ	279,263	289,352	198,402	682	701	482
ภาคใต้	124,177	142,832	82,897	551	634	373
กลุ่มจังหวัด ภาคใต้ ชายแดน	13,270	12,047	10,694	358	422.67	420.33
ปัตตานี	77	1,627	1,266	28	578	485
ยะลา	4,807	2,078	3,213	654	284	463
นราธิวาส	8,386	8,342	6,215	392	406	313

ที่มา : สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร ,กระทรวงเกษตรและสหกรณ์

ด้านผลผลิตรวมในปี 2558 ภาคใต้ มีผลผลิตเป็น 82,897 ตัน กลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดนมีผลผลิต 10,694 ตัน

สำหรับผลผลิตต่อไร่ในปี 2558 ภาคใต้มีผลผลิตเฉลี่ย 373 กิโลกรัมต่อไร่ ส่วนผลผลิตเฉลี่ยของกลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดนมีผลผลิตต่อไร่ 485.9 กิโลกรัมต่อไร่

● ปศุสัตว์

การกำหนดแนวทางการส่งเสริมและพัฒนาอาชีพการเลี้ยงปศุสัตว์ มีความจำเป็นที่จะต้องทราบปริมาณสัตว์และจำนวนเกษตรกรผู้เลี้ยงสัตว์ ซึ่งจำนวนปศุสัตว์ในพื้นที่ภาคใต้ ได้แก่ จังหวัด ยะลา ปัตตานี และนราธิวาส มีจำนวนเพิ่มขึ้นเพียงเล็กน้อยและบางปีลดลง โดยมีสาเหตุจากการเคลื่อนย้าย สัตว์ออกนอกพื้นที่และการฆ่าบริโภคในท้องถิ่น ซึ่งมีตัวเลขแสดงสถิติจำนวนสัตว์แต่ละชนิดและสถิติจำนวน เกษตรกรผู้เลี้ยงสัตว์ ดังตารางข้างล่างนี้

(1) แพะ

สถิติจำนวนแพะของจังหวัดในพื้นที่เขต 9 ปี 2556 - 2560

หน่วย : ตัว

จังหวัด/ปี	2556	2557	2558	2559	2560
ยะลา	49,326	43,412	44,398	54,855	57,597
ปัตตานี	34,403	33,235	34,571	29,898	31,392
นราธิวาส	26,777	27,278	27,790	21,937	23,033
รวม	110,506	103,925	106,759	106,690	112,022

ที่มา : สำนักงานปศุสัตว์เขต 9

ข้อมูลปริมาณการเลี้ยงแพะในพื้นที่เขต 9 ได้แก่ จังหวัดยะลา ปัตตานี และนราธิวาส ใน ปีงบประมาณ 2556 - 2560 สรุปภาพรวมจำนวนแพะทั้งหมดแต่ละปี ดังนี้ 110,506 103,925 106,759 106,690 และ 112,022 ตัว

(2) สัตว์ปีก

สถิติจำนวนสัตว์ปีกของจังหวัดในพื้นที่เขต 9 ปี 2556 - 2560

หน่วย : ตัว

จังหวัด/ปี	2556	2557	2558	2559	2560
ยะลา	950,049	753,861	791,492	729,170	743,753
ปัตตานี	1,588,188	1,059,995	1,140,161	908,578	954,006
นราธิวาส	237,157	695,761	587,547	572,220	600,831
รวม	2,775,394	2,509,617	2,519,200	2,209,968	2,298,590

ที่มา : สำนักงานปศุสัตว์เขต 9

ข้อมูลปริมาณการเลี้ยงสัตว์ปีกในพื้นที่เขต 9 ได้แก่ จังหวัดยะลา ปัตตานี และนราธิวาส ในปีงบประมาณ 2556 - 2560 สรุปภาพรวมจำนวนแพะทั้งหมดแต่ละปี ดังนี้ 2,775,394, 2,509,617, 2,519,200, 2,209,908 และ 2,298,590 ตัว ตามลำดับ

(3) โคน้

สถิติจำนวนโคน้ของจังหวัดในพื้นที่เขต 9 ปี 2556 - 2560

หน่วย : ตัว

จังหวัด/ปี	2556	2557	2558	2559	2560 ณ ไตรมาส 2
ยะลา	33,490	29,315	37,172	35,967	37,765
ปัตตานี	51,598	47,389	50,588	42,901	45,046
นราธิวาส	51,472	5,044	54,144	50,877	53,420
รวม	136,560	81,748	141,904	129,745	136,231

ที่มา : สำนักงานปศุสัตว์เขต 9

ข้อมูลปริมาณการเลี้ยงโคน้ในพื้นที่เขต 9 ได้แก่ จังหวัดยะลา ปัตตานี และนราธิวาส ในปีงบประมาณ 2556 - 2560 สรุปภาพรวมจำนวนแพะทั้งหมดแต่ละปี ดังนี้ 136,560, 81,748, 141,904, 129,745, 136,231 ตัว

(4) แกะ

สถิติจำนวนแกะของจังหวัดในพื้นที่เขต 9 ปี 2556 - 2560

หน่วย: ตัว

จังหวัด/ปี	2556	2557	2558	2559	2560 ณ ไตรมาส 2
ยะลา	4,165	2,632	2,790	3,934	4,130
ปัตตานี	15,673	15,509	15,740	11,022	11,573
นราธิวาส	1,695	1,133	940	17,965	18,863
รวม	21,533	19,274	19,470	32,921	34,566

ที่มา : สำนักงานปศุสัตว์เขต 9

ข้อมูลปริมาณการเลี้ยงแกะในพื้นที่เขต 9 ได้แก่ จังหวัดยะลา ปัตตานี และนราธิวาส ในปีงบประมาณ 2556 - 2560 สรุปภาพรวมจำนวนแพะทั้งหมดแต่ละปี ดังนี้ 21,533, 19,274, 19,470, 32,921, 34,566 ตัว

(5) สุกร

สถิติจำนวนสุกรของจังหวัดในพื้นที่เขต 9 ปี 2556 - 2560

หน่วย : ตัว

จังหวัด/ปี	2556	2557	2558	2559	2560 ณ ไตรมาส 2
ยะลา	4,917	4,513	15,208	6,002	6,302
ปัตตานี	2,924	2,556	2,371	2,042	2,144
นราธิวาส	6,456	5,864	5,226	4,494	4,718
รวม	14,297	12,933	22,805	12,538	13,164

ที่มา : สำนักงานปศุสัตว์เขต 9

ข้อมูลปริมาณการเลี้ยงสุกรในพื้นที่เขต 9 ได้แก่ จังหวัดยะลา ปัตตานี และนราธิวาส ในปี พ.ศ. 2556 - 2560 สรุปภาพรวมจำนวนแพะทั้งหมดแต่ละปี ดังนี้ 131,989, 129,291, 134,214, 106,813, 112,151 ตัว

(6) กระบือ

สถิติจำนวนกระบือของจังหวัดในพื้นที่เขต 9 ปี 2556 - 2560

หน่วย : ตัว

จังหวัด/ปี	2556	2557	2558	2559	2560 ณ ไตรมาส 2
ยะลา	383	350	1,085	1,284	1,348
ปัตตานี	1,017	1,406	790	1,282	1,346
นราธิวาส	3,714	2,651	978	1,898	1,992
รวม	5,114	4,407	2,853	4,464	4,686

ที่มา : สำนักงานปศุสัตว์เขต 9

ข้อมูลปริมาณการเลี้ยงกระบือในพื้นที่เขต 9 ได้แก่ จังหวัดยะลา ปัตตานี และนราธิวาส ในปี พ.ศ. 2556 - 2560 สรุปภาพรวมจำนวนแพะทั้งหมดแต่ละปี ดังนี้ 5,114, 4,407, 2,853, 4,464, 4,686 ตัว

● สัตว์น้ำทะเล

ปริมาณและมูลค่าสัตว์น้ำทะเลจากท่าเทียบเรือและสะพานปลาทั้ง 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ ที่องค์การสะพานปลาได้เก็บรวบรวมสถิติไว้ พบว่าแนวโน้มการเปลี่ยนแปลงของจังหวัดนราธิวาส นั้น มีการเพิ่มขึ้นและลดลงในช่วงระยะเวลาตั้งแต่ปี 2553 - 2557 ไม่มากนัก เนื่องจากลักษณะการประมงในจังหวัดนี้เป็นลักษณะของการประมงพื้นบ้านหรือการประมงชายฝั่งขนาดเล็ก เรือประมงมีประสิทธิภาพไม่สูง และมีการจับสัตว์น้ำในปริมาณไม่มากนัก สำหรับท่าเทียบเรือประมงปัตตานี เป็นท่าเทียบเรือที่เป็นศูนย์กลางให้มีการนำสินค้าสัตว์น้ำจากท่าเทียบเรือย่อยในบริเวณโดยรอบมาทำการซื้อขายภายในด้วย รวมถึงเรือประมงที่ขึ้นท่าในจังหวัดปัตตานีจะเป็นเรือประมงน้ำลึก สามารถจับสัตว์น้ำได้ในปริมาณมากในแต่ละครั้ง จึงอาจกล่าวได้ว่าท่าเทียบเรือประมงแห่งนี้ เป็นท่าเทียบเรือประมงที่สำคัญสามารถเชื่อมโยงต่อเนื่องไปยังการพัฒนาอุตสาหกรรมประมงที่สำคัญต่อไป

สำหรับท่าเทียบเรือประมงจังหวัดปัตตานี ที่มีการเปลี่ยนแปลงปริมาณสัตว์น้ำขึ้นท่าในช่วงระยะเวลาตั้งแต่ปี 2553 - 2558 เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องและลดลงเล็กน้อยในปี 2559 เนื่องจากประสบปัญหาด้านกฎหมาย และมาตรการ IUU สรุปได้ดังตารางต่อไปนี้

ตารางแสดง ปริมาณและมูลค่าสัตว์น้ำของสะพานปลาและท่าเทียบเรือประมงในสังกัด
องค์การสะพานปลาระหว่าง พ.ศ. 2553 - 2559 ในกลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดน

❖ ท่าเทียบเรือประมงปัตตานี

ปี	ปริมาณสัตว์น้ำทะเล (เมตริกตัน)	มูลค่า (บาท)	การขนส่ง (เที่ยว)		
			นำเข้า		รถยนต์นำออก
			เรือ	รถยนต์	
2553	111,368	3,987,910,238	5,997	4,299	16,245
2554	96,744	4,653,638,949	6,415	3,977	12,253
2555	125,010	6,854,240,180	9,892	5,989	13,201
2556	141,993	7,555,491,126	6,542	7,494	12,135
2557	128,164	8,676,251,449	6,443	7,869	11,379
2558	121,855	10,179,993,184	6,534	5,547	7,051
2559	97,634	8,765,060,952	6,942	3,346	3,721

ที่มา : องค์การสะพานปลา

❖ ท่าเทียบเรือประมงนราธิวาส

ปี	ปริมาณสัตว์น้ำทะเล (เมตริกตัน)	มูลค่า (บาท)	การขนส่ง (เที่ยว)		
			นำเข้า		รถยนต์นำออก
			เรือ	รถยนต์	
2553	7,831	328,576,300	518	-	1,498
2554	6,133	292,006,200	478	-	1,056
2555	7,159	328,884,360	467	-	989
2556	3,996	200,023,600	393	-	696
2557	4,520	239,669,450	432	-	729
2558	5,000	230,282,735	294	-	1,102
2559	3,029	139,183,760	800	-	1,392

ที่มา : องค์การสะพานปลา

● โครงสร้างการผลิตเกษตร

โครงสร้างผลิตภัณฑ์ภาคและจังหวัดสาขาเกษตรกรรม ณ ราคาประจำปี ของกลุ่มจังหวัดภาคใต้
ชายแดน

หน่วย : ร้อยละ

กลุ่มจังหวัด/จังหวัด	ปี 2555	ปี 2556	ปี 2557
ภาคใต้	100.0	100.0	100.0
กลุ่มจังหวัดชายแดนภาคใต้	15.9	15.5	14.8
ปัตตานี	4.8	5.1	5.2
ยะลา	6.2	5.5	5.1
นราธิวาส	4.9	4.9	4.5

ที่มา: สำนักบัญชีประชาชาติ สศช.

จากตาราง จะเห็นได้ว่าโครงสร้างผลิตภัณฑ์ภาคและจังหวัดสาขาเกษตรกรรม ณ ราคาประจำปี 2556 – 2557 มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นเพียงเล็กน้อย

● มูลค่าผลิตภัณฑ์ภาคเกษตร

ผลิตภัณฑ์ภาคและจังหวัดสาขาเกษตรกรรม ณ ราคาประจำปี ของกลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดน

หน่วย : ล้านบาท

กลุ่มจังหวัด/จังหวัด	ปี 2555	ปี 2556	ปี 2557
ภาคใต้	361,816	335,148	301,089
กลุ่มจังหวัดชายแดนภาคใต้	57,418	51,935	44,607
ปัตตานี	17,239	17,108	15,629
ยะลา	22,283	18,441	15,293
นราธิวาส	17,896	16,386	13,684

ที่มา: สำนักบัญชีประชาชาติ สศช.

จากตาราง จะเห็นได้ว่าผลิตภัณฑ์ภาคและจังหวัดสาขาเกษตรกรรม ณ ราคาประจำปี 2556 มีแนวโน้มเพิ่มขึ้น จาก 51,935 ล้านบาท ลดลงในปี 2557 เป็น 44,607 ล้านบาท เนื่องจากราคาพืชเศรษฐกิจหลัก (ยางพารา) ตกต่ำ

● กลุ่ม/เครือข่ายเกษตรกร

ตารางแสดงข้อมูลเกษตรกรยางพาราของกลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดน

จังหวัด/กลุ่มจังหวัด	2557		2558	
	จำนวนครัวเรือนเกษตรกร (คน)	จำนวนกลุ่มวิสาหกิจชุมชนผลิตยางพารา (กลุ่ม)	จำนวนครัวเรือนเกษตรกร (คน)	จำนวนกลุ่มวิสาหกิจชุมชนผลิตยางพารา (กลุ่ม)
กลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดน	143,605	36	116,024	40
ปัตตานี	42,064	20	42,064	18
ยะลา	40,421	8	40,421	7
นราธิวาส	61,120	8	33,607	15

ที่มา : ระบบฐานข้อมูลทะเบียนเกษตรกร กรมส่งเสริมการเกษตร

: ระบบสารสนเทศวิสาหกิจชุมชน

จากตาราง จะเห็นได้ว่าจำนวนครัวเรือนเกษตรกร มีแนวโน้มลดลงจากปี 2557 จาก 143,605 คน ลดลงในปี 2558 เป็น 116,024 คน เนื่องจากสนใจอาชีพอื่นแทน

สำหรับจำนวนกลุ่มวิสาหกิจชุมชนผลิตยางพารา มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นเล็กน้อยจากปี 2557 จาก 36 กลุ่ม เพิ่มขึ้นในปี 2558 เป็น 40 กลุ่ม เนื่องจากสามารถเพิ่มมูลค่าผลิตภัณฑ์ได้

สถิติจำนวนเกษตรกรผู้เลี้ยงแพะของจังหวัดในพื้นที่เขต 9 ปี 2556 - 2560

หน่วย : คน

จังหวัด/ปี	2556	2557	2558	2559	2560
ยะลา	9,740	8,583	8,870	9,026	9,477
ปัตตานี	7,831	7,794	7,391	6,848	7,190
นราธิวาส	4,807	4,743	4,817	3,871	4,064
รวม	22,378	21,120	21,078	19,745	20,731

ที่มา : สำนักงานปศุสัตว์เขต 9

ข้อมูลสถิติจำนวนเกษตรกรผู้เลี้ยงแพะในพื้นที่เขต 9 ได้แก่ จังหวัดยะลา ปัตตานี และนราธิวาส ในปีงบประมาณ 2556 - 2560 สรุปภาพรวมจำนวนเกษตรกรผู้เลี้ยงแพะแต่ละปี ดังนี้ 22,378, 21,120, 21,078, 19,745, 20,731 ราย

สถิติจำนวนเกษตรกรผู้เลี้ยงสัตว์ปีกของจังหวัดในพื้นที่เขต 9 ปี 2556 - 2560

หน่วย : คน

จังหวัด/ปี	2556	2557	2558	2559	2560
ยะลา	41,593	39,798	43,534	24,278	23,064
ปัตตานี	42,600	43,655	40,716	37,352	35,484
นราธิวาส	490,892	36,538	34,741	29,476	28,002
รวม	575,085	119,991	118,991	91,106	86,550

ที่มา : สำนักงานปศุสัตว์เขต 9

ข้อมูลสถิติจำนวนเกษตรกรผู้เลี้ยงสัตว์ปีกในพื้นที่เขต 9 ได้แก่ จังหวัดยะลา ปัตตานี และนราธิวาส ในปีงบประมาณ 2556 - 2560 สรุปภาพรวมจำนวนเกษตรกรผู้เลี้ยงสัตว์ปีกแต่ละปี ดังนี้ 575,085, 119,991, 118,991, 91,106, 86,550 ราย

สถิติจำนวนเกษตรกรผู้เลี้ยงโคเนื้อของจังหวัดในพื้นที่เขต 9 ปี 2556 - 2560

หน่วย : คน

จังหวัด/ปี	2556	2557	2558	2559	2560
ยะลา	12,020	11,290	12,486	11,976	12,574
ปัตตานี	14,693	14,842	15,740	13,586	14,265
นราธิวาส	12,788	13,623	14,619	11,949	12,546
รวม	39,501	39,755	50,008	37,511	39,385

ที่มา : สำนักงานปศุสัตว์เขต 9

ข้อมูลสถิติจำนวนเกษตรกรผู้เลี้ยงโคเนื้อในพื้นที่เขต 9 ได้แก่ จังหวัดยะลา ปัตตานี และนราธิวาส ในปีงบประมาณ 2556 - 2560 สรุปภาพรวมจำนวนเกษตรกรผู้เลี้ยงโคเนื้อแต่ละปี ดังนี้ 39,501, 39,755, 50,008, 37,511, 39,385 ราย

สถิติจำนวนเกษตรกรผู้เลี้ยงแกะของจังหวัดในพื้นที่เขต 9 ปี 2556 - 2560

หน่วย : คน

จังหวัด/ปี	2556	2557	2558	2559	2560
ยะลา	863	459	526	617	621
ปัตตานี	3,063	3,134	3,106	2,564	2,692
นราธิวาส	298	194	156	3,654	3,836
รวม	4,224	3,787	3,788	6,835	7,149

ที่มา : สำนักงานปศุสัตว์เขต 9

ข้อมูลสถิติจำนวนเกษตรกรผู้เลี้ยงแกะในพื้นที่เขต 9 ได้แก่ จังหวัดยะลา ปัตตานี และนราธิวาส ในปีงบประมาณ 2556 - 2560 สรุปภาพรวมจำนวนเกษตรกรผู้เลี้ยงแกะแต่ละปี ดังนี้ 4,224, 3,787, 3,788, 6,835, 7,149 ราย

สถิติจำนวนเกษตรกรผู้เลี้ยงสุกรของจังหวัดในพื้นที่เขต 9 ปี 2556 - 2560

หน่วย : คน

จังหวัด/ปี	2556	2557	2558	2559	2560
ยะลา	131	62	72	32	33
ปัตตานี	79	135	123	107	112
นราธิวาส	287	228	168	73	76
รวม	2,851	2,558	2,269	2,074	2,175

ที่มา : สำนักงานปศุสัตว์เขต 9

ข้อมูลสถิติจำนวนเกษตรกรผู้เลี้ยงสุกรในพื้นที่เขต 9 ได้แก่ จังหวัดสงขลา สตูล ยะลา ปัตตานี และนราธิวาส ในปีงบประมาณ 2556 - 2560 สรุปภาพรวมจำนวนเกษตรกรผู้เลี้ยงสุกรแต่ละปี ดังนี้ 2,851, 2,558, 2,269, 2,074, 2,175 ราย

สถิติจำนวนเกษตรกรผู้เลี้ยงกระบือของจังหวัดในพื้นที่เขต 9 ปี 2556 - 2560

หน่วย : คน

จังหวัด/ปี	2556	2557	2558	2559	2560
ยะลา	92	84	238	314	329
ปัตตานี	158	234	125	196	205
นราธิวาส	620	526	422	356	373
รวม	870	844	785	866	907

ที่มา : สำนักงานปศุสัตว์เขต 9

ข้อมูลสถิติจำนวนเกษตรกรผู้เลี้ยงกระบือในพื้นที่เขต 9 ได้แก่ จังหวัดยะลา ปัตตานี และนราธิวาส ในปีงบประมาณ 2556 - 2560 สรุปภาพรวมจำนวนเกษตรกรผู้เลี้ยงกระบือแต่ละปี ดังนี้ 870, 844, 785, 866, 907 ราย

1.4.3 ด้านบริการ

- การท่องเที่ยว

- รายได้จากการท่องเที่ยว

นักท่องเที่ยวที่เข้ามาพักตามสถานประกอบการในพื้นที่ 3 จังหวัด ส่งผลให้เกิดรายได้ในพื้นที่แต่ละจังหวัด เมื่อเปรียบปี 2555 – 2557 จำนวน 3 ปีซึ่งโดยภาพรวมเพิ่มขึ้น และมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นทุกๆปี

ตารางรายได้จากการท่องเที่ยวกลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดน ปี 2554 – 2558 (ผู้เยี่ยมชม)

หน่วย : ล้านบาท

พ.ศ.	กลุ่มจังหวัด ภาคใต้ชายแดน	ปัตตานี	ยะลา	นราธิวาส	รวม
2554	ชาวไทย	535.46	271.57	516.01	1,323.04
	ชาว ตปท.	4.84	1,057.21	1,360.76	2,422.81
	รวม	540.30	1,328.78	1,876.77	3,745.85
2555	ชาวไทย	738.00	336.68	623.76	1,698.44
	ชาว ตปท.	4.66	1,422.56	1,515.25	2,942.41
	รวม	742.66	1,759.24	2,139.01	4,640.91
2556	ชาวไทย	770.87	363	692	1,825.87
	ชาว ตปท.	7.28	2,058	1,516	3,581.28
	รวม	778.15	2,420.39	2,207.80	5,406.34
2557	ชาวไทย	779.12	388.95	723.38	1,891.45
	ชาว ตปท.	7.22	2,130.74	1,608.87	3,746.82
	รวม	786.34	2,519.69	2,332.25	5,638.28
2558	ชาวไทย	853.43	434.14	811.99	2,099.56
	ชาว ตปท.	8.17	2,295.14	1,716.95	4,020.26
	รวม	861.60	2,729.28	2,528.94	6,119.82

ที่มา : กรมการท่องเที่ยว

จากตาราง จะเห็นได้ว่ารายได้จากการท่องเที่ยว มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นจากปี 2557 จาก 5,638.28 ล้านบาท เพิ่มขึ้นในปี 2558 เป็น 6,119.82 ล้านบาท

ตารางอัตราการขยายตัวของรายได้จากนักท่องเที่ยวในกลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดน

หน่วย : ล้านบาท

จังหวัด	2556			2557			2558		
	ชาวไทย	ชาวต่างประเทศ	รวม	ชาวไทย	ชาวต่างประเทศ	รวม	ชาวไทย	ชาวต่างประเทศ	รวม
ภาคใต้	20.90	23.13	22.49	6.33	6.18	6.22	11.16	19.39	17.11
กลุ่มจังหวัดชายแดนภาคใต้	7.73	33.64	45.58	4.25	8.84	10.79	27.88	9.20	26.32
1. ปัตตานี	4.45	56.22	4.78	1.07	-0.82	1.05	9.54	13.16	9.57
2. ยะลา	7.82	44.67	37.58	7.15	3.53	4.10	11.62	7.72	8.32
3. นราธิวาส	10.94	0.05	3.22	4.53	6.13	5.64	12.25	6.72	8.43

ที่มา : กองสถิติและวิจัย การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย และกรมการท่องเที่ยว

จากตาราง จะเห็นได้ว่าอัตราการขยายตัวรายได้จากการท่องเที่ยว มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นจากปี 2557 จาก 10.79 ล้านบาท เพิ่มขึ้นในปี 2558 เป็น 26.32 ล้านบาท ส่วนหนึ่งมาจากปัญหาความไม่สงบในพื้นที่ เป็นต้น

- จำนวนผู้เยี่ยมเยือน ไทย – ต่างประเทศ

ตารางจำนวนผู้เยี่ยมเยือนในกลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดน

หน่วย : คน

จังหวัด	2556			2557			2558		
	ชาวไทย	ชาวต่างประเทศ	รวม	ชาวไทย	ชาวต่างประเทศ	รวม	ชาวไทย	ชาวต่างประเทศ	รวม
ประเทศ	161,724,688	55,387,752	217,112,440	170,248,107	57,405,948	227,654,055	185,110,333	63,963,878	249,074,211
ภาคใต้	19,717,889	17,916,890	37,634,779	21,142,011	19,499,015	40,641,026	22,824,651	23,098,813	45,923,464
กลุ่มจังหวัดชายแดนภาคใต้	565,123	805,227	1,370,350	576,988	840,280	1,417,268	617,777	891,590	1,509,367
1. ปัตตานี	233,755	1,851	235,606	236,039	1,886	237,925	248,978	2,103	251,081
2. ยะลา	115,650	448,121	563,771	122,740	466,913	589,653	130,007	492,369	622,376
3. นราธิวาส	215,718	355,255	570,973	218,209	371,481	589,690	238,792	397,118	635,910

ที่มา : กองสถิติและวิจัย การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย และกรมการท่องเที่ยว

จากตาราง จะเห็นได้ว่าจำนวนผู้เยี่ยมเยือนในกลุ่มจังหวัดฯ มีเพิ่มขึ้นทุกๆ ปี

ตารางอัตราการขยายตัวผู้เยี่ยมเยือนในกลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดน

หน่วย : คน

จังหวัด	2556			2557			2558		
	ชาว ไทย	ชาว ต่างประเทศ	รวม	ชาว ไทย	ชาว ต่างประเทศ	รวม	ชาว ไทย	ชาว ต่างประเทศ	รวม
ภาคใต้	9.03	30.55	18.31	7.22	8.83	7.99	7.96	18.46	10.20
กลุ่มจังหวัดชายแดนภาคใต้	11.30	41.19	19.29	2.75	3.55	2.95	6.94	7.95	6.30
1. ปัตตานี	9.65	68.12	9.95	0.98	1.89	0.98	5.48	11.51	5.53
2. ยะลา	4.85	40.59	31.40	6.13	4.19	4.59	5.92	5.45	5.55
3. นราธิวาส	19.40	14.86	16.54	1.15	4.57	3.28	9.43	6.90	7.84

ที่มา : กองสถิติและวิจัย การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย และกรมการท่องเที่ยว

- จำนวนโรงแรมและห้องพัก

ตารางจำนวนโรงแรมและห้องพักในกลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดน

หน่วย : แห่ง, ห้อง

ภาค/กลุ่มจังหวัด	2556		2557		2558	
	โรงแรม	ห้องพัก	โรงแรม	ห้องพัก	โรงแรม	ห้องพัก
ภาคใต้	3,730	156,358	3,983	160,329	5,144	200,574
กลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดน	114	6,382	114	6,396	114	6,407
จังหวัดปัตตานี	13	859	13	857	13	857
จังหวัดยะลา	49	3,164	50	3,190	50	3,190
จังหวัดนราธิวาส	52	2,359	51	2,349	51	2,360

ที่มา : การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย/สำนักพัฒนาการท่องเที่ยว

จากตาราง จะเห็นได้ว่าจำนวนห้องพักของกลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดน มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นในอัตราน้อย ปี 2557 จาก 6,396 ห้อง เพิ่มขึ้นในปี 2558 เป็น 6,407 ห้อง คิดเป็นร้อยละ 0.17

อัตราเข้าพักเฉลี่ยของกลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดน

หน่วย : ร้อยละ

ภาค/กลุ่มจังหวัด	2555	2556	2557	2558
ภาคใต้	45.27	45.26	61.23	66.69
กลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดน	36.17	42.69	45.02	50.06
จังหวัดปัตตานี	38.61	45.03	45.23	49.37
จังหวัดยะลา	28.51	38.58	42.26	47.77
จังหวัดนราธิวาส	41.40	44.47	47.57	53.05

ที่มา : การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย/สำนักพัฒนาการท่องเที่ยว

จากตาราง จะเห็นได้ว่าอัตราเข้าพักเฉลี่ยของกลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดน มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นจากปี 2557 จากร้อยละ 45.02 เพิ่มขึ้นในปี 2558 เป็นร้อยละ 50.06 หรือเพิ่มขึ้นอัตราร้อยละ 11.19

- แหล่งท่องเที่ยวในพื้นที่กลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดน

(1) แหล่งท่องเที่ยวธรรมชาติ ได้แก่ ประเภทชายหาด ทะเล เกาะ ถ้ำ น้ำตก และแหล่งธรรมชาติประเภทภูเขา ป่าไม้ อุทยานแห่งชาติ และเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า ฯลฯ กระจายอยู่ทั่วทั้งกลุ่มจังหวัดดังนี้

❖ จังหวัดปัตตานี

1) อุทยานแห่งชาติ

น้ำตกทรายขาว

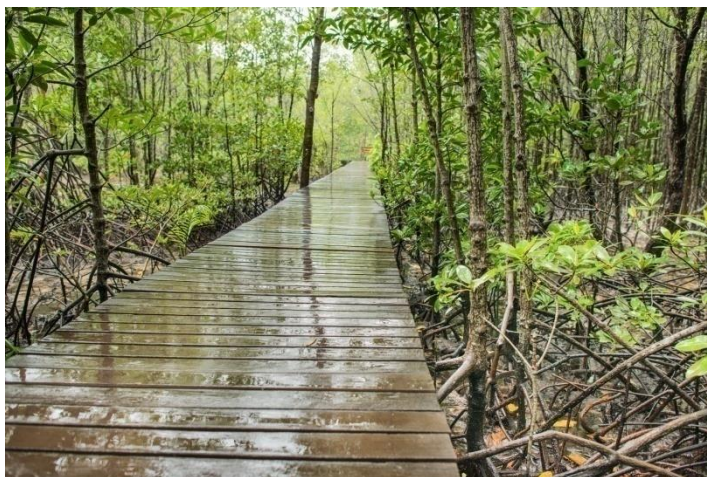
อุทยานแห่งชาติ น้ำตกทรายขาว ตั้งอยู่ในพื้นที่เทือกเขาสำคัญ คือ เทือกเขาสนกาลาศีรี ภูมิประเทศส่วนใหญ่เป็นเทือกเขา สลับซับซ้อนติดต่อทอดตัวกันเป็นแนวยาวแผ่ขยายออกไปทางทิศใต้ ทิศตะวันตกและทิศตะวันออก มียอดเขาที่สูงที่สุด เรียกว่า ยอดเขาสนกาลาศีรี (ยอดเขานางจันทร์) โดยมีความสูงประมาณ 1,000 เมตร จากระดับน้ำทะเล พื้นที่บางส่วนเป็นที่ลาดเชิงเขา และที่ราบเนินเขา มีสันเขาเป็นแนวยาวเป็นเส้นแบ่งเขตจังหวัดปัตตานี และยะลา เป็นแหล่งต้นน้ำที่สำคัญ ได้แก่ แม่น้ำปัตตานี และแม่น้ำเทพา

2) ศูนย์ศึกษา

ธรรมชาติป่าชายเลนยะหริ่ง

ในอาณาบริเวณที่มีพื้นที่มากถึง 500 ไร่ คุณจะสัมผัสประสบการณ์ของการเดินศึกษาธรรมชาติป่าชายเลน บนสะพานที่สร้างด้วยไม้ตะเคียนทอง (Hopea Odorata) ระยะทางยาวโดยรอบ 1,250 เมตร และตลอดเส้นทางเดินจะได้สนุกไปกับกลุ่มไม้ในสังคมป่าชายเลน ทั้งไม้ยืนต้น ไม้พุ่ม ไม้เถาและไม้พื้นล่าง ซึ่งพันธุ์ไม้แต่ละชนิดมีความสามารถขึ้นอยู่ได้ในบริเวณที่มีลักษณะแตกต่างกัน โดยเฉพาะบริเวณที่อยู่ระหว่าง ระดับน้ำทะเลต่ำสุด

และระดับน้ำทะเลสูงสุด เช่น กลุ่มไม้ถั่วขาว กลุ่มไม้ตะบูนดำ กลุ่มไม้ตาตุ่มทะเล ฝาดดอกขาว เหงือกปลาหมอ ดอกขาว เป็นต้น เส้นทางเดินศึกษาธรรมชาติแห่งนี้ บางจุดมีระเบียบสำหรับนั่งพัก และมีซุ้มสื่อความหมายเพื่ออธิบายเรื่องราวของป่าชายเลนพร้อมภาพประกอบ นอกจากนี้ยังมีศาลาพักผ่อนและหอชมนกสำหรับชมทัศนียภาพเหนือเหนือยอดไม้บนความสูง 13 เมตร สำหรับใครที่ไม่อยากเหนื่อยกับการเดินมากเกินไปนัก สามารถเลือกบริการล่องเรือชมป่าชายเลน ซึ่งนักท่องเที่ยวสามารถล่องเรือชมธรรมชาติป่าชายเลนตามลำคลองน้อยใหญ่ที่แบ่งเป็น 3 สาย ได้แก่ คลองบางปู คลองกลาง คลองกอ โดยตลอดสองฝั่งคลอง

นั้นจะเห็นป่าชายเลนที่สมบูรณ์ ชุกชุมด้วยสัตว์น้ำและนกนานาชนิด สอดประสานไปกับวิถีชีวิตของชาวบ้าน และความสวยงามของป่าโกงกางที่น่าประทับใจ

❖ จังหวัดยะลา

1) เขื่อนบางลาง

เขื่อนบางลาง : กั้นแม่น้ำปัตตานี ที่บริเวณบ้านบางลาง ตำบลเขื่อนบางลาง อำเภอบันนังสตา จังหวัดยะลา ห่างจากตัวอำเภอเมือง ๕๘ กิโลเมตร ตัวเขื่อนเป็นเขื่อนหินถม แกนดินเหนียว มีความสูง ๘๕ เมตร สันเขื่อนยาว ๔๓๐ เมตร กว้าง ๑๐ เมตร อ่างเก็บน้ำมีความจุ ๑,๔๐๐ ล้านลูกบาศก์เมตร พื้นที่รับน้ำเหนือเขื่อน ๒,๐๘๐ ตารางกิโลเมตร

โครงการโรงไฟฟ้าเขื่อน

บางลางนับเป็นโครงการอเนกประสงค์แห่งหนึ่งตามแผนพัฒนาลุ่มน้ำปัตตานี โครงการนี้ การไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย ได้เข้ามาดำเนินการสำรวจและรวบรวมข้อมูลต่างๆ เพิ่มเติม เพื่อใช้ประกอบการออกแบบงานด้านวิศวกรรมศาสตร์เรื่อยมา โดยให้สอดคล้องกับความต้องการใช้ไฟฟ้าในภูมิภาคส่วนนี้ ต่อมาคณะรัฐมนตรีได้มีอนุมัติให้การไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย ดำเนินการก่อสร้างงานโครงการโรงไฟฟ้าเขื่อนบางลาง เมื่อวันที่ ๓ เมษายน ๒๕๑๖ โดยการไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย ได้เร่งดำเนินการตามขั้นตอนต่างๆ เช่น การจัดหาแหล่งที่มาของการลงทุน การจัดทำรายละเอียด การเรียกประกวดราคางานก่อสร้างด้านโยธาของ โครงการและอุปกรณ์เครื่องจักรต่างๆ

เขื่อนบางลาง เริ่มดำเนินการก่อสร้าง มาตั้งแต่เดือนกรกฎาคม 2519 แล้วเสร็จเดือน มิถุนายน 2524 เขื่อนบางลาง เป็นเขื่อนอเนกประสงค์แห่งแรกของภาคใต้ การก่อสร้างได้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี ก็ด้วยความเสียสละ ร่วมมือ ร่วมใจ จากทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง ทั้งจากราษฎรในพื้นที่ หน่วยงานราชการต่างๆ รวมทั้งเจ้าหน้าที่ของการไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย (กฟผ.) ที่เข้ามาปฏิบัติงานในพื้นที่ เขื่อนแห่งนี้จึงมีขึ้นเพื่ออำนวยประโยชน์แก่ประชาชน ในภูมิภาคนี้ของประเทศอย่างแท้จริง พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดชฯ รัชกาลที่ 9 และสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ เสด็จพระราชดำเนินพร้อมด้วยสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ทรงประกอบพิธีเปิดเขื่อน เมื่อวันที่ 27 กันยายน 2524

2) บ่อน้ำร้อนเบตง

จังหวัดชายแดนใต้สุดในสยามที่ อ.เบตง เส้นทางคดโค้งตัดผ่านขุนเขาและป่าทึบ ตัวเมืองซ่อนตัวอยู่ในอ้อมกอดของหุบเขาและอากาศเย็นฉ่ำ จนเป็นที่มาของสมญานาม "เมืองในหมอกและดอกไม้" ก่อนถึงเบตงอุทยานแห่งชาติบางลาง ครอบคลุมพื้นที่ป่าเหนืออ่างเก็บน้ำเขื่อนบางลางเนื้อที่กว่าสองแสนไร่ มีจุดเด่น เช่น ทะเลสาบธารโตหรืออ่างเก็บน้ำเหนือเขื่อนบางลาง และน้ำตกต่างๆ

บ่อน้ำร้อน เบตง ได้ เป็น

ปรากฏการณ์ธรรมชาติอย่างหนึ่งของเบตงที่มีน้ำพุเดือดขึ้นมาจากพื้นดินในหมู่บ้านจะเราะปะไร ตำบลตานะแมเราะ ก่อนถึงอำเภอเบตง 5 กิโลเมตร บนทางหลวงหมายเลข 410 มีทางแยกขวาไปอีก 8 กิโลเมตร ตรงจุดบริเวณที่น้ำเดือดสามารถต้มไข่สุกภายใน 7 นาที มีบริการห้องอาบน้ำแร่ ซึ่งเชื่อกันว่าน้ำแร่จากบ่อน้ำร้อนสามารถบรรเทาอาการปวดเมื่อยและรักษาโรคผิวหนัง

ลักษณะน้ำร้อนเบตง เดิมเป็นบ่อน้ำร้อนธรรมชาติขนาดใหญ่ เป็นบ่อน้ำร้อนที่ประกอบไปด้วยแร่ธาตุมากมายมีอาณาบริเวณประมาณ 3 ไร่ ตั้งอยู่ในหมู่บ้านบ่อน้ำร้อน ตำบลตานะแมเราะ อำเภอเบตง จังหวัดยะลา ห่างจากตัวเมืองเบตงไปทางเส้นทางหมายเลข 410 (ยะลา-เบตง) ประมาณกิโลเมตรที่ 4 และแยกเข้าไปตามเส้นทางแอลพีธาร์ทคอนกรีตอีกเกือบ 7 กิโลเมตร รวมระยะทางประมาณ 10 กิโลเมตร เป็นเส้นทางสัญจรที่มีความสะดวกและปลอดภัยเป็นอย่างมาก บ่อน้ำพุร้อนจะมีน้ำร้อนผุดขึ้นมาจากใต้ดินอุณหภูมิของน้ำประมาณ 80 องศาเซลเซียส สามารถลวกไข่ให้สุกภายใน 10 นาที และมีสระน้ำขนาดใหญ่ไว้กักน้ำจากน้ำพุร้อนเพื่อให้ประชาชนและนักท่องเที่ยวได้ใช้อาบและแช่เท้าเล่น ซึ่งเชื่อว่าน้ำแร่ในน้ำพุร้อนสามารถรักษาโรคภัยได้เป็นอย่างดี เช่น โรคผิวหนัง โรคปวดเมื่อย โรคเหน็บชา เป็นต้น

❖ จังหวัดนราธิวาส

1) เขตรักษาพันธุ์สัตว์

ป่า ฮาลา- บาลา เป็นพื้นที่อนุรักษ์แห่งใหม่ของประเทศไทย ได้รับการประกาศจัดตั้งอย่างเป็นทางการเมื่อปี พ.ศ. 2539 อันเป็นแนวชายแดนไทย-มาเลเซีย มีพื้นที่ประมาณ 270,725 ไร่ ครอบคลุมพื้นที่ทิวเขาสันกาลาคีรี ป่าฮาลาและป่าบาลาเป็นผืนป่าดงดิบที่ไม่ต่อเนื่องกัน แต่ได้รับการประกาศเป็นเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าเดียวกัน คือ ป่า

ฮาลา ในเขตอำเภอเบตง จังหวัดยะลา และ อำเภอจะนะ จังหวัดนราธิวาส แต่ส่วนที่เปิดให้ประชาชนเข้าไปศึกษาธรรมชาติได้ จะเป็นป่าบาลาเท่านั้น ป่าบาลามีพื้นที่ครอบคลุม อำเภอแว้ง และอำเภอสุดิริน จังหวัดนราธิวาส

มีการตัดถนนสายความมั่นคง (ทางหลวงหมายเลข 4062) ไปตามเทือกเขาสันกาลาศีรี ทำให้การเข้าถึงพื้นที่ป่าง่ายขึ้น เริ่มจากบ้านบุเกะตา อำเภอเวียง ตัดผ่านป่าบาลาและไปสิ้นสุดที่บ้านภูเขาทองในอำเภอสุนทรบุรี รวมระยะทาง 18 กิโลเมตร สองข้างทางมีสภาพเป็นป่าดงดิบที่สมบูรณ์ที่สุดในประเทศไทย สำหรับการศึกษาธรรมชาติที่นี่เพียงขับรถไปตามถนนสายความมั่นคงก็จะได้ชมสิ่งพิเศษมากมาย เริ่มจากที่ทำการเขตฯ เป็นต้นไป

ห่างจากสำนักงานมาประมาณ 5 กิโลเมตร จะมีจุดชมสัตว์ บริเวณนี้จะมีต้นไม้ขึ้นอยู่มาก และสัตว์มักจะมาหากินลูกไทรเป็นอาหาร ตรงเข้ามาอีกประมาณ 10 กิโลเมตร จะพบที่ตั้งของหน่วยพิทักษ์ภูเขาทอง ซึ่งเป็นหน่วยย่อยของเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าบาลา-บาลา ซึ่งตั้งอยู่ริมถนนสายดังกล่าว จะเป็นทำเลที่สามารถเห็นทะเลหมอกอีกจุดหนึ่ง จากจุดนี้เดินเข้าไปประมาณ 100 เมตร จะพบ ต้นสมพง(กระพง)ยักษ์ ขนาดเส้นรอบวง 25 เมตร ความสูงของพุ่มไม้(ส่วนที่อยู่โคนต้นไม้เป็นปีกแผ่ออกไปรอบๆ ส่วนใหญ่มักจะเป็นไม้ใหญ่ที่อยู่ริมน้ำ เพราะจะช่วยในการพยุงลำต้น) สูงประมาณ 4 เมตร ต้นสมพงเป็นไม้ที่ชอบขึ้นตามริมน้ำ เป็นไม้เนื้ออ่อนใช้ทำไม้จิ้มฟัน หรือไม้ขีด สองข้างทางจะได้เห็นพันธุ์ไม้ต่าง ๆ ที่ไม่อาจหาชมได้ง่าย ๆ จากที่อื่นในเมืองไทย เช่น ต้นยวน ไม้ยืนต้นในวงศ์ถั่วที่สวยเด่นสะดุดตา เห็นได้แต่ไกลจากถนน ด้วยผิวเปลือกที่ขาววอล และรูปร่างที่สูงชะลูด สามารถสูงได้ถึง 65-70 เมตร ถือว่ามีความสูงเป็นอันดับสามของโลก รองจากต้นเรดวูด และยูคาลิปตัส มักถูกตัดไปทำเฟอร์นิเจอร์ ต้นสยา ไม้ในวงศ์ยางซึ่งเป็นไม้เด่นของป่าบาลา-บาลา จากจุดชมวิวจะเห็นเรือนยอดของต้นสยาขึ้นเบียดเสียดกัน ถ้าซุ่มสังเกตดี ๆ อาจจะได้พบนกเงือก เพราะต้นสยาเอนที่เป็นแหล่งทำรังสำคัญของนกเงือก รวมทั้ง ต้นหัวร้อยรูหนาม เป็นหนึ่งในบรรดาพืชที่พบ ยังมีสัตว์ป่าที่ทำให้ป่าแห่งนี้มีความสมดุลทางระบบนิเวศได้ สัตว์ที่อาศัยอยู่ที่นี่หลายชนิดเป็นสัตว์ที่หายากในไทย เช่น ชะนีดำใหญ่ หรือ ชะนีม้ง มีสีดำตลอดตัว และมีขนาดใหญ่กว่าชะนีธรรมดาเกือบเท่าตัว ชะนีมือดำ ซึ่งปกติจะพบเฉพาะในป่าบนเกาะสุมาตรา บอร์เนียว และปาปัวนิวกินีของมาเลเซียถึงทางใต้ของไทยเท่านั้น บางครั้งอาจจะโชคดีได้พบเจ้าสองตัวนี้เกาะอยู่บนยอดกิ่งไม้ นอกจากนั้นยังมี กบทูต ซึ่งเป็นกบขนาดใหญ่ที่สุดในประเทศไทย ความยาวจากปลายปากถึงกัน ประมาณ 1 ฟุต น้ำหนักกว่า 5 กิโลกรัม มีถิ่นอาศัยอยู่บริเวณป่าต้นน้ำบนภูเขาสอง และจากการสำรวจพบสัตว์ป่าสงวน 4 ชนิด คือ เลียงผา สมเสร็จ แมวลายหินอ่อน และ กระซู่ นกเงือกซึ่งเป็นดัชนีชี้วัดความสมบูรณ์ของป่า และเป็นนกหายากชนิดหนึ่ง แต่ในป่านี้พบถึง 9 ใน 12 ชนิดของนกเงือกที่พบในไทย ได้แก่ นกเงือกปากย่น นกเงือกขนหิน (เป็นนกเงือกชนิดเดียวที่มีโหนกแข็งทึบ ชาวบ้านในอินโดนีเซียจึงล่าขนหินเพื่อเอาโหนกไปแกะสลักอย่างางช้าง) นกแก๊ก นกกก นกเงือกหัวหงอก นกเงือกปากดำ นกเงือกหัวแรด นกเงือกดำ นกเงือกกรามช้าง

2) อุทยานแห่งชาติอ่าวมะนาว – เขาดันหยง

อุทยานแห่งชาติ อ่าวมะนาว เป็นแหล่งท่องเที่ยว ที่สำคัญของ จังหวัดนราธิวาส ทางกรมป่าไม้ได้ ขึ้นทะเบียนให้เป็น วนอุทยานอ่าวมะนาว เมื่อวันที่ 21 เดือนเมษายน พุทธศักราช 2536 กับเนื้อที่ประมาณ 720 ไร่ และต่อมาทางกรมป่าไม้ ได้ส่งมอบ ให้อุทยานแห่งชาติทางทะเล ทำการสำรวจ พื้นที่บริเวณใกล้เคียง

เพิ่มเติม พบว่าสภาพพื้นที่ ตามธรรมชาติ มีความอุดมสมบูรณ์ ทั้งทางบกและทางน้ำ จึงได้มีการเปลี่ยนชื่อใหม่เป็น “อุทยานแห่งชาติอ่าวมะนาว - เขาดันหยง”

อุทยานแห่งชาติอ่าวมะนาว – เขาตันหยง เป็นแหล่งท่องเที่ยว ทางธรรมชาติ ที่มีเอกลักษณ์เฉพาะตัว คือ จะเป็นหาดทรายขาว สลับกับโขดหิน กระจายอยู่ทั่วบริเวณ ที่ทำการอุทยานแห่งชาติอ่าวมะนาว - เขาตันหยง และโอบล้อม ด้วยเนินเขาสูง ตลอดแนว ซึ่งมองดูแล้วมีความสวยงาม เป็นอย่างมาก ที่สำคัญ ในเขตที่เป็นป่าติดกับหาดทรายนั้น ยังมีน้ำตก ที่นักท่องเที่ยว สามารถลงเล่นน้ำได้ อีกด้วย น้ำตกแห่งนี้ ทาง อุทยานแห่งชาติอ่าวมะนาว – เขาตันหยง ตั้งชื่อว่า “น้ำตกธาราสวรรค์” แต่น้ำตกแห่งนี้จะพบในช่วงฤดูฝนเท่านั้น เป็นน้ำตกที่มีต้นกำเนิดมาจาก ภูเขาสูงในเขตพระราชฐาน และได้ไหลลงสู่อ่าวไทยในเขตของ อุทยานฯ

(2) แหล่งท่องเที่ยวประวัติศาสตร์ โบราณสถาน และศาสนสถาน ซึ่งแหล่งประวัติศาสตร์และโบราณสถานที่สำคัญและมีคุณค่า ความหลากหลายตามความเชื่อ ความศรัทธาในจังหวัดชายแดนภาคใต้ ได้แก่

❖ จังหวัดปัตตานี

1) วัดช้างให้

เป็นวัดเก่าแก่สร้างมาแล้วกว่า 300 ปี ตามตำนานกล่าวว่า พระยาแก้มดำเจ้าเมืองไทรบุรี ต้องการหาชัยภูมิสำหรับสร้างเมืองใหม่ให้กับน้องสาว จึงได้เสด็จออกรบ ปล่อยช้างให้ออกเดินทางไปในป่า โดยมีเจ้าเมืองและไพร่พลเดินติดตามไป จนมาถึงวันหนึ่ง ช้างได้หยุดอยู่ ณ ที่แห่งหนึ่ง แล้วร้องขึ้นสามครั้ง พระยาแก้มดำจึงได้ถือเป็นนิมิตที่ดี จะใช้บริเวณนั้นสร้างเมือง แต่น้องสาวไม่ชอบ พระยาแก้มดำจึงให้สร้างวัด ณ

บริเวณดังกล่าวแทน

แล้วให้ชื่อว่า วัดช้างให้ แล้วนิมนต์พระภิกษุรูปหนึ่ง ที่ชาวบ้านเรียกว่า ท่านลังกา หรือ สมเด็จพะโคะ หรือ หลวงพ่อทวดเหยียบน้ำทะเลจืด คำปรารภของ พระครูวิสัยโสภณ (พระอาจารย์ทิม ธรรมธโร)

วัดช้างให้ มีชื่อเต็ม ๆ ว่า วัดราษฎร์บูรณะ อยู่ที่ ตำบลควนโนรี อำเภอโคกโพธิ์ จังหวัดปัตตานี ห่างจากปัตตานีประมาณ 26 กิโลเมตร ห่างจากกรุงเทพฯประมาณ 1,032 กิโลเมตร ได้รับพระราชทานวิสุงคามสีมาเมื่อวันที่ ๑๒ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๐๐ ตามพระราชกฤษฎีกาเบกษาเล่ม ๗๔ ตอน ๑๕ หน้า ๔๕๑ - ๒๕๒ เขตวิสุงคามสีมายาว ๘๐ เมตร กว้าง ๔๐ เมตร ทำพิธีผูกพัทธสีมาเมื่อ วันเสาร์ที่ ๓๑ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๐๑ ตรงกับวันขึ้น ๑๓ ค่ำ มีที่ดินที่ตั้งวัดเป็นเนื้อที่จำนวน ๑๒ ไร่ ตามหนังสือแสดงกรรมสิทธิ์ที่ดิน ส.ค. ๑ เลขที่ ๓๓๔/๒๔๙๘

2) ศาลเจ้าแม่ลิ้มกอเหนี่ยว

ศาลเจ้าเล่งจูเกียง หรือ ศาลเจ้าแม่ลิ้มกอเหนี่ยวเป็นศาลที่ประดิษฐานรูปแกะสลัก ของเจ้าแม่ลิ้มกอเหนี่ยว พระหมอ เจ้าแม่ทับทิม ตั้งอยู่ที่ถนนอาเนาะรู อำเภอเมืองปัตตานี ศาลเจ้าแห่งนี้เป็นที่เคารพสักการะของชาวจีนและชาวไทยโดยทั่วไปมาก

ประวัติการสร้างหรือความเป็นมาของศาลเจ้าแม่ลิ้มกอเหนี่ยว มีการเล่าสืบต่อๆ กันมาเป็นตำนานที่เกี่ยวข้องกับประวัติเมืองปัตตานี จากการศึกษาจากการบันทึกในสมัยราชวงศ์หมิง (พ.ศ. 2064-2109) เมื่อประมาณกว่า 400 ปี กล่าวว่า ลิ้มกอเหนี่ยวและพี่ชาย ชื่อลิ้มโต๊ะเคี่ยมเป็นชาวเมืองฮูลูไ้ แขวงเมืองแต้จิ๋ว เดิมลิ้มโต๊ะเคี่ยมรับราชการอยู่ที่เมืองดังกล่าว ครั้งเมื่อสิ้นบุญบิดาแล้วจึงมารับราชการที่เมืองจัวจิว ในช่วงที่โจรสลัดญี่ปุ่นกำเริบหนัก ทางเมืองหลวงได้แต่งตั้งขุนพล เช็ก กี้ กวง เป็นแม่ทัพเรือปราบสลัดญี่ปุ่น จึงเป็นโอกาสดีของคู่อริที่จะใส่ความลิ้มโต๊ะเคี่ยม ลิ้มโต๊ะเคี่ยมจึงหนีไปยังเกาะกิลุง (เกาะไต้หวัน) และหนีต่อไปยังเกาะลูซอน (ฟิลิปปินส์) แต่ต้องปะทะกับกองเรือของสเปนที่ยึดครองอยู่ หลังจากนั้นลิ้มโต๊ะเคี่ยมจึงเดินทางมายังปัตตานี ได้ทำงานเป็นนายด่านเก็บภาษี ต่อมาจึงได้สร้างท่าเรือพาณิชย์แห่งหนึ่งชื่อ “โต๊ะเคี่ยม” ภายหลังลิ้มโต๊ะเคี่ยมได้เข้ารับนับถือศาสนาอิสลามมีภรรยาเป็นเชื้อพระวงศ์ของเจ้าเมืองปัตตานีเป็นที่โปรดปรานของเจ้าเมืองปัตตานีจนได้รับบรรดาศักดิ์เป็นหัวหน้าด่านเก็บส่วยสาอากรต่างๆ

ทางเมืองจีนมารดาและน้องสาว สืบเสาะข่าวก็ไม่ทราบ ลิ้มกอเหนี่ยวน้องสาวจึงขออนุญาตมารดาออกติดตามพี่ชายและนำกองเรือมาถึงเมืองปัตตานี ได้พบพี่ชายและขอร้องให้พี่ชายเดินทางกลับเมืองจีน พี่ชายได้รับปากกับเจ้าเมืองปัตตานีไว้ว่าจะสร้างมัสยิดประจำเมืองให้แล้วเสร็จ ลิ้มกอเหนี่ยวไม่ละความพยายามจึงขอพักอยู่ที่เมืองปัตตานีต่อไป เพื่อหาโอกาสอันควรชักชวนให้พี่ชายกลับ ต่อมาเมืองปัตตานีเกิดการกบฏแย่งชิงกันเป็นใหญ่ ภายหลังเจ้าเมืองถึงแก่อนิจกรรม ลิ้มโต๊ะเคี่ยมจึงเข้าร่วมต่อสู้กับกบฏ ลิ้มกอเหนี่ยวเข้าช่วยพี่ชายแต่พิจารณาเห็นว่าสู้เข้าศึกไม่ได้ จึงฆ่าตัวตายไม่ยอมตายด้วยอาวุธของศัตรู จากการกระทำอย่างอาญาและเด็ดเดี่ยวเยี่ยงชายชาติวีรชนของลิ้มกอเหนี่ยว ได้ก่อให้เกิดชาวจีนในปัตตานีมีความศรัทธาในตัวนางจึงแกะสลักรูปลิ้มกอเหนี่ยวประดิษฐานไว้ที่ศาลเจ้าไกล้มยิดกรือเซะที่ลิ้มโต๊ะเคี่ยมสร้างไว้ไม่สำเร็จ

ต่อมาภายหลังปรากฏว่ามีความศักดิ์สิทธิ์จนเป็นที่เลื่องลือทั่วไป อีกตำนานหนึ่งกล่าวว่า เมื่อลิ้มกอเหนี่ยวได้ฟังคำปฏิเสธของพี่ชายที่ไม่ยอมเดินทางกลับเมืองจีน จึงอธิษฐานขอให้การก่อสร้างมัสยิดกรือเซะไม่สำเร็จและผูกคอตายที่ต้นมะม่วงหิมพานต์ไกล้มยิดกรือเซะ ตามคำสัญญาที่ให้ไว้กับมารดา ก่อนจะออกเดินทางมาตามหาพี่ชาย เมื่อย้ายเมืองปัตตานีไปที่วังจะบังติกอ ชาวจีนในเมืองปัตตานีก็ย้ายชุมชนจากกรือเซะไปสร้างชุมชนชาวจีน ที่ตำบลอาเนาะรู และสร้างศาลเจ้าแม่ลิ้มกอเหนี่ยวารูปแกะสลักเจ้าแม่มาประทับ ณ ศาลเจ้าแม่แห่งนี้เพื่อสักการะจนถึงปัจจุบันนี้ ในวันขึ้น 15 ค่ำ เดือน 3 ของทุกปี จะมีงานประเพณีแห่เจ้าแม่ลิ้มกอเหนี่ยวไปตามถนนสายต่างๆ ภายในตัวเมืองฯ ทำพิธีลุยไฟบริเวณหน้าศาลเจ้าเล่งจูเกียง ว้ายน้ำข้ามแม่น้ำตานีบริเวณสะพานเดชานุชิต ในงานนี้มีผู้ที่เคารพศรัทธาเป็นมาร่วมงานเป็นจำนวนมากทุกปี

3) มัสยิดกรือเซะ

ตำนานมัสยิดกรือเซะ ที่ กรือเซะ-บานา เป็นเรื่องราวที่ได้สร้างความอัปยศให้กับสังคมมุสลิม นับตั้งแต่ได้มีประวัติศาสตร์อิสลามเกิดขึ้นมาในปัตตานี เริ่มจากรัชสมัยของพระยาอินทรา แห่งราชวงศ์ RAJA WANGSA ซึ่งพระองค์เข้ายอมรับในศาสนาอิสลาม และมีพระนามว่า สุลต่าน อิสมาแอล ชาห์ซึ่งตามประวัติศาสตร์แล้วมัสยิดกรือเซะ ไม่ได้ถูกสร้างโดยลิ้มโต๊ะเคี่ยม เหมือนกับตำนานของเจ้าแม่ลิ้มกอเหนี่ยว ที่ได้รับบอกเล่าต่อๆ กัน

มา หรือตามตำนานที่ได้ถูกบันทึกในวารสาร อสท.ของททท.

และมัสยิดกรือเซะไม่ได้ถูกเผาไหม้ เนื่องจากคำสาปแช่งของนางสาวลิ้มกอเหนี่ยวหรือหลิมกอเหนี่ยว ที่ผูกคอตายที่ต้นมะม่วงหิมพานต์ริมชายหาดตันหยงลูโ๊ะ ดังที่ตำนานได้บอกกล่าวไว้ ที่ว่า“เมื่อนางไม่สามารถชวน ลิ้มโต๊ะเคี่ยมหรือหลิมเต้าเคียน ผู้เป็นพี่ชายกลับเมืองจีนเพื่อไปดูแลแม่ที่ชราได้ นางจึงเกิดความน้อยเนื้อต่ำ

ใจ ได้ตัดสินใจผูกคอตายกับต้นมะม่วงหิมพานต์ (ยาโห่งย, ยาร่วง, ยาหุม) พร้อมทั้งได้อาฆาตพยาบาทต่อ มัสยิดกรือเซะที่เป็นต้นเหตุให้พี่ชายไม่สามารถกลับเมืองจีนพร้อมกับนางได้ นางจึงได้ตั้งจิตอธิษฐานว่า ขอให้ มัสยิดหลังนี้มีอันเป็นไปในทุกๆครั้งที่มีการก่อสร้างหรือสร้างเสร็จ จากนั้นก็ได้มีฟ้าคะนองพร้อมกับได้มีมือสืบนีบาต พาดลงบนโดมมัสยิดพังพินาศเสียหายชาวมุสลิมต่างเกรงกลัวต่ออิทธิฤทธิ์ของนางลี้มกอเหนี่ยวไม่กล้าที่จะ กลับมาสร้างต่อ และครั้งใดก็ตามที่ชาวมุสลิมคิดที่จะบูรณะมัสยิดหลังนี้ เมื่อทำการบูรณะเสร็จก็จะโดนฟ้าผ่าทุกครั้งไป จนชาวมุสลิมไม่กล้าบูรณะมัสยิดหลังนี้อีกต่อไปและปล่อยให้มัสยิดรกร้างตั้งแต่นั้นมา ด้วยเพราะความ เกรงกลัวต่ออำนาจอิทธิฤทธิ์ของนางสาวลี้มกอเหนี่ยวหรือเจ้าแม่ลี้มกอเหนี่ยวในปัจจุบัน”

4) เมืองโบราณยะรัง

เปิดประตูกาลเวลาย้อนกลับไปสู่ชุมชนสมัย แรกเริ่มประวัติศาสตร์ที่ใหญ่ที่สุดแห่งหนึ่งในภาคใต้ของ ประเทศไทย และเชื่อว่าที่นี่คือที่ตั้งอาณาจักรโบราณ “ลังกาสุกะ” หรือ “ลังยาเสียว” ตามที่มีหลักฐาน ปรากฏในเอกสารของจีน ชาว มลายู และอาหรับ ทั้งนี้ ลักษณะของเมืองโบราณยะรัง สันนิษฐานว่า มีผังเมือง เป็นรูปวงรีขนาดใหญ่ในพื้นที่ประมาณ 9 ตาราง กิโลเมตร และเป็นเมืองที่มีการสร้างทับซ้อนกันถึง 3

เมือง โดยขยายตัวเชื่อมต่อกันซึ่งประกอบไปด้วย

- เมืองโบราณบ้านวัด มีศูนย์กลางเป็นลานจัตุรัสกลางเมือง ล้อมรอบด้วยคูน้ำ และมีซากเนินดิน โบราณสถาน กระจายอยู่โดยรอบกว่า 25 แห่ง โดยเฉพาะอย่างยิ่งทางทิศตะวันตกและทางทิศเหนือ ใน บริเวณพื้นที่บ้านจาละ
- เมืองโบราณบ้านจาละ มีศูนย์กลางอยู่ที่สระน้ำ ที่โอบล้อมด้วยคูเมืองรูปสี่เหลี่ยม ถัดจากกลุ่ม โบราณสถานบ้านวัดขึ้นไปทางทิศเหนือประมาณ 1 กิโลเมตร
- เมืองโบราณบ้านปราแ้ว เป็นเมืองคูน้ำคันดินขนาดเล็กที่มีผังเมืองเป็นรูปสี่เหลี่ยมด้านไม่เท่ามีป้อม ดินทั้ง 4 มุมเมือง และมีคลองส่งน้ำต่อเชื่อมกับคูเมืองโบราณบ้านจาละสี่มุมเมืองด้านทิศเหนือทั้ง 2 ด้าน นอกจากร่องรอยของคูน้ำ คันดินคูเมืองโบราณทั้ง 3 แห่งแล้ว ภายในกลุ่มเมืองโบราณนี้ ยังพบซาก โบราณสถานเนินดินกระจัดกระจายอยู่ทั่วไปไม่น้อยกว่า 30 แห่ง

5) มัสยิดกลางจังหวัดปัตตานี

มัสยิดกลางจังหวัดปัตตานี ตั้งอยู่ถนนยะรัง ตำบลอาเนาะรู อำเภอเมืองปัตตานี เลขทะเบียนที่ 249 มีประวัติและความเป็นมาดังนี้

ในปีพุทธศักราช 2497 รัฐบาลได้ตระหนักถึงความสำคัญ ของศาสนาอิสลามว่าเป็นศาสนาที่ ประชาชนชาวปัตตานีส่วนใหญ่นับ ถืออย่างเคร่งครัดอันจะนำมาซึ่งสันติ

สุข ประกอบกับในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ มีประชากรนับถือศาสนาอิสลาม (มุสลิม) เป็นจำนวนมาก

สมควรสร้างมัสยิดกลางที่มีขนาดใหญ่ และสวยงามขึ้นเพื่อเป็นศรีสง่าแก่ชาวไทยผู้นับถือศาสนาอิสลามทั่วประเทศตลอดจนเป็นสถานที่ประกอบศาสนกิจ ของชาวไทยมุสลิม จึงได้พิจารณาพื้นที่บริเวณริมถนนหลวงสายปัตตานี-ยะลา ตำบลลานะรู อำเภอเมืองปัตตานี เนื้อที่ประมาณ 3 ไร่ 55 ตารางวา คณะรัฐมนตรีจึงได้อนุมัติงบประมาณสำหรับการก่อสร้างมัสยิดกลางปัตตานีขึ้น โดย ฯพณฯ พลตำรวจเอก เผ่า ศรียานนท์ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยในสมัยนั้นได้เดินทางมาวางศิลาฤกษ์ เมื่อวันที่ 6 กรกฎาคม พ.ศ.2500 เวลา 10.00 น.

มัสยิดกลางแห่งนี้ใช้เวลาในการก่อสร้างและตกแต่งอย่างวิจิตรพิสดารเป็นเวลา 9 ปีกว่าจะแล้วเสร็จ ต่อมาเมื่อวันที่ 25 พฤษภาคม 2506 ฯพณฯ จอมพลสฤษดิ์ ธนะรัชต์ นายกรัฐมนตรีในสมัยนั้นได้เดินทางมาประกอบพิธีเปิดอย่างเป็นทางการและมอบมัสยิดแห่งนี้ให้แก่ชาวไทยมุสลิมจังหวัดปัตตานี โดยให้ตั้งชื่อว่า “มัสยิดกลางจังหวัดปัตตานี”

มัสยิดกลางจังหวัดปัตตานีสร้างเป็นตึกคอนกรีตเสริมเหล็กสองชั้น รูปทรงคล้ายกับ “ทัชมาฮาล” ประเทศอินเดีย ตรงกลางเป็นอาคารมียอดโดมขนาดใหญ่และมีโดมบริวาร 4 ทิศ มีหอคอยอยู่สองข้างสูงเด่นเป็นสง่า บริเวณด้านหน้ามัสยิดมีสระน้ำสี่เหลี่ยมขนาดใหญ่ ภายในมัสยิดมีลักษณะเป็นห้องโถง มีระเบียงสองข้าง ภายในห้องโถงมีบัลลังก์ทรงสูงและแคบเป็นที่สำหรับ “คอฟีบ” ยืนอ่านคัมภีระฮ์ในการละหมาดวันศุกร์ หอคอยสองข้างนี้เดิมใช้เป็นหอกกลางสำหรับตีกลอง เป็นสัญญาณเรียกให้มุสลิมมาร่วมปฏิบัติศาสนกิจ ต่อมาใช้เป็นที่ติดตั้งลำโพง เครื่องขยายเสียงแทนเสียงกลอง ปัจจุบันขยายด้านข้างออกไปทั้ง 2 ข้าง และสร้างหอบัง (อะซาน) พร้อมขยายสระน้ำและที่อาบน้ำละหมาดให้ดูสง่างามยิ่งขึ้น ภายในมัสยิดประดับด้วยหินอ่อนอย่างสวยงาม

❖ จังหวัดยะลา

- พระพุทธไสยาสน์วัดคูหาภิมุข(วัดถ้ำ)

“วัดคูหาภิมุข” หรือ “วัดหน้าถ้ำ” ตั้งอยู่เลขที่ 136 หมู่ 1 บ้านหน้าถ้ำ ตำบลหน้าถ้ำ อำเภอเมืองยะลา จังหวัดยะลา ทราบว่า พ.ศ.2390 ผู้ใหญ่บ้านอาศัยอยู่ที่บ้านหน้าถ้ำ ได้สร้างวัดคูหาภิมุข เพื่อประกอบพิธีบำเพ็ญกุศลใน

หมู่บ้าน ภายในวัดคูหาภิมุขมีถ้ำใหญ่ ประดิษฐานพระพุทธไสยาสน์ขนาดใหญ่ ภายในถ้ำยังมีหินงอกหินย้อย และน้ำใสสะอาดไหลรินจากโขดหิน

“วัดคูหาภิมุข” เป็นวัดที่สำคัญของเมืองยะลา มีพิธีกรรมที่ศรัทธา เก็บวัตถุโบราณที่ได้มาจากวัดถ้ำภูเขาเก่า ปั้น พระพิมพ์ดินดิบ สลุปเม็ดพระศก อิฐฐานพระพุทธรูป จอมพลแปลก พิบูลสงคราม เปลี่ยนชื่อ “วัดหน้าถ้ำ” เป็น “วัดคูหาภิมุข”

พระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว โปรดเกล้าฯ ให้พระยาเยหริงมาสร้างเมืองยะลา ตั้งที่ว่าการ ๓ บ้านท่าสาป ตำบลท่าสาป และสร้างวัดขึ้นที่ริมเขาหน้าถ้ำ ที่มีพระพุทธไสยาสน์ภายในถ้ำ พ.ศ.2472 พระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระนางเจ้าพระบรมราชินีนาถ ได้เสด็จมาประทับแรมที่วันแห่งนี้ มีพระปรมาภิไธย ย่อ ป.ป.ร. ที่ผาหินภายในวัดคูหาภิมุข

ตำบลหน้าถ้ำ ภาพพิกัดทางภูมิศาสตร์ของวัดคูหาภิมุขตำบลหน้าถ้ำ เคยเป็นแหล่งชุมชนโบราณมาตั้งแต่สมัยก่อนประวัติศาสตร์ พบร่องรอยศาสนสถาน เมืองโบราณ ซึ่งเป็นศาสนสถานที่พบเทวรูปสำริด

กำแพงเมือง พระพิมพ์ดินดิบแบบทวารวดีศรีวิชัย ภาพเขียนสีพระพุทธรูปฉาย ภาพเขียนสีราชรถมีสัตว์เทียม มีอายุราวพุทธศตวรรษที่ 15-17 ยะลาเป็นชุมชนเกษตร นักโบราณคดีได้พบภาพเขียนก่อนประวัติศาสตร์ บริเวณถ้ำคูหาภิมุข เป็นภาพพระพุทธรูป และภาพราชรถแกะสลักไว้บนหน้าผา ภายในบริเวณถ้ำคูหาภิมุข พระพุทธรูปไสยาสน์เป็นพระพุทธรูปปางไสยาสน์ขนาดใหญ่ ปั้นด้วยดินเหนียวโดยใช้ไม้ไผ่เป็นโครง สร้างขึ้น สมัยศรีวิชัยรุ่งเรืองราว พ.ศ.1300 หรือสมัยเดียวกับพระบรมธาตุเมืองนคร มีขนาดความยาว 81 ฟุต 1 นิ้ว ประดิษฐานภายในถ้ำคูหาภิมุข เดิมชื่อ วัดหน้าถ้ำ กรมศิลปากรขึ้นทะเบียนเป็นโบราณสถาน ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่มที่ 52 ตอนที่ 75 ลงวันที่ 8 มีนาคม พ.ศ.2478 วัดคูหาภิมุข มีพระพุทธรูปสมัยศรีวิชัย สมัยสุโขทัย สมัยอยุธยา ไกลๆ กับวัดมีภูเขาเก่าเป็นภูเขาหินอ่อนสีชมพู สวยงามมาก ปัจจุบัน รัฐบาลได้ให้สัมปทานแก่บริษัทเอกชนทำหินอ่อนจำหน่าย หินอ่อนสีชมพูจากยะลา มีความสวยงาม มีชื่อเสียงระดับประเทศ

❖ จังหวัดนราธิวาส

1) วัดเขากง

ที่ตั้ง : ตั้งอยู่ที่ตำบลลำภู

ขึ้นชมพระพุทธรูปกลางแจ้งทั้งงดงามและใหญ่ที่สุดในภาคใต้ โดยพระพุทธรูปทักษิณมิ่งมงคลสีทององค์นี้ ประดิษฐานในปางปฐมเทศนาขัดสมาธิเพชร อยู่บนยอดเขา มีพุทธลักษณะตามแบบศิลปะสกุลช่างอินเดียตอนใต้ เริ่มสร้างเมื่อปี พ.ศ.

2509 แล้วเสร็จในปี พ.ศ. 2512 องค์พระเป็นคอนกรีตเสริมเหล็ก ประดับด้วยโมเสกสีทอง หน้าตักกว้าง 17 เมตร ความสูงวัดจากพระเศียรวัดถึงบัวใต้พระเพลา 24 เมตร

ส่วนที่เนินเขาถูกถัดไป คุณจะพบเจดีย์สี่เหลี่ยมหายา ทรงระฆัง เนื้อหุ้มประตูทั้ง 4 ทิศมีเจดีย์รายประดับอยู่ ภายในประดิษฐานพระพรหม บนยอดสุดบรรจุพระบรมสารีริกธาตุอันศักดิ์สิทธิ์

สำหรับพระอุโบสถนั้นตั้งอยู่บนเนินเขาอีกลูกหนึ่ง อุโบสถหลังนี้มีผนังด้านนอกประดับด้วยกระเบื้องดินเผาแกะสลักทั้งสี่ด้าน โดยเฉพาะด้านหลังเป็นรูปช้างหมอบถวายดอกบัว หน้าบันเป็นรูปนักรบมีเทวดาถือคนโทถวาย ดูงดงามยิ่งนัก

2) วัดชลธาราสিংเห

วัดชลธาราสিংเห (วัดพิทักษ์แผ่นดินไทย) เป็นวัดเก่าแก่ ตั้งอยู่หมู่ 3 ตำบลเจาะเห อำเภอดากใบ จากสี่แยกตลาดอำเภอดากใบแยกซ้ายประมาณ 100 เมตร

เมื่อครั้งอังกฤษได้มลายูเป็นเมืองขึ้นนั้น อังกฤษพยายามจะรวมเมืองนราธิวาสไว้ในเขตมลายูด้วย แต่

ทว่าทางไทยเราได้อ้างว่าหัวเมืองนี้เป็นของไทยมานาน โดยยกเอาวัดชลธาราสিংเห ที่อำเภอดากใบ ซึ่งเป็นวัดไทยมาเป็นข้ออ้าง อังกฤษจึงยอมให้นราธิวาส รวมอยู่ในเขตของไทย

ในบริเวณวัดชลธาราสিংเห มีสิ่งก่อสร้างทางพุทธศาสนาศิลปะฝีมือแบบไทยปักษ์ใต้ เป็นจุดเด่น และงดงามหลายชิ้น ในโบสถ์เก่าซึ่งสร้างขึ้นในรัชสมัยพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว มีภาพจิตรกรรมฝาผนัง ซึ่งเขียนโดยฝีมือพระภิกษุชาวสงขลางดงามมาก และถ่ายทอดรูปแบบชีวิตวัฒนธรรมความเป็นอยู่ท้องถิ่นปักษ์ใต้ไว้น่าสนใจเป็นพิเศษ เปิดให้ชมทุกวันระหว่างเวลา 08.00 น. - 17.00 น. โดยต้องขออนุญาตจากท่านเจ้าอาวาสก่อน

3) มัสยิด 300 ปี (มัสยิดวาต้อลฮูเซ็น)

มัสยิดเก่าแก่แห่งหมู่บ้านตะโลมาเนาะที่ครั้งหนึ่งเคยเป็นแหล่งผลิตคัมภีร์อัลกุรอานที่เขียนด้วยมือ ทั้งนี้ ตามประวัติกล่าวว่านายวันฮูเซ็น อัซ-ซานาวี ผู้อพยพมาจากบ้านสะนอยานยา จังหวัดปัตตานี เป็นผู้สร้างมัสยิดแห่งนี้ขึ้นเมื่อ พ.ศ. 2167 โดยแรกสร้างนั้นเป็นหลังคามุงใบลาน ต่อมาเปลี่ยนเป็นกระเบื้องดินเผา ซึ่งปัจจุบันชาวบ้านตะโลมาเนาะยังคงใช้มัสยิดนี้เป็นสถานที่ประกอบพิธีศาสนกิจอยู่

เป็นประจำ

สิ่งที่น่าสนใจที่สุดของมัสยิด 300 ปีคือลักษณะสถาปัตยกรรมที่แตกต่างจากมัสยิดทั่วไป กล่าวคือ เป็นอาคาร 2 หลังติดต่อกัน สร้างด้วยไม้ตะเคียนทั้งหลัง ใช้ไม้สลักแทนตะปู รูปทรงของอาคารเป็นแบบไทยพื้นเมืองประยุกต์เข้ากับศิลปะจีน และมลายูที่ได้รับการออกแบบมาอย่างลงตัว ส่วนเด่นที่สุดของอาคาร คือ เหนือหลังคาจะมีฐานมารองรับจั่วบนหลังคาอยู่ชั้นหนึ่ง ส่วนหออาซานซึ่งมีลักษณะเป็นกังหัน ก็ตั้งอยู่บนหลังคาส่วนหลังฝาเรือนใช้ไม้ทั้งแผ่นแล้วเจาะหน้าต่าง ส่วนช่องลมแกะเป็นลวดลาย ใบไม้ ดอกไม้สลับลายจีน

โดยทั่วไปเข้าชมได้บริเวณภายนอกเท่านั้น หากต้องการเข้าชมภายในต้องได้รับอนุญาตจากโต๊ะอิหม่ามประจำหมู่บ้าน

ที่ตั้ง : บ้านตะโลมาเนาะ ตำบลลูโบะสาวอ ห่างจากจังหวัดนราธิวาส ระยะทางประมาณ 25 กิโลเมตร ตามทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 42 จากนั้นแยกที่บ้านปือราแง

- กิจกรรมกระตุ้นการท่องเที่ยว

กลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดน มีประเพณีวัฒนธรรมที่สามารถดึงดูดนักท่องเที่ยวเข้ามาเยี่ยมชมหรือร่วมกิจกรรมได้อย่างมาก ได้แก่

❖ จังหวัดปัตตานี

- งานสมโภชเจ้าแม่ลิ้มกอเหนี่ยว

เหนี่ยว

ในวันขึ้น 15 ค่ำ เดือน 3 ของทุกปี จะมีงานสมโภชเจ้าแม่ลิ้มกอเหนี่ยวโดย จังหวัดปัตตานีจะให้ความสำคัญกับงานนี้เป็นพิเศษ งานสมโภชนี้จะมีควมยิ่งใหญ่ มหาพรหมมีประชาชนจากต่างจังหวัดของ ไทยและจาก ประเทศเพื่อนบ้านเดินทาง หลั่งไหลมาชมงานนมัสการเจ้าแม่กันอย่าง เนืองแน่น ปกติจะมีการจัดงานประมาณ 7 วัน 7 คืน นับตั้งแต่วันขึ้น 8 ค่ำ เดือน 3

บรรดาร้านค้ามาเปิดขายของคล้ายๆ กับงานประจำปีทั่วๆ ไปมหรสพ 2 อย่างที่จะขาดเสียมิได้ คือ จั้ว และ มโนห์รา จั้วและมโนห์ราจะจัดให้แสดงบนโรงถาวรหน้าศาลเจ้า เพราะถือว่าเจ้าแม่ชอบดูศิลปะการแสดงทั้ง 2 อย่างนี้มาก นอกจากนี้ยังมีการเชิดสิงโต หน้ากลองแปลงจอยักษ์ และอื่นๆ อีกมากมาย

❖ จังหวัดยะลา

- มหกรรมแข่งขันนกเขาชาวเลียงอาเซียน

การแข่งขันนกเขาชาวเลียงอาเซียนที่ยิ่งใหญ่เป็นที่สนใจของผู้นิยมเลี้ยงนก มากที่สุด คือ การแข่งขันนกเขาชาวเลียงอาเซียนชิงถ้วยพระราชทานของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ซึ่งจัดขึ้นเป็นประจำในช่วง ต้นเดือนธันวาคมของทุกปี ณ สนามโรง พิธิช้างเผือก อำเภอเมือง จังหวัดยะลา

ในปี พ.ศ.2529 เทศบาลเมือง ยะลา ร่วมกับจังหวัดยะลา ชมรมผู้เลี้ยง

นกเขาชาวเลียงอาเซียนจังหวัดยะลา และชมรมผู้เลี้ยงนกเขาชาวเลียงอาเซียนภาคใต้ โดยการสนับสนุนของศูนย์อำนวยการ บริหารจังหวัดชายแดนภาคใต้ ได้ร่วมกันพัฒนาสนามแข่งขัน และกติกาการแข่งขันให้มีมาตรฐานเพิ่มขึ้น ตลอดจนความคิดที่จะพัฒนาเสริมสร้างประโยชน์ให้กับท้องถิ่นในด้านเศรษฐกิจจึงได้กำหนดให้มีการ แข่งขันนกเขาชาวเลียงอาเซียนชิงชนะเลิศในระดับอาเซียน ขึ้นเป็นครั้งแรกเมื่อวันที่ 1 มีนาคม พ.ศ.2529 ณ สนาม โรงพิธิช้างเผือก อำเภอเมือง จังหวัดยะลา โดยการใช้ชื่อในการจัดการแข่งขันว่า "การจัดการแข่งขันนกเขา ชาวเลียงอาเซียนชิงแชมป์กลุ่มประเทศอาเซียนครั้งที่ 1" สาเหตุที่ใช้คำว่า "อาเซียน" เพราะมีประเทศเพื่อนบ้าน ใกล้เคียงเข้าร่วมแข่งขันด้วย คือ มาเลเซีย สิงคโปร์ อินโดนีเซีย และบรูไน ซึ่งประเทศดังกล่าวนี้มีวิถีชีวิต วัฒนธรรมที่คล้ายคลึงกับประชาชนในพื้นที่

จังหวัดชายแดนภาคใต้ ของไทย ได้มีการแลกเปลี่ยน สนับสนุนเกื้อกูลกันในเรื่องต่าง ๆ มาตลอด ที่สำคัญคือ มีความชื่นชอบและนิยมเลียนงกเขาชาวเสียงเหมือนกัน จึงเกิดเป็นความสัมพันธ์ทางสังคม คือ สังคมนกเขาชาวเสียงตลอดมา

❖ จังหวัดนราธิวาส

1) งานประเพณีเจ้าแม่โต๊ะโมะ

งานประเพณีศาลเจ้าแม่โต๊ะโมะ อำเภอสุไหงโก-ลก จังหวัดนราธิวาส จัดเป็นงานที่ยิ่งใหญ่ไม่แพ้งานประเพณีอื่นๆในประเทศไทย ด้วยบุญญาบารมีของเจ้าแม่โต๊ะโมะ ที่ชาวสุไหงโก-ลก อำเภอใกล้เคียงและผู้คนทั่วทุกภาค รวมไปถึงชาวจีน ที่อยู่ในมาเลเซีย สิงคโปร์ต่างเคารพและศรัทธา งานฉลองคล้ายวันเกิดของเจ้าแม่โต๊ะโมะ จึงจัดอย่างยิ่งใหญ่เป็นประจำทุกปีโดยเริ่มตั้งแต่ปี พ.ศ. 2495

2) ประเพณีแข่งเรือหน้าพระที่นั่ง และงานของดีเมืองนรา

ช่วงเวลา ประเพณีการแข่งขันเรือก้อและและเรือยาวด้วยฝีพายหน้าพระที่นั่ง ได้จัดขึ้นเป็นประจำทุกปี ในระหว่างวันที่ 21-25 กันยายน ซึ่งเป็นระยะเวลาที่ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวและสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ พร้อมด้วยพระบรมวงศานุวงศ์ ได้เสด็จแปรพระราชฐานมาประทับแรม ณ พระตำหนักทักษิณราชินีเวศน์

การแข่งขันใช้เรือก้อและระยะทาง

650 เมตร ผู้ควบคุมลำละ 1 คน จำนวนฝีพายรวมทั้งนายท้ายไม่เกินลำละ 23 คน และมีฝีพายสำรองไม่เกินลำละ 5 คน การเปลี่ยนตัวในแต่ละเที่ยวทำได้เที่ยวละไม่เกิน 5 คน ทั้งนี้ให้ผู้ควบคุมทีมประจำเรือแจ้งให้คณะกรรมการปล่อยเรือทราบ เรือที่เข้าแข่งขันทุกลำต้องถึงจุดเริ่มต้น (จุดปล่อยเรือ) ก่อนเวลาที่กำหนดแข่งขันในรอบนั้น หากไปช้ากว่ากำหนดเกิน 15 นาทีถือว่าสละสิทธิ์จะปรับแพ้ในรอบนั้นได้ ก่อนการได้ยืนสัญญาณ ณ จุดเริ่มต้นฝีพายทุกคนยกพายให้พ้นผิวน้ำ ยกเว้นนายท้ายเรือให้ใช้พายค้ำท้ายเรือบังคับเรือให้หยุดนิ่ง และจะต้องวิ่งในลู่วิ่งของตน หากวิ่งผิดลู่วิ่งหรือสายน้ำถือว่าผิดกติกาให้ปรับเป็นแพ้ในเที่ยวนั้น เรือที่เข้าถึงเส้นชัยก่อนลำอื่นโดยถือหัวเรือสุดเป็นการชนะการแข่งขันในเที่ยวนั้น การแข่งขันแบ่งเป็น 4 รอบ รอบที่ 1 และรอบที่ 2 เป็นรอบคัดเลือก รอบที่ 3 เป็นรอบรองชนะเลิศและรอบที่ 4 เป็นรอบชิงชนะเลิศ

- สถานการณ์ภายใน-นอก ที่กระทบการท่องเที่ยว

➤ ปัญหาความไม่สงบในพื้นที่

สถานการณ์ความไม่สงบในพื้นที่ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ ยังเกิดความรุนแรงอย่างต่อเนื่อง เริ่มดีขึ้นตั้งแต่ปี 2558 ที่มีจำนวน 290 ครั้ง และปี 2559 ที่มีเหตุการณ์ความไม่สงบ 361 ครั้ง เมื่อเทียบกับปี 2555 ที่มีจำนวน 542 ครั้ง รวมทั้งความรุนแรงของความเสียหายที่มีจำนวนลดลงจากผู้ได้รับบาดเจ็บในปี 2555 จำนวน 1,025 คน มีแนวโน้มลดลงอย่างต่อเนื่อง ในปี 2559 คงเหลือ 431 คน แม้จะเพิ่มขึ้นเล็กน้อยเมื่อเทียบกับปี 2558 ที่มีผู้บาดเจ็บเพียง 353 คน ในขณะที่ผู้เสียชีวิตลดลง โดยในปี 2559 มีจำนวนผู้เสียชีวิตลดลง 116 คน จาก 294 คนในปี 2555 ทั้งนี้เนื่องจากการดำเนินการด้านความมั่นคงของรัฐและมาตรการรักษาความปลอดภัยในพื้นที่เศรษฐกิจที่มีประสิทธิภาพ อย่างไรก็ตามสถานการณ์ความไม่สงบยังเป็นปัญหาอุปสรรคสำคัญต่อการพัฒนาและเป็นเหตุขัดขวางการพัฒนาในแทบทุกด้าน รวมทั้งเกิดภาพลักษณ์ความไม่สงบที่ส่งผลกระทบต่อการลงทุนและการท่องเที่ยวในพื้นที่อีกด้วย

ตารางเหตุการณ์ความไม่สงบในจังหวัดชายแดนภาคใต้

	2555	2556	2557	2558	2559
จำนวนเหตุการณ์ความไม่สงบ (ครั้ง)	542	614	584	290	361
ผู้ได้รับบาดเจ็บ (คน)	1,025	694	638	353	431
ผู้เสียชีวิต (คน)	294	286	271	130	116

** หมายถึง ข้อมูลปี 2559 เป็นข้อมูลระหว่างเดือน ตุลาคม 2558 – 31 มีนาคม 2559

ที่มา : ศูนย์ปฏิบัติการตำรวจจังหวัดชายแดนภาคใต้ (ศชต.)

➤ พื้นที่เสี่ยงภัยจากการก่อการร้าย

ภัยจากการก่อการร้ายในพื้นที่อนุภาคเกิดขึ้นใน 3 จังหวัด ได้แก่ จังหวัดนราธิวาส ปัตตานี ยะลา และ 4 อำเภอของจังหวัดสงขลา ได้แก่ อำเภอสบไชย้อย เทพา จะนะ และนาทวี โดยพื้นที่ที่มีจำนวนการก่อการร้ายสูงจะอยู่ใน 3 จังหวัด คือ จังหวัดนราธิวาส ยะลา และปัตตานี ซึ่งก่อให้เกิดความเสียหายทั้งต่อชีวิตและทรัพย์สิน รองลงมาได้แก่ จังหวัดสงขลาในเขต 4 อำเภอ และมีการก่อการร้ายในเขตอำเภอหาดใหญ่ด้วย ส่วนจังหวัดสตูลไม่ได้เกิดภัยจากการก่อการร้าย แต่ก็ได้รับผลกระทบอย่างมากทั้งด้านเศรษฐกิจ การท่องเที่ยว และการคมนาคม เป็นต้น

ตารางสรุปจำนวนผู้ได้รับผลกระทบฯ ตั้งแต่ปี 2557 – 30 กันยายน 2559

หน่วย : ครั้ง

กลุ่มจังหวัดชายแดนภาคใต้		ยะลา	ปัตตานี	นราธิวาส	รวม
จำนวนครั้งที่เกิดเหตุ		4,688	6,214	6,718	17,620
เสียชีวิต	ตำรวจ	100	162	110	372
	ทหาร	159	192	203	554
	ครู	20	55	31	106
	จนท.รถไฟ	1	2	2	5
	ผู้นำท้องถิ่น	63	99	72	234
	ผู้นำศาสนา	5	11	4	20
	ประชาชน	657	1064	711	2,432
	ผกร.	117	81	148	346
บาดเจ็บ	ตำรวจ	411	543	568	1,522
	ทหาร	757	827	1093	2,677
	ครู	40	44	42	126
	จนท.รถไฟ	1	0	40	41
	ผู้นำท้องถิ่น	21	43	103	167
	ผู้นำศาสนา	2	14	7	23
	ประชาชน	1815	1610	1849	5,274
	ผกร.	13	9	8	30

ที่มา : ศูนย์ปฏิบัติการตำรวจจังหวัดชายแดนภาคใต้ (ศชต.)

- การค้าชายแดน

ด้านชายแดนไทย – มาเลเซีย ทั้ง 4 ด้าน จะมีบทบาทการพัฒนาในพื้นที่ของกลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดน ในฐานะเป็นจุดเชื่อมโยงพื้นที่ (Connectivity) เข้าสู่การเป็นกลุ่มประชาคมอาเซียน (AEC) โดยจะมีบทบาทแตกต่างกันในแต่ละพื้นที่ดังนี้

1. ด้านศุลกากรเบตง จ.ยะลา : เป็นประตูเชื่อมโยงเศรษฐกิจเมืองเบตงด้านการท่องเที่ยว การบริการ และการค้ากับประเทศมาเลเซีย

2. ด้านบูเกะตา จ.นราธิวาส : เป็นประตูเชื่อมโยงการคมนาคมขนส่งทางถนนและจะมีบทบาทเป็น ศูนย์กลางการเชื่อมโยงพื้นที่เศรษฐกิจชายแดนด้านตะวันออกของไทยและมาเลเซีย

3. ด้านศุลกากรตากใบ จ.นราธิวาส : เป็นประตูเชื่อมโยงการขนส่งสินค้าและการเดินทางทางน้ำระหว่าง เมืองชายแดน ซึ่งอยู่ระหว่างการพัฒนาให้เป็นการเชื่อมโยงทางถนนโดยก่อสร้างสะพานข้ามแม่น้ำโก-ลก

4. ด้านศุลกากรสุโง-ลก จ.นราธิวาส : เป็นประตูเชื่อมโยงการคมนาคมขนส่งทางถนนและรถไฟ และการเดินทางของนักท่องเที่ยวระหว่างเมืองชายแดน

- มูลค่าการค้าชายแดนรายด้าน

ตารางมูลค่าการค้าชายแดนไทย – มาเลเซีย ของด้านศุลกากรในพื้นที่กลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดน

หน่วย : ล้านบาท

ด้านชายแดน	2557			2558			2559		
	นำเข้า	ส่งออก	รวม	นำเข้า	ส่งออก	รวม	นำเข้า	ส่งออก	รวม
1. ด้าน ศุลกากรสุโง-ลก	2,029.62	743.51	2,773.13	2,099.81	790.98	2,890.79	2,643.75	535.96	3,179.71
2. ด้าน ศุลกากรเบตง	177.27	3,356.42	3,533.69	106.34	2,535.92	2,642.26	104.75	2,675.31	2,780.07
3. ด้าน ศุลกากรตากใบ	7.19	325.08	332.27	23.00	335.62	358.62	686.35	314.52	1,000.87
4. ด้าน ศุลกากรบูเกะตา	0.00	104.97	104.97	3.85	52.98	56.83	1.11	36.50	37.61
รวม	2,277.08	4,529.98	6,744.06	2,233	3,022.52	5,948.5	3,435.96	3,562.29	6,998.26

ที่มา : หมายเหตุ: ข้อมูลจากสถิติการค้าระหว่างประเทศ (IMTS) (Customs Information System: CIS)

ณ วันที่ 12 มิถุนายน 2560

กลุ่มจังหวัดมีด้านการค้า 4 ด้าน ได้แก่ ด้านศุลกากรเบตง จังหวัดยะลา ด้านบูเกะตา ด้านศุลกากรสุโง-ลก และด้านศุลกากรตากใบ จังหวัดนราธิวาส โดยในปี 2559 มีมูลค่าการค้ารวมทั้งสิ้น 6,998.26 ล้านบาท โดยเป็นมูลค่าการส่งออก 3,562.29 ล้านบาท มูลค่าการนำเข้า 3,435.96 ล้านบาท

1.4.4 ด้านอุตสาหกรรม

● มูลค่าผลิตภัณฑ์ภาคอุตสาหกรรม

ตารางผลิตภัณฑ์สาขาอุตสาหกรรม ณ ราคาประจำปี กลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดน

หน่วย : ล้านบาท

พื้นที่ / พ.ศ.	2554	2555	2556	2557	2558
ประเทศ	3,694,921	3,957,245	4,080,482	4,167,052	4,207,707
ภาคใต้	190,597	180,616	179,767	175,740	182,959
กลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดน	16,450	17,320	14,240	9,248	9,637
ปัตตานี	6,170	6,871	5,535	3,145	3,403
ยะลา	4,110	3,578	3,170	2,958	2,831
นราธิวาส	6,170	6,871	5,535	3,145	3,403

ที่มา: สำนักบัญชีประชาชาติ สศช.

ประมวลโดย: สำนักพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมภาคใต้

จากตารางจะเห็นได้ว่าผลิตภัณฑ์สาขาอุตสาหกรรม ณ ราคาประจำปี กลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดน เพิ่มขึ้นจากปี 2557 จาก 9,248 ล้านบาท โดยเพิ่มขึ้นในปี 2558 เป็น 9,637 ล้านบาท

โครงสร้างผลิตภัณฑ์สาขาอุตสาหกรรม ณ ราคาประจำปี กลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดน

หน่วย : ร้อยละ

พื้นที่ / พ.ศ.	2554	2555	2556	2557	2558
ภาคใต้	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0
กลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดน	8.6	9.6	8.0	5.3	5.3
ปัตตานี	3.2	3.8	3.1	1.8	1.9
ยะลา	2.2	2.0	1.8	1.7	1.5
นราธิวาส	3.2	3.8	3.1	1.8	1.9

ที่มา: สำนักบัญชีประชาชาติ สศช.

จากตารางจะเห็นได้ว่าโครงสร้างผลิตภัณฑ์สาขาอุตสาหกรรม ณ ราคาประจำปี กลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดนทรงตัวตลอดปี 2557 - 2558

● โรงงาน : จำนวน/ ประเภท

สถิติโรงงานอุตสาหกรรมที่จดทะเบียนไว้กับกระทรวงอุตสาหกรรม และได้รับอนุญาตให้ประกอบกิจการ
(ตามพระราชบัญญัติโรงงาน พ.ศ. 2535) กลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดน

■ จำนวนโรงงาน/เงินทุน

	2557		2558		2559	
	จำนวน โรงงาน (โรง)	เงินทุนจด ทะเบียน (ล้านบาท)	จำนวน โรงงาน (โรง)	เงินทุนจด ทะเบียน (ล้านบาท)	จำนวน โรงงาน (โรง)	เงินทุนจด ทะเบียน (ล้านบาท)
โรงงานอุตสาหกรรม ที่จดทะเบียน และได้รับอนุญาตให้ประกอบกิจการ ณ สิ้นปี Operating permitted and registrated factories at the end of 2013						
นราธิวาส	491	3,019	499	3,491	509	3,648
ปัตตานี	888	5,220	894	5,327	902	5,478
ยะลา	345	4,730	357	5,004	369	5,615
รวม	1,724	12,969	1,750	13,822	1,780	14,741
โรงงานอุตสาหกรรม ที่จดทะเบียนใหม่ และได้รับอนุญาตให้ประกอบกิจการ Operating permitted and registrated new factories						
นราธิวาส	18	238	8	472	10	157
ปัตตานี	10	1,010	6	107	8	150
ยะลา	4	89	12	274	12	612
รวม	32	1,337	26	853	30	919

ที่มา : กรมโรงงานอุตสาหกรรม กระทรวงอุตสาหกรรม

จากตารางจะเห็นได้ว่าจำนวนโรงงานและเงินทุนจดทะเบียนของโรงงานอุตสาหกรรม ที่จดทะเบียน และได้รับอนุญาตให้ประกอบกิจการ กลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดน เพิ่มขึ้นจากปี 2558 จาก 1,750 โรง โดยมีเงินทุน 13,822 ล้านบาท ได้เพิ่มขึ้นในปี 2559 เป็น 1,780 โรง เงินทุน 14,741 ล้านบาท

ส่วนจำนวนโรงงานและเงินทุนจดทะเบียนของโรงงานอุตสาหกรรม ที่จดทะเบียนใหม่ และได้รับอนุญาตให้ประกอบกิจการ กลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดน เพิ่มขึ้นจากปี 2558 จาก 26 โรง โดยมีเงินทุน 853 ล้านบาท ได้เพิ่มขึ้นในปี 2559 เป็น 30 โรง เงินทุน 919 ล้านบาท

■ จำนวนคนงาน

หน่วย : คน

	2557	2558	2559
โรงงานอุตสาหกรรม ที่จดทะเบียน และได้รับอนุญาตให้ประกอบกิจการ ณ สิ้นปี Operating permitted and registrated factories at the end of 2013			
นราธิวาส	1,137	1,227	1,284
ปัตตานี	9,664	9,819	9,998
ยะลา	6,037	6,160	6,241
รวม	16,838	17,206	17,523

ที่มา : กรมโรงงานอุตสาหกรรม กระทรวงอุตสาหกรรม

	2557	2558	2559
โรงงานอุตสาหกรรม ที่จดทะเบียนใหม่ และได้รับอนุญาตให้ประกอบกิจการ Operating permitted and registered new factories			
นราธิวาส	340	90	57
ปัตตานี	110	155	179
ยะลา	167	123	81
รวม	617	368	317

ที่มา : กรมโรงงานอุตสาหกรรม กระทรวงอุตสาหกรรม

จากตารางจะเห็นได้ว่าจำนวนคนงานของโรงงานอุตสาหกรรม ที่จดทะเบียน และได้รับอนุญาตให้ประกอบกิจการ กลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดน จากปี 2558 จำนวน 17,206 คน เพิ่มขึ้นในปี 2559 เป็น 17,523 คน

ส่วนจำนวนคนงานของโรงงานอุตสาหกรรม ที่จดทะเบียนใหม่ และได้รับอนุญาตให้ประกอบกิจการ กลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดน จากปี 2558 จาก 368 คน ลดลงในปี 2559 เป็น 317 คน

- การลงทุนอุตสาหกรรม (BOI)

สถิติโครงการที่ได้รับอนุมัติส่งเสริมการลงทุนในกลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดน

จังหวัด	ปี 2557			ปี 2558			ปี 2559		
	โครงการ ได้ รับ อนุมัติ	เงินลงทุน (ล้านบาท)	จ้างงาน (คนไทย)	โครงการ ได้ รับ อนุมัติ	เงินลงทุน (ล้านบาท)	จ้างงาน (คนไทย)	โครงการ ได้ รับ อนุมัติ	เงินลงทุน (ล้านบาท)	จ้างงาน (คนไทย)
รวมภาคใต้	93.0	18,752.9	3,821.0	35.0	20,328.4	3,849.0	85.0	29,400.2	7,763.0
ภาคใต้ชายแดน	1.0	340.0	33.0	4.0	240.07	95.0	3.0	390.0	68.0
ยะลา	0.0	0.0	0.0	1.0	79.7	26.0	1.0	161.0	32.0
นราธิวาส	1.0	340.0	33.0	1.0	80.0	35.0	-	-	-
ปัตตานี	0.0	0.0	0.0	2.0	81.0	34.0	2.0	229.0	36.0

ที่มา : สศช.

1.5 ลักษณะทางสังคม

1.5.1 ประชากร

• โครงสร้างประชากร

โครงสร้างอายุประชากรและขนาดครัวเรือนกลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดน ปี 2557 – 2559

พ.ศ.	จังหวัด	โครงสร้างประชากรตามกลุ่มอายุ (คน)			
		0-14 ปี	15-59 ปี	60 ปีขึ้นไป	รวม
2557	ปัตตานี	184,298	414,466	78,775	677,539
	ยะลา	136,681	312,550	56,468	505,699
	นราธิวาส	202,537	479,376	80,429	762,342
	ภาคใต้ชายแดน	523,516	1,206,392	215,672	1,945,580
2558	ปัตตานี	184,647	419,567	80,223	684,437
	ยะลา	136,994	316,892	57,887	511,773
	นราธิวาส	201,762	485,900	82,423	770,085
	ภาคใต้ชายแดน	523,403	1,222,359	220,533	1,966,295
2559	ปัตตานี	184,924	425,849	80,742	663,671
	ยะลา	136,753	320,895	58,286	496,121
	นราธิวาส	201,317	461,028	83,671	746,016
	ภาคใต้ชายแดน	522,994	1,207,772	222,699	1,902,808

ที่มา : สำนักงานสถิติแห่งชาติ

ประชากรวัยเด็กและวัยแรงงานของกลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดน โดยประชากรวัยเด็กมีแนวโน้มลดลงจากเดิมในปี 2558 จำนวน 523,403 คน ลดลงในปี 2559 เหลือ 522,994 คน

สัดส่วนอายุประชากรและขนาดครัวเรือนกลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดน ปี 2557 - 2559

พ.ศ.	จังหวัด	สัดส่วนโครงสร้างประชากร (ร้อยละ)		
		0-14 ปี	15-59 ปี	60 ปีขึ้นไป
2557	ปัตตานี	27.20	61.17	11.63
	ยะลา	27.03	61.81	11.17
	นราธิวาส	26.57	62.88	10.55
	ภาคใต้ชายแดน	26.93	61.95	11.12
2558	ปัตตานี	26.98	61.30	11.72
	ยะลา	26.77	61.92	11.31

พ.ศ.	จังหวัด	สัดส่วนโครงสร้างประชากร (ร้อยละ)		
		0-14 ปี	15-59 ปี	60 ปีขึ้นไป
	นราธิวาส	26.20	63.10	10.70
	ภาคใต้ชายแดน	26.65	62.11	11.24
2559	ปัตตานี	24.67	66.77	11.86
	ยะลา	27.86	64.17	12.17
	นราธิวาส	27.56	64.68	11.75
	ภาคใต้ชายแดน	26.70	65.21	11.93

ที่มา : สำนักงานสถิติแห่งชาติ

ประชากรวัยเด็กของกลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดน มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นเล็กน้อยทั้ง 3 ปี สำหรับประชากรวัยแรงงาน มีแนวโน้มลดลงเพิ่มขึ้นเล็กน้อย จะส่งผลให้กำลังแรงงานในระยะยาว เนื่องจากการมีอายุมากขึ้นของกำลังแรงงาน และส่งผลให้กลุ่มผู้สูงอายุมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นทุกปี สืบเนื่องจากการมีสุขภาพอนามัยที่ดีขึ้น แต่คงจะสร้างภาระให้กลุ่มกำลังแรงงานในการดูแลผู้สูงอายุดังกล่าว

● จำนวนครัวเรือน

ตารางจำแนกจำนวนครัวเรือนของกลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดน พ.ศ. 2554 - 2558

หน่วย : พันครัวเรือน

	2554	2555	2556	2557	2558
ประเทศ	19,986	20,068	20,168	20,601	21,326
ภาคใต้	2,704	2,723	2,754	2,685	2,725
กลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดน	484	491	497	445	441
ปัตตานี	169	171	173	153	158
ยะลา	126	128	129	123	118
นราธิวาส	189	192	195	169	165

ที่มา : การสำรวจภาวะเศรษฐกิจและสังคมของครัวเรือน สำนักงานสถิติแห่งชาติ กระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร

จากตารางดังกล่าวข้างต้น เห็นได้ว่าจำนวนครัวเรือนในกลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดน ปี 2558 จังหวัดนราธิวาสมีจำนวนครัวเรือนมากที่สุด รองลงมาคือจังหวัดปัตตานี และยะลา ตามลำดับ

● อัตราการเกิด – ตาย

ตารางแสดงอัตราการตายของทารกอายุต่ำกว่า 1 ปี ต่อการเกิดมีชีพ 1,000 คน

จังหวัด	2556		2557		2558		2559	
	จำนวน	อัตรา	จำนวน	อัตรา	จำนวน	อัตรา	จำนวน	อัตรา
ปัตตานี	123	10.59	26	4.06	91	8.04	93	11.00
ยะลา	38	4.00	61	6.79	35	4.62	26	3.54
นราธิวาส	62	4.96	33	2.61	137	11.44	139	11.44
รวม 3 จขต.	223	6.52	120	4.49	263	8.03	258	8.66

ที่มา : ศูนย์อนามัยที่ 12 จังหวัดยะลา

ตารางแสดงอัตราการตายของมารดา ต่อการเกิดมีชีพ 100,000 คน

จังหวัด	2557		2558		2559		2560 (8 เดือน)	
	จำนวน	อัตรา	จำนวน	อัตรา	จำนวน	อัตรา	จำนวน	อัตรา
ปัตตานี	6	52.07	5	44.31	4	36.68	3	65.57
ยะลา	2	22.27	6	79.16	4	54.52	2	29.04
นราธิวาส	6	47.44	6	50.09	14	113.21	2	27.84
รวม 3 จขต.	14	40.59	17	57.85	22	68.14	7	40.82

** หมายเหตุ : อัตราการตายของมารดา 2557-2559 รายงานตามภูมิลำเนาที่มา : ศูนย์อนามัยที่ 12 จังหวัดยะลา

อัตราการตายของมารดา 2560 (8 เดือน) ที่มา: ข้อมูล HDC กระทรวงสาธารณสุข ณ.วันที่ 10 มิ.ย.60

จากการเปรียบเทียบอัตราตายของทารกอายุต่ำกว่า 1 ปี และอัตราส่วนการตายของมารดาในปีงบประมาณ 2557-2559 พบว่า ในภาพรวม 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ อัตราการตายของทารกลดลงและเพิ่มขึ้น ค่อนข้างต่ำเมื่อเปรียบเทียบกับเป้าหมายระดับประเทศที่กำหนดไว้ไม่เกิน 15 ต่อพันการเกิดมีชีพ ทั้งนี้ อาจจะมีการตกจดทะเบียนการตายของทารก โดยเฉพาะในรายที่คลอดที่บ้านและตายหลังคลอดเมื่ออายุทารกยังน้อย เนื่องจากไม่มีการแจ้งเกิด ทำให้ไม่มีการแจ้งเมื่อเด็กตายด้วย หรือมีการแจ้งตายล่าช้ากว่าที่กำหนด

อัตราส่วนการตายของมารดาในภาพรวม ปี 2557-2559 มีแนวโน้มเพิ่มขึ้น โดยสูงกว่าเป้าหมายระดับประเทศที่กำหนดไว้ไม่เกิน 15 ต่อแสนการเกิดมีชีพกว่า 3 เท่า เมื่อพิจารณารายจังหวัดพบว่า ปี 2559 จังหวัดนราธิวาสมีอัตราส่วนการตายของมารดาสูงกว่าจังหวัดอื่น ๆ สำหรับจังหวัดยะลาและปัตตานี จำนวนมารดาตาย เท่าๆ กัน จากการวิเคราะห์การตายของมารดาในปีงบประมาณ 2559 พบว่าการตายจากสาเหตุทางตรงทางสูติศาสตร์ เช่น ตกเลือดหลังคลอด ภาวะน้ำคร่ำอุดตันในกระแสเลือด ความดันโลหิตสูงขณะตั้งครรภ์ มีอัตราที่สูงขึ้น แต่สาเหตุทางอ้อมที่ส่งผลให้แม่ที่ตั้งครรภ์มีภาวะเสี่ยงมากขึ้น เช่น โรคหัวใจ วัณโรค ปอดอักเสบ โรคไทรอยด์เพิ่มขึ้น ทั้งนี้เนื่องจากหญิงตั้งครรภ์และสามี ขาดความรู้ ความเข้าใจในการดูแลตนเองในภาวะเสี่ยงขณะตั้งครรภ์ขาดการวางแผนครอบครัว (BS) หญิงตั้งครรภ์อาจไม่ทราบว่าเป็นโรคเหล่านี้ไม่ควรตั้งครรภ์ หรือหากตั้งครรภ์แล้วต้องอยู่ในความดูแลอย่างใกล้ชิดจากบุคลากรทางการแพทย์และสาธารณสุข รวมทั้งการฝากครรภ์เร็ว ฝากครรภ์เมื่ออายุครรภ์น้อยกว่า 12 สัปดาห์ ข้ำ การมาฝากครรภ์ตามนัดทุกครั้งเพราะจะทำให้สามารถเฝ้าระวังและคัดกรองภาวะเสี่ยงได้เร็วขึ้น

ส่วนด้านบุคลากรสาธารณสุขเอง ขาดทักษะในการประเมินภาวะเสี่ยงหญิงตั้งครรภ์ และแม่ขณะคลอด วินิจฉัยและการรักษา รวมทั้งระบบการส่งต่อที่ล่าช้า

- อัตราการเพิ่มประชากร

ตารางแสดงจำนวนการเกิด จำแนกตามเพศในกลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดน พ.ศ. 2557 – 2559

จังหวัด	2557			2558			2559		
	ชาย	หญิง	รวม	ชาย	หญิง	รวม	ชาย	หญิง	รวม
ปัตตานี	6,080	5,772	11,852	6,001	5,709	11,710	5,745	5,624	11,369
ยะลา	5,769	5,339	11,108	5,590	5,329	10,919	5,514	5,010	10,524
นราธิวาส	6,905	6,400	13,305	6,431	6,262	12,693	6,359	6,084	12,443
รวม 3 จชต.	18,754	17,507	36,265	18,022	17,300	35,322	17,618	16,718	34,336

ที่มา : กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย

จากตารางเห็นได้ว่า ระหว่างปี 2557 – 2559 อัตราการเกิดมีแนวโน้มลดลง

- ความหนาแน่นประชากร

กลุ่มจังหวัด ภาคใต้ชายแดน	พื้นที่ (ตร.กม.)	ประชากร (พันคน)		ความหนาแน่นของ ประชากร ต่อ ตร.กม.	
		ปี 2558	ปี 2559	ปี 2558	ปี 2559
ปัตตานี	1,940.356	694,023	700,961	357.68	361.25
ยะลา	4,521.078	518,139	522,279	114.61	115.52
นราธิวาส	4,475.430	783,082	789,681	174.98	176.45
รวม	10,936.864	1,995,244	2,012,921	215.76	217.74

จากตารางจะเห็นได้ว่า การขยายตัวของจำนวนประชากรในพื้นที่กลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดน ในปี 2559 มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นเล็กน้อย

- สัดส่วนประชากร

หน่วย : ร้อยละ

กลุ่มจังหวัดฯ/จังหวัด	2557	2558	2559
ภาคใต้	100.00	100.00	100.00
กลุ่มจังหวัดชายแดนภาคใต้	21.42	21.48	21.55
ปัตตานี	7.45	7.47	7.50
ยะลา	5.56	5.58	5.59
นราธิวาส	8.41	8.43	8.45

ที่มา:สำนักทะเบียนกลาง กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย

จากตาราง จะเห็นได้ว่าเมื่อเปรียบเทียบสัดส่วนประชากรตั้งแต่ปี 2557 – 2559 สัดส่วนประชากรมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นเล็กน้อย จากร้อยละ 21.42 ร้อยละ 21.48 และร้อยละ 21.55 ตามลำดับ

1.5.2 แรงงาน

- จำนวนประชากรวัยแรงงาน

ตารางแรงงานรวมของกลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดน

หน่วย : ร้อยละ

กลุ่มจังหวัดฯ/จังหวัด	2557	2558	2559
กลุ่มจังหวัดชายแดนภาคใต้	61.95	62.11	73.34
ปัตตานี	61.17	61.30	73.09
ยะลา	61.81	61.92	73.66
นราธิวาส	62.88	63.10	73.27

ที่มา: สำนักงานสถิติแห่งชาติ

จากตาราง จะเห็นได้ว่าประชากรวัยแรงงาน มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นจากปี 2558 จากร้อยละ 62.11 เพิ่มขึ้นในปี 2559 ร้อยละ 73.34 ซึ่งเพิ่มขึ้นร้อยละ 18.09

- กำลังแรงงาน

ตารางแรงงานรวมของกลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดน

หน่วย : คน

กลุ่มจังหวัดฯ/จังหวัด	ปี 2557	ปี 2558	ปี 2559
กลุ่มจังหวัดชายแดนภาคใต้	867,198	857,272	858,533
ปัตตานี	308,449	306,252	295,838
ยะลา	227,859	226,800	230,361
นราธิวาส	330,890	324,220	332,334

ที่มา: สำนักงานสถิติแห่งชาติ

จากตาราง จะเห็นว่าในปี 2559 จะเห็นว่าการมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นจากปี 2558 จากเดิม 857,272 คน เป็น 858,533 คน ซึ่งเพิ่มขึ้นจากเดิม อาจจะส่งผลให้มีการจ้างงานเพิ่มขึ้นในอนาคต

- สัดส่วนแรงงานในแต่ละภาคการผลิต

สัดส่วนการมีงานทำสาขาการเกษตร

หน่วย : ร้อยละ

ระดับของข้อมูล/ปี	ปี 2554	ปี 2555	ปี 2556	ปี 2557	ปี 2558
ภาคใต้	46.36	47.48	46.22	43.71	43.18
กลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดน	47.57	40.89	46.52	45.98	46.69
ปัตตานี	35.99	26.76	24.66	27.94	31.15
ยะลา	64.85	68.72	71.54	68.38	65.57
นราธิวาส	41.87	45.20	43.37	41.62	43.36

ที่มา: สำนักงานสถิติแห่งชาติ

จากตาราง จะเห็นได้ว่าสัดส่วนการมีงานทำในสาขาการเกษตร มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นเล็กน้อยจากปี 2557 จากร้อยละ 45.98 เพิ่มขึ้นในปี 2558 ร้อยละ 46.69 ซึ่งเพิ่มขึ้นในอัตราน้อยมาก

สัดส่วนการดำเนินงานทำสาขาอุตสาหกรรม

หน่วย : ร้อยละ

ระดับของข้อมูล/ปี	ปี 2554	ปี 2555	ปี 2556	ปี 2557	ปี 2558
ภาคใต้	7.83	6.48	7.35	8.08	8.00
กลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดน	7.43	8.11	8.57	8.13	7.00
ปัตตานี	12.33	16.53	17.33	15.59	12.00
ยะลา	1.98	2.26	2.48	2.64	2.26
นราธิวาส	7.98	5.54	5.91	6.17	6.76

ที่มา: สำนักงานสถิติแห่งชาติ

จากตาราง จะเห็นได้ว่าสัดส่วนการดำเนินงานทำในสาขาอุตสาหกรรมมีแนวโน้มลดลงจากปี 2557 จากร้อยละ 8.13 ลดลงในปี 2558 ร้อยละ 7.00 ซึ่งลดลงในอัตราน้อยมาก

สัดส่วนการดำเนินงานทำสาขาการค้า

หน่วย : ร้อยละ

ระดับของข้อมูล/ปี	ปี 2554	ปี 2555	ปี 2556	ปี 2557	ปี 2558
ภาคใต้	16.89	16.65	16.55	16.49	16.68
กลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดน	14.44	15.49	14.87	14.23	14.64
ปัตตานี	16.25	20.02	19.46	17.81	17.02
ยะลา	11.69	10.85	9.91	10.89	13.00
นราธิวาส	15.37	15.61	15.25	13.98	13.89

ที่มา: สำนักงานสถิติแห่งชาติ

จากตาราง จะเห็นได้ว่าสัดส่วนการดำเนินงานทำในสาขาการค้า มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นจากปี 2557 จากร้อยละ 14.23 เพิ่มขึ้นในปี 2558 ร้อยละ 14.64 ซึ่งเพิ่มขึ้นในอัตราน้อยมาก

สัดส่วนการดำเนินงานทำสาขาบริการ

หน่วย : ร้อยละ

ระดับของข้อมูล/ปี	ปี 2554	ปี 2555	ปี 2556	ปี 2557	ปี 2558
ภาคใต้	28.92	29.40	29.89	31.72	32.14
กลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดน	30.56	40.27	30.03	31.66	31.66
ปัตตานี	35.43	36.69	38.55	38.66	39.83
ยะลา	21.47	18.17	16.07	18.09	19.16
นราธิวาส	34.78	33.65	35.47	38.23	36.00

ที่มา: สำนักงานสถิติแห่งชาติ

จากตาราง จะเห็นได้ว่าสัดส่วนการมีงานทำในสาขาบริการ มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นเล็กน้อยจากปี 2556 จากร้อยละ 30.03 เพิ่มขึ้นในปี 2557-2558 ร้อยละ 31.66 ซึ่งเพิ่มขึ้นเล็กน้อยและคงที่

- ระดับการศึกษาของแรงงาน

ตารางสัดส่วนประชากรอายุ 15 ปีขึ้นไป ที่มีงานทำ ระดับประถมศึกษาและต่ำกว่าต่อกำลังแรงงานรวม

หน่วย : ร้อยละ

กลุ่มจังหวัดฯ/จังหวัด	2556	2557	2558
ภาคใต้	49.64	48.59	47.84
กลุ่มจังหวัดชายแดนภาคใต้	54.74	54.80	53.29
ปัตตานี	54.90	56.04	54.45
ยะลา	53.73	52.06	48.21
นราธิวาส	55.59	56.30	57.21

ที่มา: สำนักงานสถิติแห่งชาติ

จากตาราง จะเห็นได้ว่าสัดส่วนประชากรอายุ 15 ปีขึ้นไป ที่มีงานทำ ระดับประถมศึกษาและต่ำกว่าต่อกำลังแรงงานรวม มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นเล็กน้อยจากปี 2557 จากร้อยละ 54.80 แต่ลดลงในปี 2558 ร้อยละ 53.29 โดยลดลงเล็กน้อย

- การว่างงานรวม

หน่วย : คน

ระดับของข้อมูล/ปี	ปี 2555	ปี 2556	ปี 2557	ปี 2558	ปี 2559
ประเทศ	259,094	283,520	322,675	340,561	377,466
ภาคใต้	37,874	54,307	60,126	56,068	70,166
กลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดน	11,477	21,273	17,127	14,857	20,362
ปัตตานี	6,224	7,838	5,397	6,173	5,867
ยะลา	2,283	4,503	4,408	3,358	2,365
นราธิวาส	2,970	8,932	7,322	5,326	5,771

ที่มา: สำนักงานสถิติแห่งชาติ

จากตาราง จะเห็นได้ว่าการว่างงาน มีแนวโน้มลดลงจากปี 2556 จากจำนวน 21,273 คน เป็น 14,857 คน ในปี 2558 และเพิ่มขึ้นในปี 2559 จำนวน 20,362 คน

• อัตราการว่างงานรวม

หน่วย : ร้อยละ

ระดับของข้อมูล/ปี	ปี 2555	ปี 2556	ปี 2557	ปี 2558	ปี 2559
ประเทศ	0.70	0.72	0.84	0.88	0.99
ภาคใต้	0.69	0.99	1.17	1.10	1.36
กลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดน	0.72	1.90	1.96	1.71	1.58
ปัตตานี	1.18	2.02	1.75	2.02	1.98
ยะลา	0.47	1.59	1.93	1.48	1.03
นราธิวาส	0.52	2.11	2.21	1.64	1.74

ที่มา: สำนักงานสถิติแห่งชาติ

จากตาราง จะเห็นได้ว่าอัตราการว่างงาน มีแนวโน้มลดลงเล็กน้อยจากปี 2557 จากร้อยละ 1.96 เพิ่มขึ้น ในปี 2558, 2559 ร้อยละ 1.71 และร้อยละ 1.58

• ผลผลิตภาพแรงงาน

ผลผลิตภาพแรงงานในภาคใต้

หน่วย : บาท/คน/ปี

กลุ่มจังหวัด/จังหวัด	ปี 2556	ปี 2557	ปี 2558
ภาคใต้	138,095	147,325	154,703
กลุ่มจังหวัดชายแดนภาคใต้	75,360	80,560	95,650
ปัตตานี	96,266	109,169	114,857
ยะลา	80,226	97,712	105,150
นราธิวาส	49,590	64,800	66,944

ที่มา: 1.สำนักบัญชีประชาชาติ สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

2. สำนักงานสถิติแห่งชาติ

จากตาราง จะเห็นได้ว่าผลผลิตภาพแรงงานในภาคใต้ มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นจากปี 2557 จาก 80,567บาท/คน/ปี เพิ่มขึ้นเล็กน้อยในปี 2558 เป็น 95,650 บาท/คน/ปี

ผลผลิตภาพแรงงานสาขาเกษตรกรรม ล่าสัตว์ ป่าไม้ และการประมง

หน่วย : บาท/คน/ปี

กลุ่มจังหวัด/จังหวัด	ปี 2556	ปี 2557	ปี 2558
ภาคใต้	72,748	82,190	80,066
กลุ่มจังหวัดชายแดนภาคใต้	78,244	87,921	79,701
ปัตตานี	167,598	168,788	149,918
ยะลา	30,387	41,996	42,729
นราธิวาส	36,747	52,979	46,456

ที่มา: 1.สำนักบัญชีประชาชาติ สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

2. สำนักงานสถิติแห่งชาติ

จากตาราง จะเห็นได้ว่าผลิตภาพแรงงานสาขาเกษตรกรรม ลำสัตว์ ป่าไม้ และการประมง มีแนวโน้มลดลงเล็กน้อยจากปี 2557 จาก 87,921 บาท/คน/ปี ลดลงในปี 2558 เป็น 79,701 บาท/คน/ปี

ผลิตภาพแรงงานสาขาการผลิต

หน่วย : บาท/คน/ปี

กลุ่มจังหวัด/จังหวัด	ปี 2556	ปี 2557	ปี 2558
ภาคใต้	202,224	201,724	204,296
กลุ่มจังหวัดชายแดนภาคใต้	98,434	115,217	129,782
ปัตตานี	51,372	45,881	65,986
ยะลา	215,467	257,924	284,337
นราธิวาส	28,465	41,848	39,024

ที่มา: 1.สำนักบัญชีประชาชาติ สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

2. สำนักงานสถิติแห่งชาติ

จากตาราง จะเห็นได้ว่าผลิตภาพแรงงานสาขาการผลิต มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นจากปี 2557 จาก 115,217 บาท/คน/ปี เพิ่มขึ้นในปี 2558 เป็น 129,782 บาท/คน/ปี ซึ่งอาจจะส่งผลให้มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นในอนาคตในระยะยาว

ผลิตภาพแรงงานสาขาการขนส่ง การขายปลีก

หน่วย : บาท/คน/ปี

กลุ่มจังหวัด/จังหวัด	ปี 2556	ปี 2557	ปี 2558
ภาคใต้	79,633	82,516	87,394
กลุ่มจังหวัดชายแดนภาคใต้	54,853	63,742	61,324
ปัตตานี	35,211	47,013	55,010
ยะลา	97,692	101,187	85,501
นราธิวาส	31,658	43,027	43,461

ที่มา: 1.สำนักบัญชีประชาชาติ สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

2. สำนักงานสถิติแห่งชาติ

จากตาราง จะเห็นได้ว่าผลิตภาพแรงงานสาขาขนส่ง การขายปลีก มีแนวโน้มลดลงจากปี 2557 จาก 63,742 บาท/คน/ปี ลดลงในปี 2558 เป็น 61,324 บาท/คน/ปี

ผลิตภาพแรงงานสาขาการก่อสร้าง

หน่วย : บาท/คน/ปี

กลุ่มจังหวัด/จังหวัด	ปี 2556	ปี 2557	ปี 2558
ภาคใต้	89,401	93,600	108,336
กลุ่มจังหวัดชายแดนภาคใต้	90,969	120,724	145,046
ปัตตานี	27,776	42,686	43,966
ยะลา	219,265	288,292	344,313
นราธิวาส	25,868	31,196	46,861

ที่มา: 1.สำนักบัญชีประชาชาติ สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

2. สำนักงานสถิติแห่งชาติ

จากตาราง จะเห็นได้ว่าผลิตภาพแรงงานสาขาการก่อสร้าง มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นจากปี 2557 จาก 120,724 บาท/คน/ปี เพิ่มขึ้นในปี 2558 เป็น 145,046 บาท/คน/ปี ซึ่งอาจจะมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นในอนาคตในระยะยาว เนื่องจากการขาดแคลนแรงงานในสาขาการก่อสร้าง

1.5.3 ความยากจน

- สัดส่วนของประชากรที่อยู่ใต้เส้นความยากจน

ตารางเส้นความยากจน

หน่วย : บาท/คน/เดือน

ระดับของข้อมูล/ปี	ปี 2554	ปี 2555	ปี 2556	ปี 2557	ปี 2558
ประเทศ	2,422	2,492	2,572	2,647	2,644
ภาคใต้	2,500	2,577	2,651	2,735	2,724
กลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดน	2,349	2,409	2,483	2,614	2,597
ปัตตานี	2,284	2,325	2,380	2,508	2,492
ยะลา	2,477	2,587	2,677	2,803	2,770
นราธิวาส	2,287	2,314	2,391	2,531	2,528

ที่มา : สำนักงานสถิติแห่งชาติ

จากตาราง จะเห็นได้ว่าเส้นความยากจน มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นจากปี 2554 จาก 2,349 บาท/คน/เดือน เพิ่มขึ้นในปี 2556-2557 เป็น 2,482 และ 2,614 บาท/คน/เดือน และลดลงในปี 2558 เป็น 2,596 บาท/คน/เดือน

ตารางสัดส่วนคนจน

หน่วย : ร้อยละ

ระดับของข้อมูล/ปี	ปี 2554	ปี 2555	ปี 2556	ปี 2557	ปี 2558
ประเทศ	13.15	12.64	10.94	10.53	7.21
ภาคใต้	10.07	13.32	10.96	13.79	9.92
กลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดน	23.86	37.15	31.72	39.03	25.15
ปัตตานี	33.49	46.80	37.44	39.15	34.91
ยะลา	13.38	21.93	22.42	32.83	21.04
นราธิวาส	24.73	42.73	35.31	45.13	19.50

ที่มา : สำนักงานสถิติแห่งชาติ

จากตาราง จะเห็นได้ว่าสัดส่วนคนจน มีแนวโน้มลดลงจากปี 2557 จากร้อยละ 39.03 ลดลงในปี 2558 เป็นร้อยละ 25.15

ตารางจำนวนคนจน

หน่วย : พันคน

ระดับของข้อมูล/ปี	ปี 2554	ปี 2555	ปี 2556	ปี 2557	ปี 2558
ประเทศ	8,766.5	8,402.1	7,305.1	7,057.4	4,847.20
ภาคใต้	907.0	1,196.9	991.5	1,254.8	908.60
กลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดน	427.00	672.80	570.00	696.80	445.20
ปัตตานี	203.2	287.9	231.4	243.4	218.00
ยะลา	58.1	95.9	98.6	145.1	93.40
นราธิวาส	165.7	289.0	240.0	308.3	133.80

ที่มา : สำนักงานสถิติแห่งชาติ

จากตาราง จะเห็นได้ว่าสัดส่วนคนจน มีแนวโน้มลดลงจากปี 2557 จาก 696.80 พันคน ลดลงในปี 2558 เป็น 445.20 พันคน

ตารางจำนวนหนี้สินเฉลี่ยต่อครัวเรือนในกลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดน

หน่วย : บาท

ระดับของข้อมูล/ปี	ปี 2550	ปี 2552	ปี 2554	ปี 2556	ปี 2558
กลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดน	172,857	127,518	184,887	189,906	204,379
ปัตตานี	80,120	82,370	83,777	109,103	141,540
ยะลา	56,369	18,902	60,167	35,829	22,272
นราธิวาส	36,368	26,246	40,943	44,974	40,567

ที่มา : สำนักงานสถิติแห่งชาติ

จากตาราง จะเห็นได้ว่าจำนวนหนี้สินเฉลี่ยต่อครัวเรือน มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นจากปี 2556 จาก 189,906 บาท เพิ่มขึ้นในปี 2558 เป็น 204,379 บาท

1.5.4 สถาบันครอบครัว

● อัตราการสมรส

อัตราการสมรส

หน่วย : คู่ต่อพันครัวเรือน

กลุ่มจังหวัดฯ/จังหวัด	ปี 2557	ปี 2558	ปี 2559
ภาคใต้	10.75	13.85	11.33
กลุ่มจังหวัดชายแดนภาคใต้	10.23	13.87	10.45
ปัตตานี	11.17	12.05	9.88
ยะลา	9.67	14.73	9.97
นราธิวาส	9.85	14.83	11.50

ที่มา : สำนักทะเบียนราษฎร กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย

จากตาราง จะเห็นได้ว่าอัตราการสมรส มีแนวโน้มลดลงจากปี 2558 จาก 13.87 คู่ต่อพันครัวเรือน ลดลงในปี 2559 เป็น 10.45 คู่ต่อพันครัวเรือน

- อัตราการหย่าร้าง

อัตราการหย่าร้าง

หน่วย : คู่ต่อพันครัวเรือน

กลุ่มจังหวัด/จังหวัด	ปี 2557	ปี 2558	ปี 2559
ภาคใต้	3.38	4.52	3.83
กลุ่มจังหวัดชายแดนภาคใต้	1.70	2.27	1.85
ปัตตานี	1.63	1.97	1.66
ยะลา	2.00	2.78	2.28
นราธิวาส	1.47	2.08	1.62

ที่มา: สำนักทะเบียนราษฎร กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย

จากตาราง จะเห็นได้ว่าอัตราการหย่าร้าง มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นจากปี 2557 เป็น 2.27 คู่ต่อพันครัวเรือนในปี 2558 และลดลงในปี 2559 เป็น 1.85 คู่ต่อพันครัวเรือน

1.5.5 ความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน

- จำนวนคดีอาชญากรรม

ตารางสัดส่วนคดีชีวิต ร่างกาย และเพศ ในกลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดน

หน่วย : ต่อประชากรแสนคน

จังหวัด/กลุ่มจังหวัด	2556		2557		2558	
	จำนวน	สัดส่วน	จำนวน	สัดส่วน	จำนวน	สัดส่วน
ภาคใต้	4,905	53.72	4,645	50.44	4,647	50.02
กลุ่มจังหวัดชายแดนภาคใต้	1,136	58.34	2,008	521	883	45.39
ปัตตานี	392	57.75	362	52.76	286	41.21
ยะลา	301	59.47	332	64.86	287	55.39
นราธิวาส	443	57.82	314	40.53	310	39.59

ที่มา : สำนักงานตำรวจแห่งชาติ

จากตาราง จะเห็นได้ว่าสัดส่วนคดีชีวิต ร่างกาย และเพศ ของกลุ่มจังหวัดฯ มีแนวโน้มลดลงจากปี 2557 จาก 52.57 ต่อประชากรแสนคน ลดลงในปี 2558 เป็น 45.39 ต่อประชากรแสนคน

ตารางสัดส่วนคดีอุกฉกรรจ์และสะเทือนขวัญในกลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดน

หน่วย : ต่อประชากรแสนคน

จังหวัด/กลุ่มจังหวัดฯ	2556		2557		2558	
	จำนวน	สัดส่วน	จำนวน	สัดส่วน	จำนวน	สัดส่วน
ภาคใต้	1,642	17.98	1,443	15.67	1,382	14.88
กลุ่มจังหวัดชายแดนภาคใต้	638	37.94	515	28.02	431	21.97
ปัตตานี	260	33.94	209	26.97	142	20.46
ยะลา	168	12.09	164	11.70	133	25.67
นราธิวาส	210	67.79	142	45.41	155	19.79

ที่มา : สำนักงานตำรวจแห่งชาติ

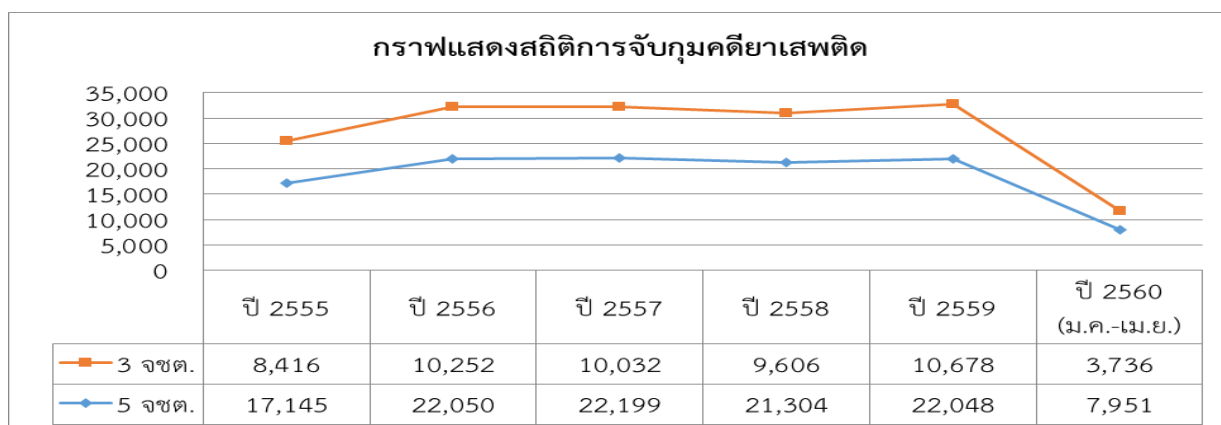
จากตาราง จะเห็นได้ว่าสัดส่วนคดีชีวิต ร่างกาย และเพศ ของกลุ่มจังหวัดฯ มีแนวโน้มลดลงจากปี 2557 จาก 28.02 ต่อประชากรแสนคน ลดลงในปี 2558 เป็น 21.97 ต่อประชากรแสนคน

● จำนวนการจับกุมคดียาเสพติด

(1) ข้อมูลการจับกุม

จากสถิติการจับกุมคดียาเสพติดในพื้นที่ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ ห้วง 5 ปีที่ผ่านมา (ปี 2556 - 2559) พบว่าสถิติการจับกุมคดียาเสพติดในห้วงปี 2556-2557 มีสถิติการจับกุมคดียาเสพติดเพิ่มขึ้น โดยในปี 2557 เพิ่มขึ้นจากปี 2556 คิดเป็นร้อยละ 12.89 และปี 2558 ลดลงจากปี 2557 คิดเป็นร้อยละ 7.13 และในปี 2558-2559 ก็มีสถิติการจับกุมคดียาเสพติดเพิ่มขึ้น

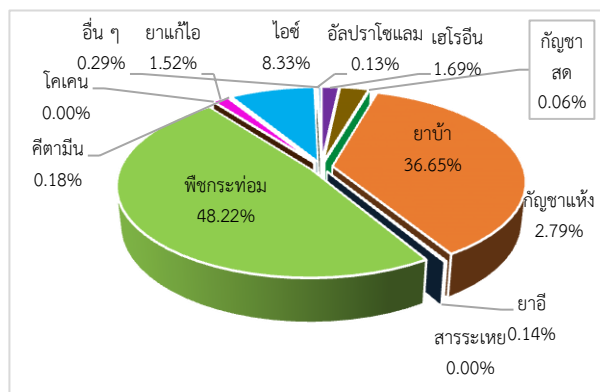
จังหวัด	ปี 2556	ปี 2557	ปี 2558	ปี 2559	ปี 2560 (ม.ค.-เม.ย.)
ปัตตานี	2,985	3,370	3,669	3,951	1,411
ยะลา	3,120	2,426	2,519	3,123	978
นราธิวาส	4,147	4,236	3,778	3,604	1,347
รวม 3 จชต.	10,252	10,032	9,606	10,678	3,736

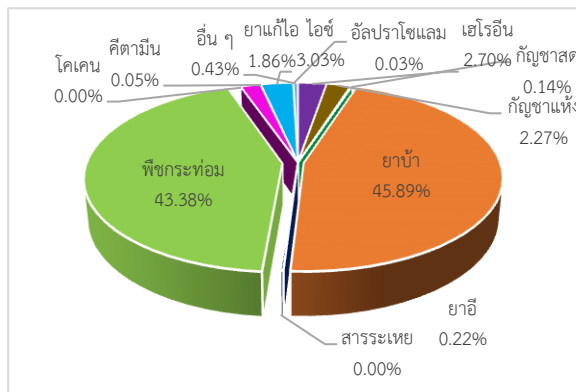
ที่มา : สำนักงานป้องกันและปราบปรามยาเสพติดภาค 9

กลุ่มจังหวัดชายแดนภาคใต้ ยาเสพติดที่มีการแพร่ระบาดมากที่สุด คือ ยาบ้า รองลงมาคือ พืชกระท่อม ไอซ์ เฮโรอีนและกัญชาแห้ง โดยเฮโรอีนจะมีการแพร่ระบาดมากที่สุดในจังหวัดนราธิวาส จังหวัดปัตตานี และไอซ์ จะมีการแพร่ระบาดมากในจังหวัดนราธิวาสและจังหวัดยะลา

ยาเสพติดที่มีการแพร่ระบาดใน 5 จชต.

ยาเสพติดที่มีการแพร่ระบาดใน 3 จชต.

(2) ข้อมูลการบำบัดรักษา

การเข้ารับบำบัดรักษายาเสพติดในพื้นที่กลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดน โดยจังหวัดที่มีผู้เข้ารับการบำบัดรักษามากที่สุดคือ นราธิวาส

ยาเสพติดที่มีผู้เข้ารับการบำบัดรักษามากที่สุดในห้วงปี 2560 (ม.ค.-เม.ย.) ของกลุ่มจังหวัดชายแดนภาคใต้ คือ พืชกระท่อม ยาบ้า เฮโรอีน กัญชา และไอซ์

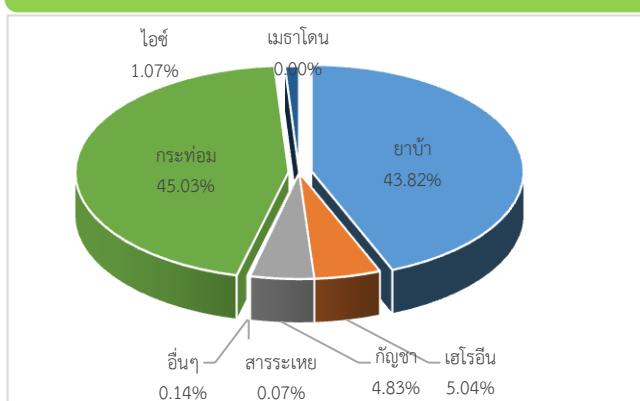
จังหวัด	ปี 2556	ปี 2557	ปี 2558	ปี 2559	ปี 2560 (ม.ค.-เม.ย.)
ปัตตานี	1,749	1,586	2,643	2,574	814
ยะลา	1,980	986	967	917	283
นราธิวาส	2,449	1,755	1,865	1,781	283
รวม 3 จชต.	6,178	4,327	5,475	5,272	1,380

ที่มา : สำนักงานป้องกันและปราบปรามยาเสพติดภาค 9

(3) แนวโน้ม ข้อพิจารณาและข้อเสนอแนะ

1. สถานการณ์นำเข้าพืชกระท่อมเข้ามาในพื้นที่ยังคงมีอย่างต่อเนื่อง ทั้งนี้จะมีทั้งการนำเข้าผ่านทางด่านศุลกากร และตามช่องทางธรรมชาติในพื้นที่ชายแดนที่มีอาณาเขตติดกับประเทศมาเลเซียทั้งทางบก ทางน้ำ ทางทะเล ส่วนใหญ่เป็นการนำมาจากจำหน่ายในพื้นที่เพื่อนำมาเป็นส่วนผสมของสีกุนร้อย ซึ่งมีการแพร่ระบาดมากในกลุ่มเด็กและเยาวชน ซึ่งปัจจุบันได้มีการกระจายไปยังพื้นที่อื่นๆ ทั่วทั้งภาคใต้ตอนล่าง

ยาเสพติดที่มีผู้เข้ารับการบำบัดกลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดน

2. สถานการณ์การแพร่ระบาดของสัณฐานรอยในพื้นที่ ยังคงมีการแพร่ระบาดมากขึ้นเรื่อยๆ ในทุกพื้นที่ โดยกลุ่มเป้าหมายหลักยังคงเป็นกลุ่มเด็ก เยาวชนและมีการกระจายไปยังกลุ่มเป้าหมายอื่นๆ มากขึ้น เช่น กลุ่มนักเรียน นักศึกษา กลุ่มผู้ทำงานรับจ้าง หรือกลุ่มว่างงาน ส่งผลให้การค้าและการแพร่ระบาดของพืชกระท่อมในพื้นที่ที่มีการแพร่ระบาดเพิ่มสูงขึ้นด้วย

3. ยาบ้า ยังคงเป็นยาเสพติดที่ยังคงมีการค้าและการแพร่ระบาดในทุกพื้นที่ของภาคใต้ตอนล่าง โดยเป็นยาเสพติดที่มีการค้าและการแพร่ระบาดมากเป็นอันดับ 1 และ 2 และมีแนวโน้มการแพร่ระบาดเพิ่มขึ้น ประกอบกับยังคงเป็นยาเสพติดประเภทที่มีผู้เข้ารับการบำบัดรักษามาก จึงต้องมีการเฝ้าระวังอย่างต่อเนื่อง

4. สถานการณ์การค้าและการแพร่ระบาดของเฮโรอีนในพื้นที่ภาคใต้ตอนล่างยังคงมีอยู่ โดยเฉพาะในพื้นที่จังหวัดนราธิวาส (อ.สุไหงโก-ลก อ.ตากใบ และอ.แว้ง) พื้นที่จังหวัดปัตตานี (อ.ปะนาเระ อ.หนองจิก อ.สายบุรี) ทั้งนี้สาเหตุส่วนหนึ่งมาจากราคาเฮโรอีนที่ถูกกด สามารถหาได้ง่ายขึ้น และยังคงมีเครือข่ายการค้ารายใหญ่ที่ยังคงมีพฤติกรรมอยู่ในปัจจุบัน อีกทั้ง จากข้อมูลการเข้ารับบำบัดยาเสพติด พบว่า ยังพบการเข้ารับการบำบัดยาเสพติดประเภทเฮโรอีนอยู่ และในพื้นที่ อ.สุไหงโก-ลก, อ.ตากใบ จ.นราธิวาส ยังคงเป็นแหล่งจัดหา การค้า และแพร่ระบาดของเฮโรอีนในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้

5. สถานการณ์การแพร่ระบาดของยาที่นำมาใช้ในทางที่ผิดในพื้นที่ภาคใต้ตอนล่าง ยังคงพบการแพร่ระบาดของหลายตัวยาด้วยกัน เช่น อัลปราโซแลม ทรามาดอล ไดอาซีแพม โคลนาซีแพมและอิริมิน 5 ซึ่งมีทั้งในรูปแบบของการนำมาเป็นส่วนผสมของน้ำต้มพืชกระท่อม, บางส่วนอาจจะใช้แบบผสมในเครื่องดื่มที่มีรูปแบบคล้ายสัณฐานรอยแต่ไม่ใส่น้ำกระท่อม และมีบางส่วนที่กินตามหลังจากที่มีการเสพน้ำกระท่อมแล้ว โดยอิริมิน 5 มีการแพร่ระบาดมากในพื้นที่ที่มีชายแดนติดกับประเทศมาเลเซีย เช่น นราธิวาส

● จำนวนครัวเรือนที่ไม่ผ่านเกณฑ์ความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน

ตารางสัดส่วนคดีประทุษร้ายต่อทรัพย์สินในกลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดน

หน่วย : ต่อประชากรแสนคน

จังหวัด/กลุ่มจังหวัดฯ	2556		2557		2558	
	จำนวน	สัดส่วน	จำนวน	สัดส่วน	จำนวน	สัดส่วน
ภาคใต้	8,333	91.26	8,490	92.20	8,118	87.38
กลุ่มจังหวัดชายแดนภาคใต้	1,845	97.04	2,357	131.26	1,995	103.59
ปัตตานี	560	82.49	693	89.44	576	82.99
ยะลา	610	120.52	917	65.44	713	137.61
นราธิวาส	675	88.10	747	238.91	706	90.16

ที่มา : สำนักงานตำรวจแห่งชาติ

จากตาราง จะเห็นได้ว่าสัดส่วนคดีชีวิต ร่างกาย และเพศ มีแนวโน้มลดลงจากปี 2557 จาก 131.26 ต่อประชากรแสนคน ลดลงในปี 2558 เป็น 103.59 ต่อประชากรแสนคน

1.5.6 สาธารณสุข

● จำนวนสถานบริการสาธารณสุข

การให้บริการด้านสาธารณสุขในพื้นที่ มีจำนวนสถานพยาบาลทั้งสิ้น 606 แห่ง จำแนกเป็นโรงพยาบาล 80 แห่ง โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล 537 แห่ง ศูนย์บริการสาธารณสุข 89 แห่ง และคลินิกรวมทุกประเภท 634 แห่ง เมื่อพิจารณาจากจำนวนบุคลากรรวมทั้งหมด พบว่า มีแพทย์จำนวน 1,196 คน ทันตแพทย์ 292 คน เภสัชกร 375 คน และพยาบาล 6,206 คน โดยจังหวัดสงขลามีจำนวนสถานพยาบาลมากที่สุด กล่าวคือ มีโรงพยาบาลของรัฐบาล 36 แห่ง ทั้งนี้เนื่องจากเป็นพื้นที่ที่มีจำนวนประชากรอยู่อาศัยเป็นจำนวนมาก นอกจากนี้ยังสามารถให้บริการไปยังเมืองอื่นๆ ในพื้นที่ใกล้เคียงได้อีกด้วย

- จังหวัดปัตตานี มีจำนวนสถานพยาบาลรวม 234 แห่ง จำนวนเตียง 825 เตียง
 - จังหวัดยะลา มีจำนวนสถานพยาบาลรวม 183 แห่ง จำนวนเตียง 967 เตียง
 - จังหวัดนราธิวาส มีจำนวนสถานพยาบาลรวม 189 แห่ง จำนวนเตียง 760 เตียง
- รวม 606 แห่ง จำนวนเตียงรวม 2,552 เตียง**

● สัดส่วนบุคลากรทางการแพทย์ (แพทย์ ทันตแพทย์ เภสัชกร พยาบาลวิชาชีพ)

ตารางแสดงจำนวนและสัดส่วนแพทย์ในกลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดน

หน่วย : คน

จังหวัด/กลุ่มจังหวัดฯ	2556		2557		2558	
	จำนวน	สัดส่วนต่อประชากร	จำนวน	สัดส่วนต่อประชากร	จำนวน	สัดส่วนต่อประชากร
ประเทศ	26,937	2,399	30,565	2,125	31,959	2,035
ภาคใต้	3,258	2,792	3,501	2,619	3,708	2,488
กลุ่มจังหวัดชายแดนภาคใต้	506	3,870.7	536	3,672	561	3,531
ปัตตานี	163	4,142	177	3,856	180	3,830
ยะลา	180	2,797	183	2,782	187	2,751
นราธิวาส	163	4,673	176	4,378	194	4,012

ที่มา : สำนักนโยบายและยุทธศาสตร์ กระทรวงสาธารณสุข (รายงานสถิติสาธารณสุขประจำปี)

จากตาราง จะเห็นได้ว่าจำนวนแพทย์ มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นเล็กน้อยจากปี 2557 จาก 536 คน เพิ่มขึ้นในปี 2558 เป็น 561 คน ซึ่งอาจจะมียุทธศาสตร์เพิ่มขึ้นอีกในอนาคต เนื่องจากมาตรการจูงใจเรื่องค่าตอบแทน ซึ่งสูงกว่าตำแหน่งอื่น

ตารางแสดงจำนวนและสัดส่วนทันตแพทย์ในกลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดน

หน่วย : คน

จังหวัด/กลุ่มจังหวัดฯ	2556		2557		2558	
	จำนวน	สัดส่วนต่อประชากร	จำนวน	สัดส่วนต่อประชากร	จำนวน	สัดส่วนต่อประชากร
ประเทศ	7,698	8,395	6,577	9,876	6,953	9,352
ภาคใต้	978	9,300	987	9,291	1,059	8,711
กลุ่มจังหวัดชายแดนภาคใต้	147	13,658	152	13,298	163	12,531
ปัตตานี	56	12,058	59	11,568	64	10,772
ยะลา	51	9,872	51	9,981	54	9,525
นราธิวาส	40	19,044	42	18,345	45	17,296

ที่มา : สำนักนโยบายและยุทธศาสตร์ กระทรวงสาธารณสุข (รายงานสถิติสาธารณสุขประจำปี)

จากตาราง จะเห็นได้ว่าจำนวนทันตแพทย์ มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นเล็กน้อยจากปี 2557 จาก 152 คน เพิ่มขึ้นในปี 2558 เป็น 163 คน ซึ่งอาจจะมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นอีกในอนาคต เนื่องจากมาตรการจูงใจเรื่องค่าตอบแทนซึ่งสูงกว่าตำแหน่งอื่น

ตารางแสดงจำนวนและสัดส่วนเภสัชกรในกลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดน

หน่วย : คน

จังหวัด/กลุ่มจังหวัดฯ	2556		2557		2558	
	จำนวน	สัดส่วนต่อประชากร	จำนวน	สัดส่วนต่อประชากร	จำนวน	สัดส่วนต่อประชากร
ประเทศ	11,619	5,562	11,892	5,462	12,231	5,317
ภาคใต้	1,437	6,330	1,605	5,713	1,671	5,521
กลุ่มจังหวัดชายแดนภาคใต้	239	8,159	289	6,775	296	6,670
ปัตตานี	77	8,769	90	7,583	96	7,181
ยะลา	83	6,066	93	5,473	95	5,414
นราธิวาส	79	9,643	106	7,269	105	7,413

ที่มา : สำนักนโยบายและยุทธศาสตร์ กระทรวงสาธารณสุข (รายงานสถิติสาธารณสุขประจำปี)

จากตาราง จะเห็นได้ว่าจำนวนเภสัชกร มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นเล็กน้อยจากปี 2557 จาก 289 คน เพิ่มขึ้นในปี 2558 เป็น 296 คน

ตารางแสดงจำนวนและสัดส่วนพยาบาลวิชาชีพในกลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดน

หน่วย : คน

จังหวัด/กลุ่มจังหวัดฯ	2556		2557		2558	
	จำนวน	สัดส่วนต่อประชากร	จำนวน	สัดส่วนต่อประชากร	จำนวน	สัดส่วนต่อประชากร
ประเทศ	131,375	492	150,085	433	149,183	436
ภาคใต้	19,559	465	22,316	411	22,711	406
กลุ่มจังหวัดชายแดนภาคใต้	4,932	393	5,209	377	5,549	355
ปัตตานี	1,507	448	1,542	443	1,843	374
ยะลา	1,537	328	1,656	307	1,674	307
นราธิวาส	1,888	403	2,011	383	2,032	383

ที่มา : สำนักนโยบายและยุทธศาสตร์ กระทรวงสาธารณสุข (รายงานสถิติสาธารณสุขประจำปี)

จากตาราง จะเห็นได้ว่าจำนวนพยาบาลวิชาชีพ มีแนวโน้มเพิ่มจากปี 2556-2558 จาก 4,932 คน เพิ่มขึ้นเป็น 5,209 และ 5,549 ตามลำดับ

ตารางแสดงจำนวนและสัดส่วนพยาบาลเทคนิคในกลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดน

หน่วย : คน

จังหวัด/กลุ่มจังหวัดฯ	2556		2557		2558	
	จำนวน	สัดส่วนต่อประชากร	จำนวน	สัดส่วนต่อประชากร	จำนวน	สัดส่วนต่อประชากร
ประเทศ	6,858	9,423	8,748	7,425	6,693	9,716
ภาคใต้	542	16,782	802	11,434	472	19,545
กลุ่มจังหวัดชายแดนภาคใต้	118	19,494.7	267	8,945.3	93	27,697.3
ปัตตานี	25	27,009	56	12,188	20	34,471
ยะลา	60	8,391	80	6,363	53	9,705
นราธิวาส	33	23,084	93	8,285	20	38,916

ที่มา : สำนักนโยบายและยุทธศาสตร์ กระทรวงสาธารณสุข (รายงานสถิติสาธารณสุขประจำปี)

จากตาราง จะเห็นได้ว่าจำนวนพยาบาลเทคนิค มีแนวโน้มลดลงจากปี 2557 จาก 267 คน ลดลงในปี 2558 เป็น 93 คน

● อัตราการตายของทารกต่อการเกิดมีชีพพันคน

ตารางแสดงอัตราการตายของทารกอายุต่ำกว่า 1 ปี ต่อการเกิดมีชีพ 1,000 คน

จังหวัด	2556		2557		2558		2559	
	จำนวน	อัตรา	จำนวน	อัตรา	จำนวน	อัตรา	จำนวน	อัตรา
ปัตตานี	123	10.59	26	4.06	91	8.04	93	11.00
ยะลา	38	4.00	61	6.79	35	4.62	26	3.54
นราธิวาส	62	4.96	33	2.61	137	11.44	139	11.44
รวม 3 จชต.	223	6.52	120	4.49	263	8.03	218	8.66

ที่มา : ศูนย์อนามัยที่ 12 จังหวัดยะลา

จากการเปรียบเทียบอัตราตายของทารกอายุต่ำกว่า 1 ปี และอัตราส่วนการตายของมารดาในปีงบประมาณ 2556-2559 พบว่า ในภาพรวม 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ อัตราการตายของทารกจะเพิ่มขึ้น ลดลง และค่อนข้างต่ำเมื่อเปรียบเทียบกับเป้าหมายระดับประเทศที่กำหนดไว้ไม่เกิน 15 ต่อพันการเกิดมีชีพ ทั้งนี้อาจจะมีการตกกระทบบนการตายของทารก โดยเฉพาะในรายที่คลอดที่บ้านและตายหลังคลอดเมื่ออายุทารกยังน้อย เนื่องจากไม่มีการแจ้งเกิด ทำให้ไม่มีการแจ้งเมื่อเด็กตายด้วย หรือมีการแจ้งตายล่าช้ากว่าที่กำหนด

ตารางแสดงอัตราการตายของมารดา ต่อการเกิดมีชีพ 100,000 คน

จังหวัด	2557		2558		2559		2560 (8 เดือน)	
	จำนวน	อัตรา	จำนวน	อัตรา	จำนวน	อัตรา	จำนวน	อัตรา
ปัตตานี	6	52.07	5	44.31	4	36.68	3	65.57
ยะลา	2	22.27	6	79.16	4	54.52	2	29.04
นราธิวาส	6	47.44	6	50.09	14	113.21	2	27.84
รวม 3 จชต.	14	40.59	17	57.85	22	68.14	7	40.82

**หมายเหตุ: อัตราการตายของมารดา 2557-2559 รายงานตามภูมิสำเนาที่มา : ศูนย์อนามัยที่ 12 จังหวัดยะลา

อัตราการตายของมารดา 2560 (8เดือน) ที่มา: ข้อมูล HDC กระทรวงสาธารณสุข วันที่ 10 มิ.ย.60

อัตราส่วนการตายของมารดาในภาพรวม ปี 2557-2559 มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นลดลง โดยสูงกว่าเป้าหมายระดับประเทศที่กำหนดไว้ไม่เกิน 15 ต่อแสนการเกิดมีชีพกว่า 3 เท่า เมื่อพิจารณารายจังหวัดพบว่าปี 2559 จังหวัดนราธิวาสมีอัตราส่วนการตายของมารดาสูงกว่าจังหวัดอื่นๆ สำหรับจังหวัดสงขลา ยะลาและปัตตานี จำนวนมารดาตาย เท่าๆ กัน จากการวิเคราะห์การตายของมารดาในปีงบประมาณ 2559 พบว่า การตายจากสาเหตุทางตรงทางสรีรศาสตร์ เช่น ตกเลือดหลังคลอด ภาวะน้ำคร่ำอุดตันในกระแสเลือด ความดันโลหิตสูงขณะตั้งครรภ์ มีอัตราที่สูงขึ้น แต่สาเหตุทางอ้อมที่ส่งผลให้แม่ที่ตั้งครรภ์มีภาวะเสี่ยงมากขึ้น เช่น โรคหัวใจ วัณโรค ปอดอักเสบ โรคไทรอยด์ เพิ่มขึ้น ทั้งนี้เนื่องจากหญิงตั้งครรภ์และสามี ขาดความรู้ ความเข้าใจในการดูแลตนเองในภาวะเสี่ยงขณะตั้งครรภ์ขาดการวางแผนครอบครัว (BS) หญิงตั้งครรภ์ อาจจะไม่ทราบว่าเป็นโรคเหล่านี้ไม่ควรตั้งครรภ์ หรือหากตั้งครรภ์แล้วต้องอยู่ในความดูแลอย่างใกล้ชิดจากบุคลากรทางการแพทย์และสาธารณสุขรวมทั้งการฝากครรภ์เร็ว ฝากครรภ์เมื่ออายุครรภ์น้อยกว่า 12 สัปดาห์ ขาด การมาฝากครรภ์ตามนัดทุกครั้งเพราะจะทำให้สามารถเฝ้าระวังและคัดกรองภาวะเสี่ยงได้เร็วขึ้น ส่วนด้านบุคลากรสาธารณสุขเอง ขาดทักษะในการประเมินภาวะเสี่ยงหญิงตั้งครรภ์ และแม่ ขณะคลอด วินิจฉัยและการรักษา รวมทั้งระบบการส่งต่อที่ล่าช้า

- อัตราการเจ็บป่วยด้วยโรคที่สำคัญ 5 ลำดับ
ตารางรายงานการเจ็บป่วย 5 โรคสำคัญ

หน่วย : อัตราต่อประชากรแสนคน

จังหวัด/กลุ่มจังหวัด ฯ	2556		2557		2558	
	จำนวน	อัตรา	จำนวน	อัตรา	จำนวน	อัตรา
ภาคใต้	389,197	4,278.87	378,406	4,126.58	466,832.00	5,060.50
ก ลุ่ม จั ง ห ว ัด ชายแดนภาคใต้	68,777	3,553.42	65,161	4,404.59	77,936.00	3,918.38
ปัตตานี	18,290	2,708.72	16,786	2,178.66	21,764.00	3,156.88
ยะลา	19,659	3,904.65	18,057	1,293.85	20,946.00	4,072.34
นราธิวาส	30,828	4,046.89	30,318	9,741.25	35,226.00	4,525.91

ที่มา : สำนักนโยบายและยุทธศาสตร์ กระทรวงสาธารณสุข

จากตาราง จะเห็นได้ว่าอัตราการเจ็บป่วย 5 โรคสำคัญ มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นจากปี 2557 จาก 4,404.59 อัตราต่อประชากรแสนคน เพิ่มขึ้นในปี 2558 เป็น 3,918.38 อัตราต่อประชากรแสนคน

ตารางแสดงการเจ็บป่วย 5 โรคสำคัญ

หน่วย : อัตราต่อประชากรแสนคน

จังหวัด/กลุ่มจังหวัดฯ	ปี 2556				
	หัวใจ	เบาหวาน	ความดัน	หลอดเลือด	มะเร็ง
ภาคใต้	1,107.33	835.52	1,462.84	337.33	535.85
กลุ่มจังหวัดชายแดน ภาคใต้	1,050.28	683.69	1,359.44	214.86	245.14
ปัตตานี	884.00	541.60	960.27	154.76	168.09
ยะลา	1,146.43	757.93	1,374.25	287.00	339.04
นราธิวาส	1,120.42	751.54	1,743.83	202.82	228.28

ที่มา : สำนักนโยบายและยุทธศาสตร์ กระทรวงสาธารณสุข

จากตาราง จะเห็นได้ว่าในปี 2556 ประชากรส่วนใหญ่จะเจ็บป่วยสูงสุดด้วยโรคความดันโลหิตสูง ในอัตรา 1,359.44 ต่อประชากรแสนคน รองลงมาเป็นโรคหัวใจ เบาหวาน มะเร็ง และหลอดเลือด ตามลำดับ

หน่วย : อัตราต่อประชากรแสนคน

จังหวัด/กลุ่มจังหวัดฯ	ปี 2557				
	หัวใจ	เบาหวาน	ความดัน	หลอดเลือด	มะเร็ง
ภาคใต้	1,083.33	816.90	1,409.44	329.00	487.92
กลุ่มจังหวัดชายแดนภาคใต้	1,317.44	849.60	1,763.82	230.36	233.38
ปัตตานี	699.18	420.65	786.14	133.29	139.40
ยะลา	401.69	242.41	449.20	101.53	99.03
นราธิวาส	2,881.44	1,885.73	4,056.13	456.25	461.71

ที่มา : สำนักนโยบายและยุทธศาสตร์ กระทรวงสาธารณสุข

จากตาราง จะเห็นได้ว่าในปี 2557 ประชากรส่วนใหญ่จะเจ็บป่วยสูงสุดด้วยโรคความดัน ในอัตรา 1,763.82 ต่อประชากรแสนคน รองลงมาเป็นโรคหัวใจ เบาหวาน มะเร็ง และหลอดเลือด ตามลำดับ

หน่วย : อัตราต่อประชากรแสนคน

จังหวัด/กลุ่มจังหวัดฯ	ปี 2558				
	หัวใจ	เบาหวาน	ความดัน	หลอดเลือด	มะเร็ง
ภาคใต้	1,309.28	976.96	1,746.63	413.34	614.29
กลุ่มจังหวัดชายแดนภาคใต้	1,925.25	753.57	1,477.59	266.26	238.88
ปัตตานี	947.33	612.40	1,148.08	241.94	207.13
ยะลา	1,282.21	774.38	1,402.55	316.71	296.49
นราธิวาส	1,316.68	873.93	1,882.13	240.13	213.02

ที่มา : สำนักนโยบายและยุทธศาสตร์ กระทรวงสาธารณสุข

จากตาราง จะเห็นได้ว่าในปี 2558 ประชากรส่วนใหญ่จะเจ็บป่วยสูงสุดด้วยโรคหัวใจ ในอัตรา 1,925.25 ต่อประชากรแสนคน รองลงมาเป็นโรคความดัน เบาหวาน หลอดเลือด และมะเร็ง ตามลำดับ

● การฆ่าตัวตาย

ตารางแสดงจำนวนและอัตราการฆ่าตัวตายสำเร็จของกลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดน

หน่วย : จำนวนศพ/ศพแสนคน

จังหวัด/กลุ่มจังหวัดฯ	2556		2557		2558	
	จำนวน	อัตรา	จำนวน	อัตรา	จำนวน	อัตรา
ภาคใต้	546	6.0	530	5.8	528	5.7
กลุ่มจังหวัดชายแดนภาคใต้	31	1.67	30	1.57	23	1.23
ปัตตานี	8	1.2	7	1.0	8	1.2
ยะลา	11	2.2	10	2.0	9	1.7
นราธิวาส	12	1.6	13	1.7	6	0.8

ที่มา : กรมสุขภาพจิต กระทรวงสาธารณสุข

หมายเหตุ: อัตราฆ่าตัวตายสำเร็จ = {จำนวนฆ่าตัวตายสำเร็จ/(จำนวนประชากรกลางปี/100,000)}

จากตาราง จะเห็นได้ว่าจำนวนศพในการฆ่าตัวตายสำเร็จ มีแนวโน้มลดลงน้อยมากจนเกือบคงที่จากปี 2557 จาก 30 ศพต่อศพแสนคน ลดลงในปี 2558 เป็น 23 ศพต่อศพแสนคน

1.5.7 การศึกษา

- จำนวนปีการศึกษาเฉลี่ยของประชากร

ตารางแสดงจำนวนปีการศึกษาเฉลี่ยของประชากรอายุ 15-59 ปี

หน่วย : ปี

ระดับของข้อมูล/ปี	ปี 2554	ปี 2555	ปี 2556	ปี 2557	ปี 2558
ประเทศ	9.10	8.80	8.77	8.91	10.06
ภาคใต้	9.16	8.95	9.04	9.24	10.20
กลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดน	8.83	8.44	8.63	9.03	9.16
ปัตตานี	8.90	8.45	8.90	9.10	9.86
ยะลา	9.00	8.92	8.70	9.20	9.38
นราธิวาส	8.60	7.94	8.30	8.80	8.25

ที่มา: ศูนย์สารสนเทศทางการศึกษา สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา

จากตาราง จะเห็นได้ว่าจำนวนปีการศึกษา มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นจากปี 2557 จาก 9.03 ปี เพิ่มขึ้นในปี 2558 เป็น 9.16 ปี เนื่องจากประชาชนให้ความสำคัญกับการศึกษา

- จำนวนสถานศึกษาในระบบโรงเรียน

ตาราง แสดงมหาวิทยาลัยในกลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดน

จังหวัด ในกลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดน	ชื่อมหาวิทยาลัย
ปัตตานี	๑. มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี
นราธิวาส	๑. มหาวิทยาลัยนราธิวาสราชนครินทร์
ยะลา	๑. มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา

- ค่าเฉลี่ยคะแนน O-Net ป.6 ในวิชาสำคัญ (ภาษาไทย สังคม ภาษาอังกฤษ คณิตศาสตร์ และวิทยาศาสตร์)

หน่วย : ร้อยละ

ระดับของข้อมูล/ปี	ปี 2556	ปี 2557	ปี 2558
ประเทศ	39.30	42.35	44.98
กลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดน	35.45	37.01	38.24
ปัตตานี	33.00	34.15	35.39
ยะลา	32.06	33.60	36.83
นราธิวาส	41.28	43.27	42.49

ที่มา: สนง.เขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 15, 16

จากตาราง จะเห็นได้ว่าค่าเฉลี่ยคะแนน O-Net ป.6 ในวิชาสำคัญ (ภาษาไทย สังคม ภาษาอังกฤษ คณิตศาสตร์ และวิทยาศาสตร์) มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นจากปี 2557 จากร้อยละ 37.01 เพิ่มขึ้นในปี 2558 เป็นร้อยละ 38.24 ซึ่งอาจจะมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นในอนาคต แต่อย่างไรก็ยังคงตกเกณฑ์กลางของประเทศ

- ค่าเฉลี่ยคะแนน O-Net ม.3 ในวิชาสำคัญ (ภาษาไทย สังคม ภาษาอังกฤษ คณิตศาสตร์ และวิทยาศาสตร์)

หน่วย : ร้อยละ

ระดับของข้อมูล/ปี	ปี 2556	ปี 2557	ปี 2558
ประเทศ	35.47	35.54	37.91
ภาคใต้		40.73	37.47
กลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดน	35.08	34.97	36.99
ปัตตานี	34.36	34.13	36.69
ยะลา	36.21	36.63	39.25
นราธิวาส	34.67	34.20	35.04

ที่มา: สنج.เขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 15

จากตาราง จะเห็นได้ว่าค่าเฉลี่ยคะแนน O-Net ม.3 ในวิชาสำคัญ (ภาษาไทย สังคม ภาษาอังกฤษ คณิตศาสตร์ และวิทยาศาสตร์) มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นจากปี 2557 จากร้อยละ 34.97 เพิ่มขึ้นในปี 2558 เป็นร้อยละ 36.99 ซึ่งอาจจะมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นในอนาคต แต่อย่างไรก็ยังคงตกเกณฑ์กลางของภาคใต้และของประเทศประเทศ

- ค่าเฉลี่ยคะแนน O-Net ม.6 ในวิชาสำคัญ (ภาษาไทย สังคม ภาษาอังกฤษ คณิตศาสตร์ และวิทยาศาสตร์)

หน่วย : ร้อยละ

ระดับของข้อมูล/ปี	ปี 2556	ปี 2557	ปี 2558
ประเทศ	31.72	33.00	34.81
ภาคใต้		35.50	33.63
กลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดน	29.16	30.78	32.49
ปัตตานี	28.87	30.48	32.00
ยะลา	30.68	32.14	34.10
นราธิวาส	27.93	29.73	31.37

ที่มา: สنج.เขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 15

จากตาราง จะเห็นได้ว่าค่าเฉลี่ยคะแนน O-Net ม.6 ในวิชาสำคัญ (ภาษาไทย สังคม ภาษาอังกฤษ คณิตศาสตร์ และวิทยาศาสตร์) มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นจากปี 2557 จากร้อยละ 30.78 เพิ่มขึ้นในปี 2558 เป็นร้อยละ 32.49 ซึ่งอาจจะมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นในอนาคต แต่อย่างไรก็ยังคงตกเกณฑ์กลางของภาคใต้และของประเทศประเทศ

1.6 โครงสร้างพื้นฐาน

➤ ด้านการคมนาคมขนส่ง

โครงสร้างพื้นฐานเพื่อการคมนาคมขนส่งของกลุ่มจังหวัดได้รับการพัฒนาให้มีความเชื่อมโยงทั้งภายในกลุ่มจังหวัด ระหว่างกลุ่มจังหวัด และสามารถเชื่อมโยงสู่ต่างประเทศได้อย่างสะดวกทั้งทางบก ทางน้ำ และทางอากาศ ดังนี้

(1) การขนส่งทางบก

(1.1) ระบบคมนาคมขนส่งทางถนน

ระบบคมนาคมขนส่งในพื้นที่อนุภาคมีถนนสายสำคัญหลายสาย มีทางหลวงแผ่นดินสายหลักและสายรองทำหน้าที่เชื่อมโยงระหว่างจังหวัดและภายในจังหวัด ทำให้การคมนาคมขนส่งในอนุภาคมีประสิทธิภาพ สามารถเดินทางได้อย่างสะดวก โดยมีเส้นทางสำคัญดังนี้

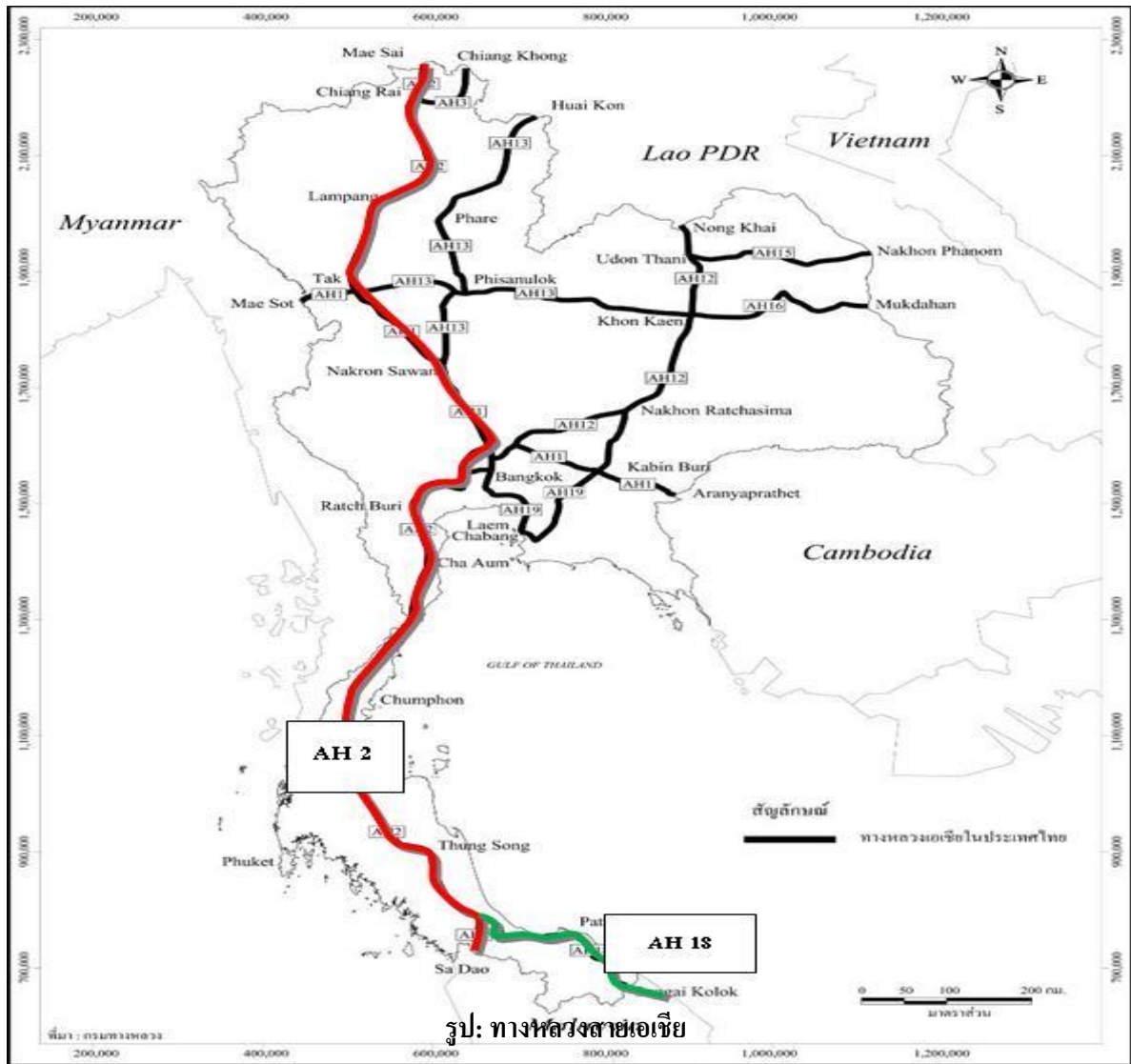
ทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 4 หรือ ถนนเพชรเกษม เป็นทางหลวงสายประธานของภาคใต้ ทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 42 หรือที่เรียกกันว่า ถนนเพชรเกษมสายปัตตานี-นราธิวาส เป็นเส้นทางหลักที่เชื่อมจังหวัดปัตตานี จังหวัดยะลา และจังหวัดนราธิวาสเข้ากับจังหวัดสงขลา ทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 43 เป็นทางหลวงเส้นใหม่ที่ตัดขึ้นเพื่อย่นระยะทางจากจังหวัดสงขลาไปยังจังหวัดปัตตานีเป็นเส้นทางหลักที่เชื่อมจังหวัดสงขลาเข้ากับจังหวัดปัตตานี และทางหลวงหมายเลข 406, 407, 408, 409, 410, 414, 416 และ 418 เป็นต้น ส่วนทางหลวงหมายเลข 4066 ซึ่งเชื่อมจากกะโรบาตะ - บ้านทอน - สนามบินนราธิวาส และเชื่อมกับอำเภอยี่งอ รือเสาะ และรามัน จังหวัดยะลา

(1.2) สถานีขนส่งผู้โดยสาร ในพื้นที่อนุภาคทั้ง 3 จังหวัด มีสำนักงานขนส่ง 7 แห่ง โดยตั้งอยู่ในจังหวัดปัตตานี 2 แห่ง จังหวัดยะลา 2 แห่ง และจังหวัดนราธิวาส 3 แห่ง และมีสถานีขนส่งผู้โดยสารที่อยู่ในความดูแลขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ทั้งสิ้น 3 แห่ง ดังนี้

ลำดับ	จังหวัด	ชื่อสถานี	ผู้รับผิดชอบ	หมายเหตุ
1	ปัตตานี	สถานีขนส่งผู้โดยสาร จ.ปัตตานี	องค์การบริหารส่วนจังหวัดปัตตานี	
2	ยะลา	สถานีขนส่งผู้โดยสาร จ.ยะลา	เทศบาลนครยะลา	
3	นราธิวาส	สถานีขนส่งผู้โดยสาร จ.นราธิวาส	เทศบาลเมืองนราธิวาส	
		สถานีขนส่งผู้โดยสาร อ.สุไหงโก-ลก	สำนักงานขนส่งจ.นราธิวาส	

(1.3) ปริมาณจราจรเฉลี่ยต่อวันตลอดปี (AADT) ปริมาณจราจรในอนุภาคที่สำคัญ ได้แก่ บนทางหลวงหมายเลข 4 หรือถนนเพชรเกษมซึ่งเป็นทางหลวงสายประธานของภาคใต้ รองลงมาคือทางหลวงหมายเลข 42 43 และ 408 เป็นต้น โดยเฉพาะจังหวัดปัตตานี มีทางหลวงสายสำคัญ คือ ทางหลวงหมายเลข 42 มีปริมาณจราจรเฉลี่ยต่อวันตลอดปี 38,963 คัน/วัน จังหวัดยะลา มีทางหลวงสายสำคัญคือทางหลวงหมายเลข 410 ปริมาณจราจรเฉลี่ยต่อวันตลอดปี 21,185 คัน/วัน และจังหวัดนราธิวาส มีทางหลวงที่มีปริมาณจราจรจำนวนมากคือ ทางหลวงหมายเลข 4056 มีปริมาณจราจรเฉลี่ยต่อวันตลอดปี 23,828 คัน/วัน โดยเฉพาะช่วงบริเวณด่านสุไหงโก-ลก นอกจากนี้ในพื้นที่ศึกษา มีทางหลวงสายเอเชียพาดผ่าน (ดังรูป) ได้แก่

AH 18 ผ่าน อ.สุโขทัย (ชายแดนไทย/มาเลเซีย)-อ.ตากใบ-นราธิวาส-อ.สายบุรี-อ.ปัตตานี-อ.หนองจิก-อ.เทพา-อ.จะนะ-อ.หาดใหญ่ รวมระยะทาง 268.0 กม.

ด้านระบบคมนาคมขนส่งและโลจิสติกส์ อนุภาคเป็นประตูเชื่อมโยงระหว่างประเทศไทยกับมาเลเซีย อีกทั้งยังเป็นพื้นที่คาบสมุทรระหว่างมหาสมุทรสองฝั่ง จึงมีระบบคมนาคมขนส่งและโลจิสติกส์ที่ครบถ้วนสมบูรณ์ ทางถนนมีทางหลวงสายเอเชียสองสาย ได้แก่ AH2 และ AH18 ซึ่งสามารถเชื่อมโยงกับประเทศมาเลเซียได้ทั้งด้านตะวันออกและด้านเหนือ โดยเฉพาะสาย AH2 ที่นอกจากจะเป็นเส้นทางหลักเชื่อมโยงระหว่างไทยกับมาเลเซียแล้ว ยังสามารถเชื่อมโยงไปถึงระดับอาเซียน เนื่องจากทางหลวงสาย AH2 มีความเชื่อมโยงไปจนถึงประเทศอินโดนีเซีย ซึ่งเชื่อมต่อโดยเส้นทางเรือเฟอร์รี่จากประเทศสิงคโปร์ นอกจากนี้ด้านบนยังสามารถเชื่อมโยงออกไปถึงประเทศพม่าและไปบรรจบกับทางหลวงสาย AH3 เพื่อเชื่อมโยงไปยังประเทศจีนได้อีกด้วย อีกทั้งยังมีการศึกษาความเหมาะสม/ออกแบบก่อสร้างและดำเนินการก่อสร้างทางพิเศษระหว่างเมืองหาดใหญ่ – สะเดา เพื่อเชื่อมโยงการค้าชายแดน ซึ่งจะเป็นประโยชน์ต่อการขนส่งสินค้าของอนุภาค แต่ขีดความสามารถในการให้บริการในปัจจุบันยังคงมีจำกัด หากในอนาคตมีปริมาณการสัญจรเพิ่มขึ้นตามศักยภาพทางเศรษฐกิจ เส้น AH2 อาจไม่สามารถรองรับการสัญจรได้

ในส่วนของการนำรถเข้าออกระหว่างประเทศไทยกับประเทศมาเลเซีย เพื่อการพาณิชย์นั้น ปัจจุบันประเทศไทยและมาเลเซียยังไม่มีข้อตกลงด้านการขนส่งผู้โดยสาร หรือขนส่งสินค้าระหว่างกัน ทั้งในระดับ

ทวิภาคีและพหุภาคี ยกเว้นการขนส่งสินค้าผ่านแดน ซึ่งเป็นประเภทสินค้าเน่าเสียง่ายผ่านไปยังประเทศสิงคโปร์ โดยมีโควตาสินค้าผ่านแดนได้เพียงปีละ 30,000 ตัน ทำให้การนำเข้า – ออกระหว่างสองประเทศเพื่อการพาณิชย์ ยังคงมีปัญหาไม่ได้รับความสะดวก ต้องใช้กฎหมายของแต่ละประเทศในการกำกับดูแล

สำหรับสาย AH18 เป็นเส้นทางเชื่อมโยงแหล่งผลิตสินค้าเกษตรและอุตสาหกรรมพลังงานที่สำคัญของไทยและมาเลเซียเข้าด้วยกัน ทั้งยังเป็นเส้นทางที่ช่วยส่งเสริมตลาดการท่องเที่ยวเชิงธรรมชาติ ประวัติศาสตร์ และวัฒนธรรมของอนุภาค แต่กลับเป็นเส้นทางที่มีปัญหาด้านความปลอดภัย ทำให้ส่งผลกระทบต่อการพัฒนาในด้านอื่นๆ ด้วย นอกจากนี้อนุภาคยังมีทางหลวงแผ่นดินอีกหลายสายที่มีความสำคัญในการเชื่อมโยงพื้นที่ต่างๆ ในอนุภาค ไม่ว่าจะเป็นแหล่งท่องเที่ยว หรือเชื่อมโยงพื้นที่เศรษฐกิจเพื่อกระจายการพัฒนา ได้แก่ ทางหลวงแผ่นดิน

หมายเลข 4 42 406 408 410 และ 416 เป็นต้น ด้านระบบคมนาคมของด่านชายแดน พบว่า ปัจจุบันด่านชายแดนมีความเชื่อมโยงกับเมืองหลักในพื้นที่ แต่ยังไม่มีความเชื่อมโยงระหว่างด่านชายแดนด้วยกัน

(2) ระบบคมนาคมขนส่งทางราง

ในปัจจุบันเส้นทางของการขนส่งสินค้าของการรถไฟแห่งประเทศไทย จะเป็นเส้นทางเดียวกันกับการขนส่งผู้โดยสาร โดยเส้นทางรถไฟที่ผ่านอนุภาคคือรถไฟสายใต้ เริ่มต้นจากสถานีรถไฟธนบุรีกรุงเทพมหานคร ผ่านจังหวัดนครปฐม, ราชบุรี, เพชรบุรี, ประจวบคีรีขันธ์, ชุมพร, สุราษฎร์ธานี, นครศรีธรรมราช, พัทลุง, สงขลา, ยะลา และไปสุดปลายทางที่สถานีรถไฟสุโขทัย-ลพบุรีจังหวัดนราธิวาส และไปบรรจบกับทางรถไฟของประเทศมาเลเซียที่สถานีรถไฟรันเตาปันจาง รวมระยะทาง 1,144.29 กิโลเมตร

(3) ระบบคมนาคมขนส่งทางน้ำ

เนื่องจากพื้นที่อนุภาคเป็นกลุ่มจังหวัดในภาคใต้ ซึ่งมีพื้นที่ติดทะเลทำให้มีการใช้การคมนาคมขนส่งทางน้ำค่อนข้างมาก ไม่ว่าจะเป็นเพื่อการประกอบอาชีพคือทำการประมง การขนส่งสินค้า และการท่องเที่ยว กลุ่มจังหวัดนี้มีท่าเทียบเรือจำนวนมาก ซึ่งส่วนใหญ่จะเป็นท่าเรือเพื่อการประมง สำหรับท่าเรือที่ใช้เพื่อขนส่งสินค้าและการท่องเที่ยวที่สำคัญพบอยู่ในจังหวัดนราธิวาส คือ ท่าเรือตากใบ

(4) ระบบคมนาคมขนส่งทางอากาศ

ในพื้นที่มีสนามบิน 1 แห่ง คือ ท่าอากาศยานนราธิวาส แต่มีเฉพาะการขนส่งผู้โดยสารเท่านั้น ไม่มีการขนส่งสินค้าและจดหมายทางอากาศ และมีเที่ยวบินทุกวันเช่นกัน โดยมีสายการบินที่ทำการบินคือ ไทยแอร์เอเชีย ไทยสมาย และสายการบินนกแอร์

ตารางปริมาณการขนส่งผู้โดยสาร ณ ท่าอากาศยานในกลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดน

หน่วย : คน

ปี/ภาค	2554	2555	2556	2557	2558
รวมภาคใต้	14,928,831	16,763,890	20,260,164	22,396,469	26,300,305
ท่าอากาศยาน					
กลุ่มภาคใต้ฝั่งอ่าวไทย	5,098,881	5,544,760	6,602,567	7,583,854	8,885,195
กลุ่มภาคใต้ฝั่งอันดามัน	9,713,472	11,113,948	13,545,706	14,694,664	17,252,697
กลุ่มภาคใต้ชายแดน	116,478	105,182	111,891	117,951	162,413
นราธิวาส	116,478	105,182	111,891	117,951	162,413

ที่มา : การท่าอากาศยานแห่งประเทศไทย กรมการขนส่งทางอากาศ

จากตารางจะเห็นได้ว่า ปริมาณการขนส่งผู้โดยสาร ณ ท่าอากาศยานในกลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดน มีปริมาณเพิ่มขึ้นจากปี 2557 จากจำนวนผู้โดยสารทั้งหมด 117,951 คน ผู้โดยสารเพิ่มขึ้นในปี 2558 เป็น 162,413 คน และอาจมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นในอนาคต

➤ ด้านสาธารณูปโภค

ด้านโครงสร้างพื้นฐานด้านสาธารณูปโภค ประกอบด้วยระบบไฟฟ้า ระบบน้ำประปา ระบบสื่อสารและโทรคมนาคม พลังงานต่างๆของเสียและกากของเสีย ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

(1) **ระบบประปา** การบริการประปาในกลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดน ซึ่งประกอบด้วย จังหวัดปัตตานี ยะลา และนราธิวาส โดยในปี 2559 (ข้อมูล ณ กุมภาพันธ์ 2559) มีจำนวนผู้ใช้น้ำ รวม 45,024 ครั้วเรือน จากครัวเรือนทั้งหมด 536,929 ครั้วเรือน โดยสามารถแยกออกได้เป็นรายจังหวัด ดังนี้

1. **จังหวัดยะลา** มีจำนวนครัวเรือน 155,913 ครั้วเรือน มีผู้ใช้น้ำจำนวน 12,641 ครั้วเรือน คิดเป็นร้อยละ 8.11 โดยใช้แหล่งน้ำจากแม่น้ำปัตตานี

2. **จังหวัดปัตตานี** มีจำนวนครัวเรือน 178,655 ครั้วเรือน มีผู้ใช้น้ำจำนวน 2,567 ครั้วเรือน คิดเป็น ร้อยละ 1.44

3. **จังหวัดนราธิวาส** มีจำนวนครัวเรือน 202,361 ครั้วเรือน มีผู้ใช้น้ำจำนวน 29,816 ครั้วเรือน คิดเป็นร้อยละ 18.92 โดยใช้แหล่งน้ำจากกลุ่มน้ำชายฝั่งทะเลภาคใต้ฝั่งตะวันออก

ตารางแสดงร้อยละของครัวเรือนที่เข้าถึงน้ำประปา

กป.สาขาในพื้นที่กลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดน	ผู้ใช้น้ำ (ครั้วเรือน)			ผู้ใช้น้ำ (ครั้วเรือน) พฤษภาคม 2560	ครั้วเรือนจังหวัดทั้งหมด (ครั้วเรือน) พฤษภาคม 2560	ร้อยละ
	2557	2558	2559			
1. กป.สาขา ในพื้นที่ จ.ยะลา จำนวน 2 สาขา	12,459	12,620	12,954	12,954	160,023	8.10
2. กป.สาขาในพื้นที่ จ.ปัตตานี จำนวน 1 สาขา	2,508	2,556	2,644	2,644	183,124	1.44
3. กป.สาขาในพื้นที่ จ.นราธิวาส จำนวน 3 สาขา	28,379	29,731	30,693	30,693	207,523	14.79
กลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดน	43,346	44,907	46,291	46,291	550,670	8.11

ที่มา : ผู้ใช้น้ำ (ครั้วเรือน) สنج.การประสานงานภูมิภาคเขต 5
ครั้วเรือนจังหวัดทั้งหมด (ครั้วเรือน) เว็บไซต์ ระบบสถิติทางทะเบียน

สำหรับแหล่งน้ำสำหรับอุปโภคบริโภคนอกเขตพื้นที่การบริการน้ำประปาของการประปาส่วนภูมิภาคจะเป็นระบบประปาหมู่บ้านซึ่งอยู่ในพื้นที่ของเทศบาลตำบล หรือองค์การบริหารส่วนตำบล ที่ใช้แหล่งน้ำดิบสำหรับผลิตน้ำประปาประกอบด้วยแหล่งน้ำผิวดิน เช่น แม่น้ำ คลอง ห้วย บึง หรือสระ และแหล่งน้ำบาดาล โดยภาพรวมในพื้นที่ 3 จังหวัดประมาณร้อยละ 60 จะใช้แหล่งน้ำบาดาลเป็นแหล่งน้ำดิบในการผลิตน้ำประปา เป็นบ่อน้ำบาดาลที่หน่วยงานราชการส่วนกลางต่างๆ และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้ทำการเจาะไว้แล้ว นำบ่อน้ำบาดาลที่มีศักยภาพปริมาณน้ำเพียงพอสำหรับเป็นแหล่งน้ำดิบก่อสร้างระบบประปาหมู่บ้าน แหล่งน้ำบาดาลที่มีปริมาณน้ำบาดาลน้อยจนไม่สามารถนำมาเป็นแหล่งน้ำดิบของระบบประปาหมู่บ้านคือบ่อน้ำบาดาลในพื้นที่สูงแนวขนานกับเทือกเขาสันกาลาศรีจนถึงกึ่งกลางของพื้นที่ 3 จังหวัด และตั้งแต่กึ่งกลางของพื้นที่จนถึงชายฝั่งทะเลอ่าวไทยจะมีศักยภาพแหล่งน้ำบาดาลสูง จึงสามารถ

นำบ่อน้ำบาดาลมาเป็นแหล่งน้ำดิบของระบบประปาหมู่บ้าน จำนวนบ่อน้ำบาดาลที่สามารถใช้งานได้ดีไม่รวมบ่อที่เจาะโดยองค์กรปกครองส่วนถิ่น มีประมาณ 1,370 บ่อ แยกเป็นรายจังหวัดได้ดังนี้ 1) จังหวัดปัตตานี จำนวน 540 บ่อ 2) จังหวัดยะลา จำนวน 340 บ่อ และ 3) จังหวัดนราธิวาส จำนวน 490 บ่อ

(2) การใช้อินเทอร์เน็ต จากอัตราการใช้อินเทอร์เน็ตของกลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดน ตั้งแต่ปี 2554 – 2558 เห็นได้ว่ามีอัตราการใช้เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง

ตาราง: ผู้ใช้อินเทอร์เน็ตในภาคใต้

หน่วย : คน

	ปี 2554	ปี 2555	ปี 2556	ปี 2557	ปี 2558
ประเทศ	14,773,403	16,632,908	18,312,405	21,729,382	24,592,299
ภาคใต้	1,797,222	2,217,150	2,560,940	2,718,462	3,109,494
กลุ่มจังหวัดชายแดนภาคใต้	298,997	378,143	435,484	449,194	471,541
ปัตตานี	96,131	134,306	173,176	172,102	174,870
ยะลา	89,787	105,208	102,667	125,803	135,623
นราธิวาส	113,079	138,629	159,641	151,289	161,048

ที่มา : สำนักงานสถิติแห่งชาติ (สำรวจการมีการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารในครัวเรือน)

(3) พลังงานไฟฟ้า

ในพื้นที่กลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดน มีจำนวนผู้ใช้ไฟฟ้าเพิ่มขึ้นในแต่ละปี ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2557 – 2559 เป็น 476,924.41 ราย 489,713.92 ราย และ 501,526.50 ราย ตามลำดับ และมีการใช้พลังงานไฟฟ้าทั้งสิ้นจนถึงเดือนธันวาคม 2559 เป็นจำนวนทั้งสิ้น 1,270,905,257.13 หน่วย เมื่อพิจารณาจากรายจังหวัดพบว่า จังหวัดนราธิวาสมีการใช้ไฟฟ้าสูงสุด รองลงมาได้แก่ จังหวัดปัตตานี และจังหวัดยะลา ตามลำดับ และเมื่อพิจารณาจำนวนผู้ใช้ไฟฟ้า พบว่าจังหวัดนราธิวาสมีจำนวนผู้ใช้ไฟฟ้ามากที่สุดเช่นกัน รองลงมาได้แก่ จังหวัดปัตตานี และยะลา

เมื่อพิจารณาการใช้ไฟฟ้าโดยแบ่งตามประเภทการใช้ พบว่า กลุ่มสถานธุรกิจและอุตสาหกรรมมีการใช้ไฟฟ้ามากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 51.61 ของการใช้กระแสไฟฟ้าทั้งหมด รองลงมาคือที่อยู่อาศัยใช้กระแสไฟฟ้าคิดเป็นร้อยละ 41.56

ตารางแสดงจำนวนผู้ใช้ไฟฟ้า และการจำหน่ายกระแสไฟฟ้าไฟฟ้าแยกตามประเภทสถานที่ ณ ปี 2557 – 2559

สถานะ ณ เดือน ม.ค. 2557 – ธ.ค.2557

จังหวัด	จำนวนผู้ใช้ไฟฟ้า(ราย)	การจำหน่ายกระแสไฟฟ้า (จำนวนหน่วย)				
		รวม	ที่อยู่อาศัย	สถานธุรกิจและอุตสาหกรรม	สถานที่ราชการและสาธารณะ	อื่น ๆ
ปัตตานี	164,942.08	486,326,218.64	182,564,827.71	275,277,311.10	23,675,279.72	4,808,800.11
ยะลา	137,513.00	396,412,325.70	158,969,742.58	210,327,44.16	19,588,215.75	7,526,923.21
นราธิวาส	174,479.33	388,166,713.05	194,563,457.23	162,048,283.80	27,180,106.79	4,374,865.23
รวม	476,934.41	1,270,905,257.13	536,098,027.52	647,653,038.36	65,101,132.87	16,710,588.55

ที่มา : การไฟฟ้าส่วนภูมิภาค เขต 3 ภาคใต้ จ.ยะลา

สถานะ ณ เดือน ม.ค. 2558 – ธ.ค. 2558

จังหวัด	จำนวนผู้ใช้ไฟฟ้า(ราย)	การจำหน่ายกระแสไฟฟ้า (จำนวนหน่วย)				
		รวม	ที่อยู่อาศัย	สถานธุรกิจและอุตสาหกรรม	สถานที่ราชการและสาธารณะ	อื่น ๆ
ปัตตานี	169,238.08	503,462,008.91	186,860,573.96	286,576,229.03	25,894,565.89	4,130,640.03
ยะลา	141,249.17	403,235,886.78	160,592,651.15	216,352,098.32	20,935,003.29	5,356,134.02
นราธิวาส	179,226.67	399,567,251.80	195,525,194.86	171,329,541.68	28,289,463.76	4,423,051.50
รวม	489,713.92	1,306,265,147.49	542,978,419.97	674,257,869.03	75,119,032.94	13,909,825.55

ที่มา : การไฟฟ้าส่วนภูมิภาค เขต 3 ภาคใต้ จ.ยะลา

สถานะ ณ เดือน ม.ค. 2559 – ธ.ค. 2559

จังหวัด	จำนวนผู้ใช้ไฟฟ้า(ราย)	การจำหน่ายกระแสไฟฟ้า (จำนวนหน่วย)				
		รวม	ที่อยู่อาศัย	สถานธุรกิจและอุตสาหกรรม	สถานที่ราชการและสาธารณะ	อื่น ๆ
ปัตตานี	173,228.33	524,779,573.20	199,125,932.62	293,610,352.76	27,698,602.51	4,344,685.31
ยะลา	144,981.08	428,328,037.44	169,788,011.40	230,453,968.76	22,490,635.58	5,595,421.70
นราธิวาส	183,317.08	429,179,109.35	211,264,651.70	183,867,240.15	29,432,284.16	4,614,933.34
รวม	501,526.50	1,382,286,719.99	1,384,444,075.72	707,931,561.67	79,621,522.25	14,555,040.58

ที่มา : การไฟฟ้าส่วนภูมิภาค เขต 3 ภาคใต้ จ.ยะลา

1.7 ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

1.7.1 คุณภาพดิน

• ประเภทของดินส่วนใหญ่

จากลักษณะและสมบัติของดินในกลุ่มชุดดินต่างๆ ที่พบแพร่กระจายอยู่ในพื้นที่อนุภาค สามารถจัดกลุ่มชุดดินตามลักษณะเด่น สภาพปัญหาหรือข้อจำกัดในการใช้ประโยชน์ทางด้านการเกษตร และสภาพพื้นที่ที่พบได้ ดังตาราง

ตารางกลุ่มชุดดินรายจังหวัดในพื้นที่

จังหวัด	ประเภทกลุ่มชุดดินในอนุภาค			
	ชุดดินในพื้นที่ลุ่มหรือพื้นที่น้ำขัง	ชุดดินในพื้นที่ดอนที่อยู่ในเขตดินแห้ง	ชุดดินในพื้นที่ดอนที่อยู่ในเขตดินชื้น	ชุดดินที่มีความลาดชันสูง
ปัตตานี	2,3,5,6,7,10,11,12,13,14,16,17,18,22,59	41,60	26,32,34,39,42,43,45,50,51	62
ยะลา	5,6,17,22		26,32,34,39,45,50,51,53	62
นราธิวาส	6,7,10,13,14,16,17,18,57,58		26,32,34,39,42,43,45,50,51,53	62

ตารางแสดงสภาพปัญหาทรัพยากรดิน

ทรัพยากรดิน	ปัตตานี	ยะลา	นราธิวาส
ทรัพยากรดินที่มีปัญหาทางการเกษตร	ไร่	ไร่	ไร่
ดินเปรี้ยวจัด			
ดินเปรี้ยวจัดที่พบชั้นดินกรดกำมะถันในระดับตื้น	34,170		10,678
ดินเปรี้ยวจัดที่พบชั้นดินกรดกำมะถันในระดับลึกปานกลาง	63,973		126,931
ดินเปรี้ยวจัดที่พบชั้นดินกรดกำมะถันในระดับลึก	4,326		
ดินอินทรีย์			
ดินอินทรีย์			178,290
ดินเค็ม			
ดินเค็มชายทะเล	30,654		8,155
ดินทราย			
ดินทรายในพื้นที่ลุ่ม	186		6,289
ดินทรายในพื้นที่ดอนที่ไม่มีชั้นดินอินทรีย์	93,927		22,974
ดินทรายที่ไม่มีชั้นดานอินทรีย์	70,331		73,584
ดินตื้น			
ดินตื้นในพื้นที่ลุ่มถึงลูกรังหรือก้อนกรวด			
ดินตื้นในพื้นที่ดอนถึงชั้นลูกรังก้อนกรวดหรือเศษหิน	965	4,585	16,168
ดินตื้นในพื้นที่ดอนถึงชั้นหินพื้น	25,706	26,662	18,060
พื้นที่ลาดชันเชิงซ้อน			
พื้นที่ลาดชันเชิงซ้อน	108,854	2,015,427	1,089,215
ทรัพยากรดินอื่นๆ			
ดินที่มีปฏิกิริยาเป็นกรดพบในที่ลุ่ม	430,734	164,584	371,816
ดินที่มีปฏิกิริยาเป็นกรดพบในที่ดอน	263,837	561,653	852,577
ดินที่มีปฏิกิริยาเป็นด่างพบในที่ลุ่ม	58,730	3,740	
พื้นที่เบ็ดเตล็ด	26,329	49,023	22,407
รวม	1,212,722	2,825,674	2,797,144

ตารางทรัพยากรแหล่งแร่

ลำดับ	ชนิดแร่	ชนิดที่พบในจังหวัด		
		ปัตตานี	ยะลา	นราธิวาส
1	บอิลล์เคลย์			อ.สุไหงปาดี อ.เจาะไอร้อง อ.ระแงะ อ.ยี่งอ
2	ดีบุก	อ.สายบุรี อ.กระพ้อ อ.โคกโพธิ์	อ.เบตง อ.บันนังสตา อ.ยะหา อ.รามัน อ.เมือง	อ.รือเสาะ อ.ระแงะ
3	โครไมต์			อ.จะแนะ
4	แมงกานีส	อ.โคกโพธิ์	อ.รามัน	อ.จะแนะ
5	ทองคำ		อ.เบตง	อ.สุคิริน
6	หินปูน		อ.บันนังสตา อ.กรงปินัง อ.เมือง อ.เบตง อ.ธารโต	
7	หินอ่อน		อ.บันนังสตา	
8	ทองคำ		อ.เบตง	
9	ทรายแก้ว	อ.มายอ อ.ยะหริ่ง		
10	โดโลไมต์			
11	ถ่านหิน			
12	แกรนิต			อ.เมือง
13	แบไรต์			
14	พลวง			
15	กรวด ทราย			

ที่มา : กรมทรัพยากรธรณี

จากข้อมูลทรัพยากรแหล่งแร่และแผนที่แสดงศักยภาพแหล่งแร่ พบว่าพื้นที่อนุภาคเป็นพื้นที่ที่มีศักยภาพทางแร่หลายชนิด แหล่งแร่ที่สำคัญที่ตรวจพบในเขตพื้นที่อนุภาคได้แก่ ดีบุก หินปูน บอิลล์เคลย์ แมงกานีส หินอ่อน โดโลไมต์ โครไมต์ ทรายแก้ว แกรนิต ถ่านหิน แบไรต์ พลวง กรวด ทราย เป็นต้น ซึ่งได้มีการสำรวจและศึกษาศักยภาพของพื้นที่โดยกรมทรัพยากรธรณี พบว่ามีทรัพยากรแร่ธาตุที่สำคัญกระจายตัวอยู่ทั่วไปในพื้นที่ทุกจังหวัดของกลุ่มจังหวัด

- แนวโน้มของการชะล้างพังทลายของหน้าดินในแต่ละปี
- ตารางพื้นที่เสี่ยงต่อการเกิดดินถล่มกลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดน

กลุ่มจังหวัด/จังหวัด	พื้นที่เสี่ยงต่อการเกิดดินถล่ม ปี 2553			พื้นที่เสี่ยงต่อการเกิดดินถล่ม ปี 2555		
	จำนวน อำเภอ	จำนวน ตำบล	จำนวน หมู่บ้าน	จำนวน อำเภอ	จำนวน ตำบล	จำนวน หมู่บ้าน
ภาคใต้	98	295	1,628	153	929	4,676
กลุ่มจังหวัดชายแดน ภาคใต้	20	65	673	35	188	833
ปัตตานี	4	9	24	14	79	311
ยะลา	8	26	392	8	50	231
นราธิวาส	8	30	257	13	59	291

ที่มา : กรมทรัพยากรธรณี

จากตารางจะเห็นได้ว่าพื้นที่เสี่ยงต่อการเกิดดินถล่ม เพิ่มขึ้นจากปี 2553 จาก 20 อำเภอ เพิ่มขึ้นในปี 2557 เป็น 35 อำเภอ เนื่องจากพื้นที่ป่าถูกบุกรุกเพื่อทำสวนยางพาราหรือสวนผลไม้

1.7.2 แหล่งน้ำ

- จำนวนแหล่งน้ำแยกตามประเภท
- ตารางแสดงพื้นที่ชลประทานในภาคใต้

จังหวัด/กลุ่มจังหวัด	พื้นที่ (ไร่)	พื้นที่ชลประทาน (ไร่)		
		2557	2558	2559
ประเทศ	320,696,888	30,254,545	30,483,167	31,837,533
ภาคใต้	44,196,992	3,178,000	3,197,947	3,340,032
กลุ่มจังหวัดภาคใต้ ชายแดน	6,835,540	672,368	679,354	709,538
ปัตตานี	1,212,722	416,132	418,611	437,210
ยะลา	2,825,674	18,450	21,177	22,118
นราธิวาส	2,797,144	237,786	239,566	250,210

ที่มา: กรมชลประทาน

ความสามารถในการกักเก็บเฉลี่ยทั้งปีเทียบกับปริมาณน้ำท่าในแต่ละปี
ตารางปริมาณการเก็บกักน้ำอ่างเก็บน้ำขนาดใหญ่ภาคใต้

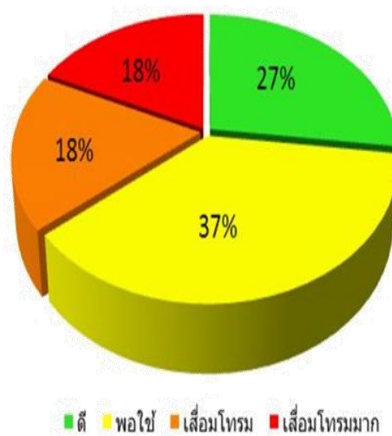
อ่างเก็บน้ำ	ความจุระดับน้ำสูงสุด	ความจุระดับเก็บกักน้ำของอ่าง(ล้านลบ.ม.)	ปี 2555		ปี 2556		ปี 2557	
			ปริมาณที่เก็บกักได้ (ล้านลบ.ม.)	สัดส่วน (%)	ปริมาณที่เก็บกักได้ (ล้านลบ.ม.)	สัดส่วน (%)	ปริมาณที่เก็บกักได้ (ล้านลบ.ม.)	สัดส่วน (%)
รัชชประภา	6,620	5,639	4,457	67.3	4,090	61.8	4,769	72.0
บางยาง	1,674	1,454	982	58.7	719	43.0	1,022	61.1
ภาคใต้	8,294	7,093	5,533	66.7	4,809	58.0	5,791	69.8

ที่มา : กรมชลประทาน

จากตารางจะเห็นได้ว่าปริมาณการเก็บกักน้ำอ่างเก็บน้ำขนาดใหญ่ สามารถเก็บน้ำได้เพิ่มขึ้นจากปี 2556 จาก 4,809 ลูกบาศก์เมตร เพิ่มขึ้นในปี 2557 เป็น 5,791 ลูกบาศก์เมตร เนื่องจากการสร้างระบบส่งน้ำเข้าสู่อ่างเก็บน้ำเพิ่มขึ้น

● **คุณภาพน้ำผิวดิน**

คุณภาพน้ำแหล่งน้ำสำคัญในพื้นที่ภาคใต้ตอนล่างฝั่งตะวันออก ประกอบด้วย แม่น้ำสายบุรี แม่น้ำโก-ลก แม่น้ำ บางนรา และแม่น้ำปัตตานี ดำเนินการเก็บตัวอย่างน้ำ 4 ครั้ง/ปีครั้งที่ 1 เดือนพฤศจิกายน 2558 ครั้งที่ 2 เดือนกุมภาพันธ์ 2559 ครั้งที่ 3 เดือนพฤษภาคม 2559 และครั้งที่ 4 เดือนพฤศจิกายน 2559 ประเมินจากดัชนีคุณภาพน้ำแหล่งน้ำผิวดิน¹ (Water Quality Index : WQI) พบว่าคุณภาพน้ำส่วนใหญ่อยู่ในเกณฑ์พอใช้ โดยอยู่ในเกณฑ์ดี ร้อยละ 27 พอใช้ ร้อยละ 37 เสื่อมโทรม ร้อยละ 18 และเสื่อมโทรมมาก ร้อยละ 18

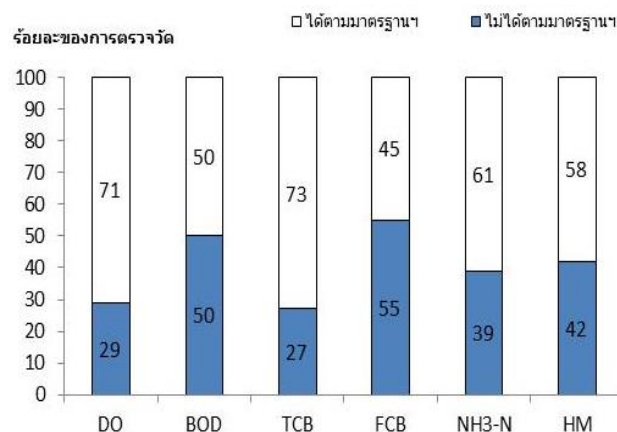

ตารางแสดง คุณภาพน้ำพื้นที่กลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดน ปี 2559

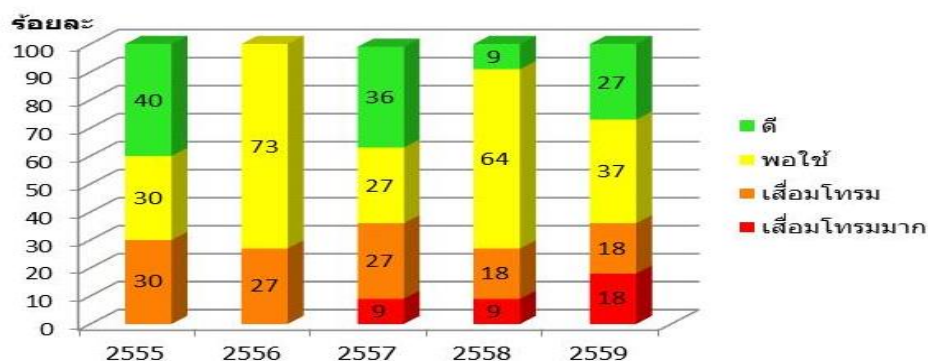
มาตรฐานคุณภาพน้ำแหล่งน้ำผิวดิน แบ่งเป็น 5 ประเภท คือ

คุณภาพ	ประเภทแหล่งน้ำ
ดีเยี่ยม	ประเภทที่ 1 : น้ำตามธรรมชาติ ปราศจากการปนเปื้อน
ดี	ประเภทที่ 2 : เพื่อการประมง
พอใช้	ประเภทที่ 3 : เพื่อการเกษตร
เสื่อมโทรม	ประเภทที่ 4 : เพื่อการอุตสาหกรรม
เสื่อมโทรมมาก	ประเภทที่ 5 : เพื่อการคมนาคม

พารามิเตอร์สำคัญที่ไม่เป็นไปตามมาตรฐานคุณภาพน้ำในแหล่งน้ำผิวดินประเภทที่ 3 คือ แบคทีเรียกลุ่มฟีคอลโคลิฟอร์ม (FCB) ความสกปรกในรูปสารอินทรีย์ (BOD) แอมโมเนีย-ไนโตรเจน ($\text{NH}_3\text{-N}$) ออกซิเจนละลายน้ำ (DO) และแบคทีเรียกลุ่มโคลิฟอร์มทั้งหมด (TCB) ตามลำดับ

รูป ร้อยละของพารามิเตอร์ที่เป็นไปตามมาตรฐานคุณภาพน้ำในแหล่งน้ำผิวดินประเภทที่ 3 และค่าโลหะหนัก เมื่อเปรียบเทียบคุณภาพน้ำ 5 ปีย้อนหลัง ตั้งแต่ปี 2555 - 2559 พบว่าคุณภาพน้ำโดยรวมมีแนวโน้มเสื่อมโทรมลง โดยพิจารณาจากจำนวนแหล่งน้ำที่อยู่ในเกณฑ์พอใช้ขึ้นไปมีจำนวนลดลง

รูป แนวโน้มสถานการณ์คุณภาพน้ำพื้นที่ภาคใต้ตอนล่างฝั่งตะวันออกในช่วงปี 2555-2559

¹ดัชนีคุณภาพน้ำแหล่งน้ำผิวดิน (Water Quality Index : WQI)

แสดงถึงสถานการณ์ของคุณภาพน้ำในภาพรวม โดยพิจารณาจากค่าคุณภาพน้ำ 5 พารามิเตอร์ ได้แก่ ออกซิเจนละลาย (Dissolved Oxygen : DO) ความสกปรกในรูปสารอินทรีย์ (Biochemical Oxygen Demand : BOD) แบคทีเรียกลุ่มโคลิฟอร์มทั้งหมด (Total Coliform Bacteria : TCB) แบคทีเรียกลุ่มฟีคอลโคลิฟอร์ม (Fecal Coliform Bacteria : FCB) และแอมโมเนีย-ไนโตรเจน (NH₃-N) มีคะแนนอยู่ระหว่าง 0-100 โดยจัดเกณฑ์คุณภาพน้ำเป็นดีมาก (คะแนน 91-100) ดี (คะแนน 71-90) พอใช้ (คะแนน 61-70) เสื่อมโทรม (คะแนน 31-60) และเสื่อมโทรมมาก (คะแนน 0-30)

เกณฑ์คุณภาพน้ำ	แหล่งน้ำผิวดิน
 ดี	คลองเทพา ⁺⁽⁷⁴⁾ แม่น้ำสายบุรี ⁺⁽⁷⁵⁾ และแม่น้ำปัตตานี ⁺⁽⁷⁵⁾
 พอใช้	แม่น้ำโก-ลก ⁽⁶⁸⁾ แม่น้ำบางนรา ⁽⁶⁵⁾

รูป คุณภาพน้ำพื้นที่ภาคใต้ตอนล่างฝั่งตะวันออกปี 2555

คุณภาพน้ำลุ่มน้ำภาคใต้ฝั่งตะวันออก

คุณภาพน้ำแม่น้ำสายบุรี

คุณภาพน้ำแม่น้ำสายบุรี ปี 2559 อยู่ในเกณฑ์ดีทั้ง 4 จุดที่ทำการตรวจวัด เมื่อเปรียบเทียบกับปี 2558 พบว่าคุณภาพน้ำดีขึ้น พารามิเตอร์สำคัญที่บ่งชี้ถึงปัญหาคุณภาพน้ำ คือ แบคทีเรียกลุ่มฟีคอลโคลิฟอร์ม (FCB)

คุณภาพน้ำแม่น้ำโก-ลก

คุณภาพน้ำแม่น้ำโก-ลก ปี 2559 โดยรวมอยู่ในเกณฑ์พอใช้ โดยอยู่ในเกณฑ์ดี ร้อยละ 25 อยู่ในเกณฑ์พอใช้ ร้อยละ 50 และอยู่ในเกณฑ์เสื่อมโทรมร้อยละ 25 เปรียบเทียบกับปี 2558 พบว่าคุณภาพน้ำไม่เปลี่ยนแปลง พารามิเตอร์สำคัญที่บ่งชี้ถึงปัญหาคุณภาพน้ำ คือ แบคทีเรียกลุ่มฟีคอลโคลิฟอร์ม (FCB) และออกซิเจนละลายน้ำ (DO)

คุณภาพน้ำแม่น้ำบางนรา

คุณภาพน้ำแม่น้ำบางนรา ปี 2559 อยู่ในเกณฑ์พอใช้ทั้ง 2 จุดที่ทำการตรวจวัด เมื่อเปรียบเทียบกับปี 2558 พบว่าคุณภาพน้ำเสื่อมโทรมลง พารามิเตอร์สำคัญที่บ่งชี้ถึงปัญหาคุณภาพน้ำ คือ ออกซิเจนละลายน้ำ (DO)

ตารางแสดง คุณภาพน้ำลุ่มน้ำภาคใต้ฝั่งตะวันออก ปี 2559

เกณฑ์ คุณภาพน้ำ	ร้อยละคุณภาพน้ำ		
	แม่น้ำสายบุรี	แม่น้ำโก-ลก	แม่น้ำบางนรา
 ดี	100 - ปากแม่น้ำสายบุรี อ.สายบุรี จ.ปัตตานี (SB01) - หมู่ 1 ต. กายูบอเกาะ อ.รามัน จ.ยะลา (SB02) - โรงสูบน้ำแรงต่ำการประปา- รือเสาะ อ.รือเสาะ จ.นราธิวาส (SB03) - เทศบาลตำบลศรีสาคร อ.ศรีสาคร จ.นราธิวาส (SB04)	25 - หมู่บ้านบูเก๊ะตา อ.แว้ง จ.นราธิวาส (KL01)	ไม่มี
 พอใช้	ไม่มี	50 - สะพานท่าแพรก อ.ตากใบ จ.นราธิวาส (KL03) - ปากแม่น้ำโก-ลก อ.ตากใบ จ.นราธิวาส (KL04)	100 - เทศบาลเมืองนราธิวาส อ.เมือง จ.นราธิวาส (BN01) - บ้านปิเหล้ง อ.เจาะไอร้อง จ.นราธิวาส (BN02)
 เสื่อมโทรม	ไม่มี	25 - สะพานไทย-มาเลเซีย อ.สุไหงโก-ลก จ.นราธิวาส (KL02)	ไม่มี

คุณภาพน้ำลุ่มน้ำปัตตานี

คุณภาพน้ำแม่น้ำปัตตานี ปี 2559 โดยรวมอยู่ในเกณฑ์ดี โดยอยู่ในเกณฑ์ดี ร้อยละ 80 อยู่ในเกณฑ์เสื่อมโทรม ร้อยละ 20 เมื่อเปรียบเทียบกับปี 2558 พบว่าคุณภาพน้ำอยู่ในเกณฑ์ดีขึ้น พารามิเตอร์สำคัญที่บ่งชี้ถึงปัญหาคุณภาพน้ำ คือ แบคทีเรียกลุ่มฟีคอลโคลิฟอร์ม (FCB)

ตารางแสดง คุณภาพน้ำแม่น้ำปัตตานี ปี 2559

เกณฑ์คุณภาพน้ำ	บริเวณ	ร้อยละคุณภาพน้ำ
 ดี	- บ้านอาเนาะปูโล๊ะ อำเภอนงจิก จังหวัดปัตตานี (PT02) - โรงสูบน้ำแรงต่ำประปา ทน.ยะลา อำเภอเมือง จังหวัดยะลา (PT03) - บ้านบาเจาะ อำเภอบันนังสตา จังหวัดยะลา (PT04) - ท้ายเขื่อนบางลาง อำเภอบันนังสตา จังหวัดยะลา (PT05)	80
 พอใช้	ไม่มี	-
 เสื่อมโทรม	- ปากแม่น้ำปัตตานี อำเภอเมือง จังหวัดปัตตานี (PT01)	20

• ปริมาณน้ำฝนเป็นมิลลิเมตรในพื้นที่รายปี

ตารางแสดง ปริมาณน้ำฝนของกลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดน พ.ศ. 2557 - 2559

หน่วย : มิลลิเมตร

กลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดน	พ.ศ. 2557	พ.ศ. 2558	พ.ศ. 2559	ปริมาณน้ำฝนเฉลี่ย พ.ศ. 2557 - 2559
นราธิวาส	2,653.2	2,069.7	2,730.2	2,484.4
ปัตตานี	2,013.9	1,287.9	1,781.4	1,694.4
ยะลา	2,080.8	1,790.0	1,911.9	1,927.6
รวมปริมาณฝนเฉลี่ย 3 จชต.	2,249.3	1,715.9	2,141.2	2,035.5

ที่มา : ศูนย์อุตุนิยมวิทยาภาคใต้ฝั่งตะวันออก จังหวัดสงขลา

ปริมาณน้ำฝนโดยเฉลี่ยระหว่าง พ.ศ. 2557 - 2559 มีปริมาณน้ำฝน 2,035.5 มิลลิเมตรต่อปี จัดอยู่ในเกณฑ์สูง ซึ่งจังหวัดนราธิวาสมีปริมาณน้ำฝนเฉลี่ยสูงสุดที่ 2,484.4 มิลลิเมตรต่อปี และจังหวัดปัตตานีมีปริมาณน้ำฝนเฉลี่ยต่ำสุดที่ 1,694.4 มิลลิเมตรต่อปี โดยฤดูฝนของพื้นที่กลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดนมีลักษณะแตกต่างจากพื้นที่อื่น ๆ โดยจะมีฝน 2 ช่วง คือ ในฤดูมรสุมตะวันตกเฉียงใต้ ระหว่างเดือนพฤษภาคมถึงกลางเดือนตุลาคม จะมีฝนตกชุกทางฝั่งตะวันตก ส่วนในฤดูมรสุมตะวันออกเฉียงเหนือระหว่างกลางเดือนตุลาคมถึงกลางเดือนกุมภาพันธ์ มีฝนตกชุกทางฝั่งตะวันออก

1.7.3 สัดส่วนพื้นที่ป่า

- พื้นที่ป่าต่อพื้นที่ทั้งหมดของกลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดน
ตารางพื้นที่ป่าไม้ของกลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดน

หน่วย : ไร่

จังหวัด / ภาค	เนื้อที่จังหวัด	2551		2556		2557	
		เนื้อที่ป่า	ร้อยละของพื้นที่จังหวัด	เนื้อที่ป่า	ร้อยละของพื้นที่จังหวัด	เนื้อที่ป่า	ร้อยละของพื้นที่จังหวัด
ประเทศ	320,696,887.50	107,109,143.75	33.40	102,119,539.57	31.84	102,285,400.62	31.89
ภาคใต้	46,133,508.31	11,683,987.50	25.33	11,050,348.45	23.95	11,059,476.33	23.97
กลุ่มจังหวัดชายแดนภาคใต้	6,839,367.05	1,719,506.25	21.32	1,704,641.63	21.18	1,742,055.92	21.71
ปัตตานี	1,235,481.35	56,850.00	4.60	59,033.18	4.78	64,713.18	5.24
ยะลา	2,796,884.02	948,712.50	33.92	936,046.08	33.47	938,385.15	33.55
นราธิวาส	2,807,001.68	713,943.75	25.43	709,562.37	25.28	738,957.59	26.33

ที่มา : กรมป่าไม้

จากตารางจะเห็นว่าอัตราการขยายตัวของพื้นที่ป่าไม้กลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดน เพิ่มขึ้น ปี 2556 จาก 1,704,641.63 ไร่ โดยเพิ่มขึ้นในปี 2557 เป็น 1,742,055.92 ไร่

- อัตราการเพิ่มขึ้น/ลดลงของพื้นที่ป่า

ตารางอัตราการขยายตัวของพื้นที่ป่าไม้ ของกลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดน

หน่วย : ร้อยละ

จังหวัด / ภาค	2548	2549	2551	2556	2557
ประเทศ	-3.93	-1.46	8.02	-4.66	0.16
ภาคใต้	-1.52	-2.12	8.09	-5.42	0.08
กลุ่มจังหวัดชายแดนภาคใต้	-1.09	-4.86	11.8	1.93	4.67
ปัตตานี	-2.42	-4.50	21.75	3.84	9.62
ยะลา	-0.33	-9.04	11.31	-1.34	0.25
นราธิวาส	-0.51	-1.04	2.34	-0.61	4.14

ที่มา : กรมป่าไม้

จากตารางจะเห็นว่าอัตราการขยายตัวของพื้นที่ป่าไม้กลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดน ลดลงจากปี 2556 จากร้อยละ 1.93 เพิ่มขึ้นในปี 2557 เป็นร้อยละ 4.67

● พื้นที่/จำนวนป่าชุมชน

ตารางพื้นที่เกษตรกรรมของกลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดน

หน่วย : ไร่

จังหวัด	2553	2554	2555	2556
ประเทศ	149,416,681	149,246,428	107,241,030	149,236,233
ภาคใต้	22,024,776	21,771,930	21,770,422	21,768,408
กลุ่มจังหวัดชายแดนภาคใต้	3,472,243	3,469,646	3,469,113	3,466,098
ปัตตานี	767,332	758,224	758,071	756,505
ยะลา	1,276,676	1,293,848	1,293,670	1,292,995
นราธิวาส	1,428,235	1,417,574	1,417,372	1,416,598

ที่มา : สนง.เศรษฐกิจการเกษตร

จากตารางจะเห็นได้ว่าพื้นที่เกษตรกรรมของกลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดน ลดลงจากปี 2555 จาก 3,469,113 ไร่ ลดลงในปี 2557 เป็น 3,466,098 ไร่ และอาจมีแนวโน้มลดลงในอนาคต

● จำนวนโครงการและพื้นที่ป่าที่ได้รับการอนุรักษ์

เนื่องจากพื้นที่มีสภาพภูมิประเทศที่แตกต่างกันในหลายลักษณะ จึงมีผลให้เกิดระบบนิเวศที่แตกต่างกันไปด้วย ดังนั้น จึงพบทรัพยากรป่าไม้ที่แตกต่างกันตามสภาพของระบบนิเวศในพื้นที่ ทรัพยากรป่าไม้ในพื้นที่มีประเภทหลักๆ สามารถจำแนกได้ 4 ประเภท คือ 1) ป่าดงดิบหรือป่าดิบ หรือป่าดิบชื้น (Tropical Rain Forest หรือ Tropical Evergreen Forest) 2) ป่าชายเลน (Mangrove Forest) 3) ป่าชายหาด (Beach Forest) และ 4) ป่าพรุ (Swamp Forest หรือ Peat Swamp) โดยมีรายละเอียดดังตาราง

ตาราง: พื้นที่การใช้ประโยชน์ที่ดินป่าไม้ประเภทต่างๆ ในกลุ่มจังหวัด

จังหวัด	พื้นที่ป่าไม้ตามสภาพการใช้ประโยชน์ที่ดิน (ตารางกิโลเมตร)											
	ป่าดิบชื้น		ป่าชายเลน		ป่าชายหาด		ป่าพรุ		ป่าที่ฟื้นฟูตามธรรมชาติ		รวมพื้นที่ป่าไม้	
	ตร.กม.	ร้อยละ	ตร.กม.	ร้อยละ	ตร.กม.	ร้อยละ	ตร.กม.	ร้อยละ	ตร.กม.	ร้อยละ	ตร.กม.	ร้อยละ
1. ปัตตานี	29.91	0.14	34.24	0.16	2.64	0.01	3.75	0.02	-	-	70.54	0.33
2. ยะลา	1,388.32	6.46	-	-	-	-	-	-	-	-	1,388.32	6.46
3. นราธิวาส	771.05	3.59	0.69	0.00	0.67	0.00	94.88	0.44	169.28	0.79	1,036.57	4.82
รวม	2,189.28	10.19	34.93	0.16	3.31	0.01	98.63	0.59	169.28	0.79	2,495.43	11.61

ที่มา : ปรับปรุงจากข้อมูลกรมป่าไม้และกรมพัฒนาที่ดิน,

ตารางสรุปพื้นที่ป่าไม้ในพื้นที่ป่าอนุรักษ์ จังหวัดปัตตานี

จำนวนพื้นที่ป่าอนุรักษ์	ปี 2556		ปี 2557	
	พื้นที่ป่า (ตร.กม.)	ร้อยละของพื้นที่ จังหวัด	พื้นที่ป่า (ตร.กม.)	ร้อยละของพื้นที่ จังหวัด
เนื้อที่จังหวัด (ตร.กม.) (1/)	1,976.77		1976.77	
ขอบเขตพื้นที่อนุรักษ์ในความรับผิดชอบ (ตร.กม.) (2/)	41.25	2.09	41.25	2.09
จำนวนพื้นที่ป่าอนุรักษ์ (ตร.กม.) (3/)	24.69	1.25	23.04	1.17

ที่มา : (1/) กรมแผนที่ทหาร
 (2/) สำนักฟื้นฟูและพัฒนาพื้นที่ป่าอนุรักษ์ กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่าและพันธุ์พืช
 (3/) จากการแปลภาพถ่ายดาวเทียม ศูนย์ปฏิบัติการภูมิสารสนเทศ (สงขลา) กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช

ตารางสรุปพื้นที่ป่าไม้ในพื้นที่ป่าอนุรักษ์ จังหวัดยะลา

จำนวนพื้นที่ป่าอนุรักษ์	ปี 2556		ปี 2557	
	พื้นที่ป่า (ตร.กม.)	ร้อยละของพื้นที่ จังหวัด	พื้นที่ป่า (ตร. กม.)	ร้อยละของพื้นที่ จังหวัด
เนื้อที่จังหวัด (ตร.กม.) (1/)	4,475.02		4475.02	
ขอบเขตพื้นที่อนุรักษ์ในความ รับผิดชอบ (ตร.กม.) (2/)	455.06	10.17	455.06	10.17
จำนวนพื้นที่ป่าอนุรักษ์ (ตร.กม.) (3/)	17.76	0.40	19.40	0.43

ที่มา : (1/) กรมแผนที่ทหาร
 (2/) สำนักฟื้นฟูและพัฒนาพื้นที่ป่าอนุรักษ์ กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่าและพันธุ์พืช
 (3/) จากการแปลภาพถ่ายดาวเทียม ศูนย์ปฏิบัติการภูมิสารสนเทศ (สงขลา) กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช

ตารางสรุปพื้นที่ป่าไม้ในพื้นที่ป่าอนุรักษ์ จังหวัดนราธิวาส

จำนวนพื้นที่ป่าอนุรักษ์	ปี 2556		ปี 2557	
	พื้นที่ป่า (ตร.กม.)	ร้อยละของพื้นที่ จังหวัด	พื้นที่ป่า (ตร.กม.)	ร้อยละของพื้นที่ จังหวัด
เนื้อที่จังหวัด (ตร.กม.) (1/)	4,491.20		4491.20	
ขอบเขตพื้นที่อนุรักษ์ในความ รับผิดชอบ (ตร.กม.) (2/)	1,147.46	25.55	1,147.46	25.55
จำนวนพื้นที่ป่าอนุรักษ์ (ตร.กม.) (3/)	856.71	19.08	926.17	20.62

ที่มา : (1/) กรมแผนที่ทหาร
 (2/) สำนักฟื้นฟูและพัฒนาพื้นที่ป่าอนุรักษ์ กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่าและพันธุ์พืช
 (3/) จากการแปลภาพถ่ายดาวเทียม ศูนย์ปฏิบัติการภูมิสารสนเทศ (สงขลา) กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช

นอกจากพื้นที่ป่าไม้ดังที่กล่าวมา พื้นที่ดินในเขตป่าไม้เพื่อการอนุรักษ์บางส่วนที่ไม่มีสภาพป่าไม้หลงเหลืออยู่และได้ถูกเปลี่ยนแปลงการใช้ประโยชน์เป็นพื้นที่เกษตรกรรมและที่ตั้งชุมชน ภาครัฐได้มีการประกาศให้เป็นพื้นที่การปฏิรูปที่ดินเพื่อการเกษตรกรรม (พื้นที่ ส.ป.ก.) โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้ราษฎรสามารถเข้าไปถือครองและทำประโยชน์ประกอบอาชีพทางการเกษตรกรรมได้อย่างถูกต้องตามกฎหมาย ดังนั้นพื้นที่ป่าไม้เพื่อการอนุรักษ์บางส่วนดังกล่าวจึงสามารถนำมาใช้เพื่อการวางแผนอนุรักษ์โดยให้ใช้ประโยชน์เพื่อการเกษตรกรรมได้ ซึ่งพื้นที่ ส.ป.ก. รวมทั้งสิ้น 176.50 ตารางกิโลเมตร จำแนกเป็นรายจังหวัด ได้แก่ จังหวัดปัตตานีมีพื้นที่ ส.ป.ก. จำนวน 70.67 ตารางกิโลเมตร จังหวัดยะลามีพื้นที่ ส.ป.ก. จำนวน 60.47 ตารางกิโลเมตร และจังหวัดนราธิวาส มีพื้นที่ ส.ป.ก. จำนวน 45.36 ตารางกิโลเมตร

● การกีดเซาะชายฝั่ง

ปี พ.ศ. 2556 กรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง ได้สรุปสถานการณ์การกีดเซาะชายฝั่งทะเลอ่าวไทยและทะเลอันดามัน ผลปรากฏว่า พื้นที่กลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดนมีความยาวชายฝั่งทั้งหมด 196.56 กิโลเมตร ระยะทางที่ประสบปัญหาการกีดเซาะยาว 105.93 กิโลเมตร โดยจำแนกเป็นชายฝั่งที่ถูกกีดเซาะรุนแรง และปานกลางระยะทาง 52.30 และ 53.63 กิโลเมตร ตามลำดับ

เมื่อเปรียบเทียบกับความยาวชายฝั่งแล้ว พบว่าจังหวัดนราธิวาสประสบปัญหาการกีดเซาะชายฝั่งมากที่สุด คือ ชายฝั่งถูกกีดเซาะ 43.99 กิโลเมตร หรือคิดเป็นร้อยละ 76.16 ของระยะทางชายฝั่งทั้งหมดของจังหวัด รายละเอียดแสดงดังตาราง

จังหวัด	ความยาวชายฝั่ง (กม.)	ข้อมูลจำนวนขอบเขตพื้นที่		ข้อมูลจำนวนพื้นที่ที่ถูกกีดเซาะ		แนวชายฝั่งถูกกีดเซาะ (กม.)		
		อำเภอ	ตำบล	อำเภอ	ตำบล	ปานกลาง	รุนแรง	รวม
กลุ่มจังหวัดชายแดนภาคใต้	196.59	25	192	8	24	53.63	52.30	105.93
ปัตตานี	138.83	12	115	6	18	37.67	24.27	61.94
ยะลา	0	0	0	0	0	0	0	0
นราธิวาส	57.76	13	77	2	6	15.96	28.03	43.99

ที่มา : กรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง (2556)

โดย สนง.บริหารจัดการทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่งที่ 5

ปี 2558 กรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่งได้จัดทำฐานข้อมูลกีดเซาะชายฝั่ง พบว่ากลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดน มีความยาวชายฝั่งทั้งหมด 196.59 กิโลเมตร เป็นแนวชายฝั่งที่ถูกกีดเซาะ 76.55 กิโลเมตร แยกเป็นรายจังหวัด จังหวัดที่แนวชายฝั่งถูกกีดเซาะมากที่สุด คือ จังหวัดปัตตานี ถูกกีดเซาะชายฝั่ง 39.35 กิโลเมตร รองลงมาคือ จังหวัดนราธิวาส ชายฝั่งทะเลถูกกีดเซาะเป็นระยะทาง 37.20 กิโลเมตร ตามลำดับ จังหวัดที่มีการสูญเสียพื้นที่ชายฝั่งจากการถูกกีดเซาะมากที่สุด คือ จังหวัดนราธิวาส สูญเสียพื้นที่ชายฝั่งเนื้อที่ 1,102.5 ไร่ ขณะเดียวกันสภาวะการกีดเซาะจะทำให้เกิดการสะสมของตะกอนทรายชายฝั่งทะเล จังหวัดที่มีการสะสมตัวของตะกอนทราย เกิดเป็นพื้นที่ใหม่ขึ้นมากที่สุด คือ จังหวัดนราธิวาส เกิดพื้นที่ทรายสะสมตัวถึง 415.65 ไร่ รายละเอียดแสดงดังตาราง ดังนี้

สถานการณ์การกีดเซาะชายฝั่งทะเลของกลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดน ปี 2558

จังหวัด	ความยาวชายฝั่ง (กม.)	ข้อมูลจำนวนขอบเขตพื้นที่		จำนวนพื้นที่และระยะทางที่ถูกกีดเซาะ (กม.)				
				ข้อมูลจำนวนพื้นที่ที่ถูกกีดเซาะ		แนวชายฝั่งถูกกีดเซาะ (กม.)	พื้นที่กีดเซาะ (ไร่)	พื้นที่สะสมตัว (ไร่)
		อำเภอ	ตำบล	อำเภอ	ตำบล			
กลุ่มจังหวัดชายแดนภาคใต้	196.59	33	248	8	18	76.55	1,102.5	415.65
ปัตตานี	138.83	12	115	6	12	39.35	-	-
นราธิวาส	57.76	13	77	2	6	37.2	1,102.5	415.65
ยะลา	0	8	56	0	0	0	0	0

ที่มา: กรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง (2558)

พื้นที่ชายฝั่งทะเลที่ประสบปัญหาภัยคุกคามดังกล่าวข้างต้น ปัจจุบันได้จำแนกเป็นพื้นที่ที่ได้รับการดำเนินการแก้ไข พื้นที่ที่ยังไม่มีการดำเนินการแก้ไข พื้นที่เสี่ยงต่อการกัดเซาะ และพื้นที่ติดตามตรวจสอบ ระยะ 70.93 73.03 108 และ 108.66 กิโลเมตร ตามลำดับ รายละเอียดแสดงดังตารางต่อไปนี้

ตารางแสดงสถานภาพชายฝั่งทะเลในกลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดน

จังหวัด	สถานภาพชายฝั่งทะเล (กม.)			
	พื้นที่ที่ดำเนินการแก้ไขแล้ว	พื้นที่ที่ยังไม่มีการดำเนินการแก้ไข	พื้นที่เสี่ยงต่อการกัดเซาะ	พื้นที่ติดตามตรวจสอบ
กลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดน	30.60	35.35	41.75	83.44
ปัตตานี	9.66	28.05	19.97	76.96
นราธิวาส	20.94	7.30	21.78	6.48
ยะลา	-	-	-	-

ที่มา : กองบริหารจัดการพื้นที่ชายฝั่ง กรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง (2560)

1.7.4 อุทกภัย

พื้นที่เสี่ยงต่อการเกิดอุทกภัย ส่วนใหญ่อยู่ในพื้นที่จังหวัดปัตตานี และมีมูลค่าความเสียหายสูงสุดของกลุ่มจังหวัด

ตารางสถานการณ์อุทกภัยของกลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดน (แยกรายจังหวัด)

จังหวัด/กลุ่มจังหวัด	หมู่บ้าน			
	ปี 2556	ปี 2557	ปี 2558	ปี 2559
ภาคใต้	1,542	2,692	4,516	1,368
กลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดน	457	578	1,338	111
ปัตตานี	189	295	436	-
ยะลา	108	38	346	-
นราธิวาส	160	245	556	111

ที่มา: สำนักงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยจังหวัดในเขตพื้นที่ความรับผิดชอบของศูนย์ป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย เขต 12 สงขลา

ตารางสถานการณ์อุทกภัยของกลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดน (แยกรายจังหวัด)

จังหวัด/กลุ่มจังหวัด	ครัวเรือน			มูลค่าความเสียหาย (บาท)		
	ปี 2557	ปี 2558	ปี 2559	ปี 2557	ปี 2558	ปี 2559
ภาคใต้	179,548	349,530	128,708	121,415,090.71	224,774,929.90	35,912,275.55
กลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดน	45,279	122,263	36,605	62,959,909.91	90,906,284.90	15,260,137.75
ปัตตานี	12,002	32,330	-	44,394,634.75	67,657,888.10	-
ยะลา	1,295	37,336	-	981,973.16	18,062,877.80	-
นราธิวาส	31,982	52,597	36,605	17,583,302.00	5,185,519.00	15,260,137.75

ที่มา : สำนักงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยจังหวัดในเขตพื้นที่ความรับผิดชอบของศูนย์ป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย เขต 12 สงขลา

● ลักษณะของภัย

(1) พื้นที่เสี่ยงต่อการเกิดไฟฟ้า

จากสถิติไฟฟ้าช่วงปีพ.ศ.2544-2553 ซึ่งรวบรวมโดยสำนักป้องกันปราบปรามและควบคุมไฟฟ้า กรมอุทยานแห่งชาติสัตว์ป่าและพันธุ์พืช พบว่าในปีล่าสุดที่ทำการรวบรวม (พ.ศ.2553) จังหวัดนราธิวาสเกิดไฟป่ามากที่สุด คือ 12 ครั้ง สำหรับจังหวัดที่มีพื้นที่ได้รับความเสียหายจากไฟป่ามากที่สุด ได้แก่ จังหวัดนราธิวาสและจังหวัดยะลา คือ 1,021 ไร่ และ 300 ไร่ ตามลำดับ โดยส่วนใหญ่พบว่าเป็นพื้นที่เสี่ยงภัยในระดับน้อย คือ มีพื้นที่ 2,360,449.15 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 33.53 ของอนุภาค พื้นที่ที่มีความเสี่ยงสูงต่อการเกิดไฟป่าจะอยู่ในเขตจังหวัดนราธิวาส มีเนื้อที่ 87,153.51 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 0.67 ของพื้นที่อนุภาค ส่วนพื้นที่ที่เสี่ยงต่อการเกิดไฟป่าปานกลางจะอยู่ในเขตจังหวัดนราธิวาส ซึ่งมีพื้นที่เสี่ยงร้อยละ 1.51 โดยพื้นที่ในเขตจังหวัดปัตตานี และยะลา ไม่มีพื้นที่เสี่ยงอยู่ในระดับสูงและปานกลาง ดังตาราง

ตาราง พื้นที่เสี่ยงภัยต่อการเกิดไฟป่ารายจังหวัดของอนุภาค

จังหวัด	พื้นที่เสี่ยงภัยต่อการเกิดไฟป่า									
	เสี่ยงภัยสูง		เสี่ยงภัยปานกลาง		เสี่ยงภัยน้อย		ไม่เสี่ยงภัย		รวม	
	ไร่	%	ไร่	%	ไร่	%	ไร่	%	ไร่	%
ปัตตานี	-	-	-	-	19,051.24	0.81	1,201,602.42	28.74	1,220,653.66	17.89
ยะลา	-	-	-	-	1,394,327.85	59.07	1,407,002.40	33.66	2,801,330.25	41.05
นราธิวาส	87,154.51	0.67	197,338.96	1.51	946,070.06	40.08	1,571,842.72	37.60	2,802,406.25	41.06
รวม	87,154.51	0.67	230,233.96	1.51	2,360,449.15	99.96	4,180,447.54	100	6,824,390.11	100

ที่มา : คำนวณจากฐานข้อมูลสารสนเทศภูมิศาสตร์

1.7.5 ภัยแล้ง

- สถานการณ์ภัยแล้ง

สถานการณ์ภัยแล้งของกลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดน ได้เกิดขึ้นในปี 2557 จำนวน 87 หมู่บ้าน 399 ครัวเรือน สำหรับในปี 2558-2559 ยังไม่พบข้อมูล

ตารางสถานการณ์ภัยแล้งของกลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดน (แยกรายจังหวัด)

จังหวัด/กลุ่มจังหวัด	หมู่บ้าน			
	ปี 2556	ปี 2557	ปี 2558	ปี 2559
ภาคใต้	2	610	30	428
กลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดน	0	87	0	0
ปัตตานี	-	87	-	-
ยะลา	-	-	-	-
นราธิวาส	-	-	-	-

ที่มา: สำนักงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยจังหวัดในเขตพื้นที่ความรับผิดชอบของศูนย์ป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย เขต 12 สงขลา

ตารางสถานการณ์ภัยแล้งของกลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดน (แยกรายจังหวัด)

จังหวัด/กลุ่มจังหวัด	ครัวเรือน			
	ปี 2556	ปี 2557	ปี 2558	ปี 2559
กลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดน	-	399	-	-
ปัตตานี	-	399	-	-
ยะลา	-	-	-	-
นราธิวาส	-	-	-	-

ที่มา: สำนักงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยจังหวัดในเขตพื้นที่ความรับผิดชอบของศูนย์ป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย เขต 12 สงขลา

ตารางสถานการณ์ภัยแล้งของกลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดน (แยกรายจังหวัด)

จังหวัด/กลุ่มจังหวัด	มูลค่าความเสียหาย (บาท)			
	ปี 2557	ปี 2558	ปี 2559	ปี 2560
ภาคใต้	7,560,965.94	981,600	13,456,398	-
กลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดน	2,775,604.97	-	-	-
ปัตตานี	2,775,604.97	-	-	-
ยะลา	-	-	-	-
นราธิวาส	-	-	-	-

ที่มา: สำนักงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยจังหวัดในเขตพื้นที่ความรับผิดชอบของศูนย์ป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย เขต 12 สงขลา

1.7.6 มลพิษ

- สถานการณ์หมอกควันข้ามแดน

ในปี 2559 คุณภาพอากาศของพื้นที่ภาคใต้ตอนล่างฝั่งตะวันออกในช่วงระยะเวลา สถานการณ์หมอกควันข้ามแดน (พฤษภาคม-ตุลาคม) อยู่ในเกณฑ์ดี-ปานกลาง เนื่องจากได้รับผลจาก ปรากฏการณ์ลานีญาซึ่งทำให้มีปริมาณฝนตกในพื้นที่ภาคใต้มากกว่าค่าปกติ (ค่าย้อนหลัง 30 ปี) และจำนวน Hotspot (จุดไฟไหม้) บนเกาะสุมาตรา ประเทศอินโดนีเซียมีค่าจำนวนสูงสุดเพียง 58 จุด

ตารางแสดง คุณภาพอากาศในเดือนพฤษภาคม – ตุลาคม 2559

จังหวัด	PM ₁₀ (ไมโครกรัม/ลูกบาศก์เมตร)	
	ค่าต่ำสุด	ค่าสูงสุด
ปัตตานี	18	58
สำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม จังหวัดปัตตานี อ.เมือง จ.ปัตตานี		
ยะลา	4	66
ต.สะเตงนอก อ.เมือง		
นราธิวาส	10	66
ต.บางนาค อ.เมือง		

- จำนวนครัวเรือนที่ประสบมลพิษทางน้ำ

ในปี 2558 จังหวัดภาคใต้ชายแดนมีน้ำเสียเกิดขึ้นประมาณ 202,187 ลูกบาศก์เมตร ต่อวัน (คำนวณจากจำนวนประชากรในเขตเทศบาล ในอัตราการผลิตน้ำเสีย 150 ลิตรต่อคนต่อวัน) ในขณะที่มี ระบบรวบรวมและระบบบำบัดน้ำเสียชุมชนพื้นที่ เพียง 6 แห่ง พบว่า มีการเดินระบบรวบรวมและบำบัดน้ำเสีย จำนวน 3 แห่ง ไม่มีการเดินระบบ จำนวน 3 แห่ง เนื่องจากหยุดเดินระบบและระบบชำรุด และจากการประเมิน ประสิทธิภาพการทำงานของระบบบำบัดน้ำเสียที่เดินระบบตามเกณฑ์มาตรฐานควบคุมการระบายน้ำทิ้งจาก ระบบบำบัดน้ำเสียรวมชุมชน พบว่า มีประสิทธิภาพผ่านเกณฑ์มาตรฐาน จำนวน 2 แห่ง ไม่ผ่านเกณฑ์มาตรฐาน จำนวน 1 แห่ง ระบบรวบรวมและบำบัดน้ำเสียสามารถรวบรวมน้ำเสียเข้าสู่ระบบได้เพียง 45,950 ลูกบาศก์เมตร ต่อวัน คิดเป็นร้อยละ 27 ของปริมาณน้ำเสียที่เกิดขึ้นทั้งหมด

ตาราง ปริมาณน้ำเสียที่เกิดขึ้นในเขตเทศบาลในพื้นที่ภาคใต้ชายแดน ในปี 2559

จังหวัด	ปริมาณน้ำเสีย (ลูกบาศก์เมตร/วัน)			
	ปี 2556	ปี 2557	ปี 2558	ปี 2559
ปัตตานี	N	23,256	23,964	23,963
ยะลา	N	27,286	27,681	28,348
นราธิวาส	N	28,102	28,497	28,497
รวม	N	199,495	202,187	201,659

หมายเหตุ : N หมายถึง ไม่มีข้อมูล

ตาราง ระบบรวบรวมและบำบัดน้ำเสียชุมชนในพื้นที่ภาคใต้ชายแดน

จังหวัด	อปท.	ปีที่เปิดใช้งาน	ชนิดระบบ	ความสามารถในการรองรับน้ำเสีย (ลบ.ม./วัน)	ปริมาณน้ำเข้าระบบเฉลี่ย (ลบ.ม./วัน)	ประสิทธิภาพการทำงานของระบบ	หมายเหตุ
ยะลา	ทน.ยะลา (สถานีที่ 1/1)	2553	Aerated Lagoon	4,600	-	-	หยุดเดินระบบ
	ทน.ยะลา (สถานีที่ 2/1)	2552	Stabilization Pond	3,200	2,130	ไม่ผ่าน	

ตาราง คุณภาพน้ำของแหล่งน้ำสำคัญของภาคใต้

ชื่อแม่น้ำ/แหล่งน้ำ	คุณภาพน้ำ						
	2552	2553	2554	2555	2556	2557	2558
ทะเลน้อย	เสื่อมโทรม	เสื่อมโทรม	เสื่อมโทรม	เสื่อมโทรม	พอใช้	พอใช้	เสื่อมโทรม
ทะเลหลวง	เสื่อมโทรม	เสื่อมโทรม	เสื่อมโทรม	พอใช้	พอใช้	พอใช้	พอใช้
ทะเลสาบสงขลา	พอใช้	เสื่อมโทรม	พอใช้	พอใช้	พอใช้	พอใช้	พอใช้
ปัตตานีตอนบน	พอใช้	พอใช้	พอใช้	พอใช้	ดี	ดี	พอใช้
ปัตตานีตอนล่าง	พอใช้	เสื่อมโทรม	พอใช้	พอใช้	พอใช้	พอใช้	พอใช้
สายบุรี	พอใช้	เสื่อมโทรม	เสื่อมโทรม	พอใช้	พอใช้	ดี	พอใช้

ที่มา : กรมควบคุมมลพิษ

1.7.7 ขยะมูลฝอย

- ปริมาณขยะมูลฝอย

- ปริมาณขยะมูลฝอยชุมชน

ขยะมูลฝอยในพื้นที่กลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดน ในปี 2559 มีประมาณ 2,029 ตัน/วัน โดยจังหวัดนราธิวาสมีปริมาณขยะมูลฝอยมากที่สุด รองลงมาคือจังหวัดปัตตานี และจังหวัดยะลา ตามลำดับ ดังตาราง

ตาราง ปริมาณขยะมูลฝอยชุมชนรายจังหวัด ปี 2556-2559

จังหวัด	ปริมาณขยะ (ตัน/วัน)											
	เทศบาล				อบต.				รวม			
	2556	2557	2558	2559	2556	2557	2558	2559	2556	2557	2558	2559
ปัตตานี	156	164	177	174	477	466	481	474	633	630	658	648
ยะลา	247	246	238	293	290	294	314	304	537	540	552	597
นราธิวาส	204	204	207	225	519	525	540	523	723	729	747	748
รวม	607	614	622	689	1,286	1,285	1,335	1,301	1,893	1,899	1,957	2,029

ที่มา : สำนักงานสิ่งแวดล้อมภาคที่ 15

อัตราการเกิดขยะมูลฝอย : เทศบาลนคร 1.89 กก./คน/วัน

เทศบาลเมือง 1.15 กก./คน/วัน

เทศบาลตำบล 1.02 กก./คน/วัน

อบต. 0.91 กก./คน/วัน

- ปริมาณขยะมูลฝอยติดเชื้อ

จากการประเมินปริมาณมูลฝอยติดเชื้อในพื้นที่ภาคใต้ตอนล่างฝั่งตะวันออก ในปี 2558 พบว่า มีปริมาณมูลฝอยติดเชื้อ รวม 724 ตันต่อปี โดยจังหวัดปัตตานีและนราธิวาสมีปริมาณมูลฝอยติดเชื้อมากที่สุดตามจำนวนเท่ากัน (254 ตันต่อปี) ส่วนจังหวัดยะลา มีปริมาณมูลฝอยติดเชื้อ 216 ตันต่อปี

ตารางแสดงปริมาณมูลฝอยติดเชื้อในพื้นที่กลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดนปี 2558

(ข้อมูลมูลฝอยติดเชื้อปี 2558 คือปีล่าสุด)

จังหวัด	รพ.รัฐ (แห่ง)	ปริมาณ (ตัน/ปี)	รพ. เอกชน (แห่ง)	ปริมาณ (ตัน/ปี)	รพ. สต (แห่ง)	ปริมาณ (ตัน/ปี)	คลินิก (แห่ง)	ปริมาณ (ตัน/ปี)	สถาน พยาบาล สัตว์ (แห่ง)	ปริมาณ (ตัน/ปี)	รวม ปริมาณ ทั้งหมด (ตัน/ปี)
ปัตตานี	14	165.7	-	-	128	43.3	90	44.3	2	0.7	254
ยะลา	9	124.7	1	9.4	80	27.1	111	54.6	2	0.7	216
นราธิวาส	13	182.8	-	-	111	37.6	67	32.9	2	0.7	254
รวม	36	473.2	1	9.4	319	108	268	131.8	6	2.1	724

ที่มา: สำนักงานสิ่งแวดล้อมภาคที่ 15 และ 16

- การกำจัดขยะมูลฝอยชุมชน

การรวบรวมขยะมูลฝอยชุมชน พื้นที่กลุ่มจังหวัดสงขลา ปัตตานี ยะลา และนราธิวาส มีองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จำนวน 264 แห่ง มีการให้บริการเก็บขนขยะมูลฝอยไปกำจัด 153 แห่ง ไม่มีการดำเนินการ 111 โดยมีปริมาณขยะมูลฝอยที่รวบรวมได้ 632 ตัน/วัน แบ่งเป็นปริมาณขยะมูลฝอยที่นำไปกำจัดอย่างถูกหลักวิชาการ 421 ตัน/วัน และกำจัดแบบไม่ถูกหลักวิชาการ 211 ตัน/วัน ของปริมาณขยะมูลฝอยที่เก็บรวบรวมได้

ข้อมูลการจัดการขยะมูลฝอยชุมชนในพื้นที่กลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดนปี 2559

จังหวัด	จำนวน อปท. (แห่ง)	จำนวนอปท.ที่มีการเก็บรวบรวม (แห่ง)				ปริมาณขยะมูลฝอยที่มีการเก็บ รวบรวม (ตัน/วัน)				ปริมาณขยะมูลฝอยกำจัดถูกหลัก วิชาการ (ตัน/วัน)				ปริมาณขยะมูลฝอยกำจัดไม่ถูกหลัก วิชาการ (ตัน/วัน)			
		56	57	58	59	56	57	58	59	56	57	58	59	56	57	58	59
สงขลา	140	N	70	73	78	N	673	681	755	529	528	574	674	1,051	145	107	81
ปัตตานี	113	N	51	67	64	N	158	238	205	64	63	109	83	569	95	129	122
ยะลา	63	N	41	46	46	N	190	199	265	144	157	180	252	393	33	19	13
นราธิวาส	88	N	36	39	43	N	165	168	162	74	95	98	86	649	70	70	76
รวม	264	N	128	163	231	N	513	666	632	282	315	339	421	1,611	198	327	211

ที่มา: สำนักงานสิ่งแวดล้อมภาคที่ 15 หมายถึง : N หมายถึง ไม่มีข้อมูล

- สัดส่วนของสถานที่กำจัดมูลฝอยที่ถูกหลักสุขาภิบาลเทียบกับมูลฝอยที่จัดเก็บ
- ตารางแสดงข้อมูลการกำจัดขยะมูลฝอยแบบถูกหลักสุขาภิบาล

สถานที่ฝังกลบขยะ มูลฝอย อย่างถูกหลักสุขาภิบาล	อปท./หน่วยงานที่นำขยะมูลฝอยมากำจัด		ปริมาณขยะ มูลฝอย (ตัน/วัน)
	จำนวน (แห่ง)	อปท. /หน่วยงาน	
เทศบาลเมืองปัตตานี	11	ทต.ยะหริ่ง ทต.บางปู ทต.รูสะมิแล ทต.บานา อบต. คลองมาโนง อบต.กระหวะ ทต.นาประดู่ ทต.ตอหลัง อบต.ปุยุด อบต.บาราโหม อบต.ตันหยงลูโละ และ หน่วยงานอื่น	73.1

สถานที่ฝังกลบขยะ มูลฝอย อย่างถูกหลักสุขาภิบาล	อปท./หน่วยงานที่นำขยะมูลฝอยมากำจัด		ปริมาณขยะ มูลฝอย (ตัน/วัน)
	จำนวน (แห่ง)	อปท. /หน่วยงาน	
เทศบาลนครยะลา	36	ทต.ลำใหม่ ทต.สะเตงนอก ทต.บุตี ทต.ท่าสาป ทต.คอกช้าง ทต.โกตาบารู อบต.กรงปินัง อบต.บันนังสาเรง อบต.ปากู อบต.ตะโล๊ะแมะนา อบต.ลิตล อบต.วังพญา อบต.ลำใหม่ อบต.ลำพะยา อบต.ธารโต อบต.ตานะปูเต๊ะ ทต.เมืองรามันห์ อบต.กาญูบอ เกาะ อบต.หน้าถ้ำ อบต.ถ้ำทะลุ อบต.ละแอ อบต.พิเทน อบต.สะเอะ อบต.ตาชี อบต.พร่อน อบต.เนินงาม อบต.กาตอง อบต.เปาะเส้ง อบต.เกะรอ อบต.ท่าธง อบต.บันนังสตา อบต.น้ำดำ อบต.อาซ่อง อบต.บ้านแหร อบต.บาละ ทต.บันนังสตา	188.7
เทศบาลเมืองเบตง	4	ทต.ธารน้ำทิพย์ อบต.ยะรม อบต.ตะเนาะแมเราะ อบต.อัยเยอร์เวง	60.0
เทศบาลเมืองนราธิวาส	6	ทต.กะลุวอเหนือ ทม.ตากใบ อบต.กะลุวอ อบต.ลำภู อบต.ศาลาใหม่ และ อบต.พร่อน	43.6
เทศบาลเมืองสุไหงโก-ลก	7	ทต.ปาเสมัส อบต.มุโน๊ะ อบต.เกาะสะท้อน อบต.สุไหงปาดี อบต.ปะลุรู อบต.กาเวะ อบต.สากอ และ หน่วยงานอื่น	53.6

ที่มา: สำนักงานสิ่งแวดล้อมภาคที่ 15

ข้อมูล ณ กันยายน 2559

• สัดส่วนของสถานที่กำจัดมูลฝอยไม่ถูกหลักสุขาภิบาล

สำหรับขยะมูลฝอยชุมชนที่มีการกำจัดอย่างไม่ถูกหลักวิชาการ พบว่าขยะมูลฝอยเหล่านี้มีการเทกองในแหล่งสะสมขยะ มูลฝอย หรือบ่อกำจัดขยะมูลฝอยที่ไม่ถูกหลักวิชาการ ในจังหวัดปัตตานี ยะลา และนราธิวาส จำนวน 49, 6 และ 21 ตามลำดับ

ตารางแสดงข้อมูลสถานที่กำจัดขยะมูลฝอยและปริมาณขยะสะสมในพื้นที่กลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดน

จังหวัด	สถานที่กำจัดขยะมูลฝอย (แห่ง)		ปริมาณขยะสะสม (ตัน)
	ไม่ถูกหลักวิชาการ	ถูกหลักวิชาการ	
ปัตตานี	49	1	49,105.10
ยะลา	6	2	14,718.00
นราธิวาส	21	2	59,242.85
รวม	76	5	123,065.95

ที่มา: สำนักงานสิ่งแวดล้อมภาคที่ 15

1.8 ข้อมูลเชิงสถิติที่สำคัญเชิงพื้นที่

● เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ

เป้าหมายสำคัญของประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (AEC) คือ การเป็นตลาดและฐานการผลิตเดียวกัน ภายใต้การเคลื่อนย้ายสินค้าและปัจจัยการผลิตเสรี เพื่อนำไปสู่การจัดสรรทรัพยากรทางเศรษฐกิจที่มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น อุปสรรคสำคัญที่ประเทศสมาชิกอาเซียนต้องเร่งแก้ไขร่วมกัน คือ การลดความเหลื่อมล้ำของระดับการพัฒนา การยกระดับความพร้อมด้านการค้าและการลงทุน ทั้งการปฏิรูปกฎระเบียบ การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและบริการสาธารณูปโภค การพัฒนามาตรการส่งเสริมการลงทุนและการอำนวยความสะดวกทางการค้า การพัฒนาศักยภาพของทรัพยากรมนุษย์ การสร้างและพัฒนาเครือข่ายการผลิตในภูมิภาคที่เข้มแข็ง

สำหรับประเทศไทย การจัดตั้งเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษโดยส่วนใหญ่อยู่ในรูปแบบนิคมอุตสาหกรรมมาเป็นระยะเวลายาวนาน โดยให้สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนดำเนินงานภายใต้พระราชบัญญัติส่งเสริมการลงทุนตั้งแต่ปี 2520 ส่วนเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษบริเวณชายแดนนั้น สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติได้ริเริ่มแผนงานมาตั้งแต่ปี 2547 แนวคิดการผลักดันให้เกิดเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษตามแนวชายแดนมีพัฒนาการและเปลี่ยนแปลงมาอย่างต่อเนื่อง ล่าสุดในการประชุมคณะกรรมการนโยบายเขตพัฒนาเศรษฐกิจครั้งที่ 1/2557 ได้ให้ความเห็นชอบพื้นที่ที่มีศักยภาพเหมาะสมในการจัดตั้งเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษตามแนวชายแดนเพื่อรองรับการเข้าสู่ประชาคมอาเซียนระยะแรก 5 พื้นที่ชายแดน โดยมีเป้าหมายสำคัญ คือ เพื่อการพัฒนาเศรษฐกิจและความมั่นคงของประเทศ เพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขัน เพิ่มการจ้างงานและสร้างความเป็นอยู่ที่ดีให้ประชาชน แก้ปัญหาแรงงานต่างด้าวลักลอบเข้าเมืองมายังพื้นที่ตอนใน แก้ปัญหาการลักลอบนำเข้าสินค้าเกษตรผิดกฎหมายจากประเทศเพื่อนบ้าน รวมทั้งแก้ปัญหาความแออัดบริเวณด่านชายแดน

รัฐบาลมีนโยบายพัฒนาเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อกระจายความเจริญสู่ภูมิภาค โดยใช้ประโยชน์จากโอกาสการเชื่อมโยงภูมิภาคในการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน ลดความเหลื่อมล้ำทางรายได้ ยกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชนในพื้นที่ชายแดน และแก้ปัญหาความมั่นคงบริเวณชายแดนเพื่อรองรับการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน กระจายความเจริญไปสู่ภูมิภาค โดยในภาคใต้ได้กำหนดพื้นที่จังหวัดสงขลาเป็น 1 ใน 10 เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษชายแดนในการกำหนดพื้นที่เป้าหมายในระยะที่ 1 และจังหวัดนราธิวาสเป็นพื้นที่เขตเศรษฐกิจพิเศษเป้าหมายในระยะที่ 2 เนื่องจากมีศักยภาพจากการเชื่อมโยงกับชายแดนประเทศมาเลเซียและมีมูลค่าการค้าชายแดนและเป็นเส้นทางเดินทางผ่านแดนที่สำคัญของประเทศ โดยรัฐบาลให้การสนับสนุนด้านอำนวยความสะดวกด้านการลงทุน การให้สิทธิประโยชน์ การจัดตั้งศูนย์บริการเบ็ดเสร็จด้านการลงทุนและแรงงาน การอนุญาตให้ใช้แรงงานต่างด้าว และการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและด้านบุคลากร

เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษราธิวาส

1. ศักยภาพโดยรวมของจังหวัดราธิวาส

1. ที่ตั้งทางภูมิศาสตร์ที่เป็น GATEWAY สู่อาเซียนทางใต้ผ่านทิศตะวันออกของมาเลเซีย และติดอ่าวไทย
2. มีความพร้อมด้านการขนส่ง
 - ทางบก มีทางรถไฟ : ถึงชายแดนมาเลเซีย
 - ทางเรือ มีท่าเรือเชิงพาณิชย์
 - ทางอากาศ มีท่าอากาศยานนานาชาติราธิวาส ให้บริการวันละ 2 เที่ยวบิน
3. พุทธมณียที่มีอัตลักษณ์ของความเป็นมาลายูและมีกำลังแรงงานเพียงพอต่อการป้อนเข้าสู่ภาคอุตสาหกรรม เนื่องจากโครงสร้างประชากรเป็นโครงสร้างวัยหนุ่มสาว ประชากรกว่า 780,000 คน เป็นวัยแรงงาน 330,000 คน คิดเป็นร้อยละ 42.31 และมีมหาวิทยาลัยราธิวาสราชนครินทร์ ที่สามารถรองรับนักศึกษาของพื้นที่ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้และผลิตแรงงานที่มีคุณภาพ
4. พุทธวัฒนธรรมที่มีอัตลักษณ์ของความเป็นมาลายู 80% อาทิ คัมภีร์อัลกุรอานเขียนด้วยลายมือ 70 เล่ม และมีสียัตตะโล๊ะตานะ ที่สร้างด้วยไม้ตะเคียนทั้งหลังไม่มีการตกแต่งบุแต่ตัวเดียว
5. พุทธทรัพยากรธรรมชาติอุดมสมบูรณ์ทั้งที่เป็นผลผลิตทางการเกษตร อาทิ ปาล์มน้ำมัน ยางพารา ข้าว ลองกอง และมะพร้าว เป็นต้น และทรัพยากรด้านการการท่องเที่ยว อาทิ ป่าฮาลาบาลา ซึ่งความสมบูรณ์วัดได้จากการมีนกเงือกถึง 10 ชนิดใน 13 ชนิดทั่วโลก มีใบไม้สีทองซึ่งเป็นสิ่งมหัศจรรย์หนึ่งเดียวในโลก เป็นต้น
6. เป็นพื้นที่ที่ได้รับสิทธิประโยชน์คุณ 3 คือ เขตพัฒนาพิเศษเฉพาะกิจ ซึ่งให้สิทธิประโยชน์แก่นักลงทุน เหนือกว่าพื้นที่อื่นๆ เช่น การให้สินเชื่อผ่อนปรน(soft loan) ร้อยละ 1.5 เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ และเป็นพื้นที่ภายใต้โครงการเมืองต้นแบบ “สามเหลี่ยมมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน”

2. การขับเคลื่อนการจัดตั้งเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษราธิวาสมุ่งเน้นไปที่การสร้างสิ่งใดให้เกิดขึ้นบ้าง

☞ จังหวัดราธิวาสได้มุ่งเน้นการขับเคลื่อนเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษราธิวาสจากความสำเร็จด้านศักยภาพโดยมุ่งเน้น 4 ด้าน ได้แก่

1. การเชื่อมโยง (Connectivity): โดยการพัฒนา 3 ด้านที่มีศักยภาพอยู่แล้ว คือ ด้านสู่สิงคโปร์-โลก ด้านตากใบ และด้านบูเกะตา
 - ด้านสู่สิงคโปร์-โลก มีโครงการพัฒนาที่สำคัญ ได้แก่ การเปิดเส้นทางรถไฟเดิมจากสู่สิงคโปร์-โลก ถึง ปาเสมัส รัฐกลันตัน สะพานข้ามแม่น้ำโก-ลกแห่งที่สองที่สู่สิงคโปร์-โลก ถึงเมือง รันเตปันยัง และถนนเพื่อความปลอดภัยสูง ใช้แนวเขตรถไฟซึ่งมีความกว้าง 80 เมตร จากอำเภอบาเจาะ-อำเภอสู่สิงคโปร์-โลก
 - ด้านตากใบ มีโครงการพัฒนาที่สำคัญ ได้แก่ โครงการก่อสร้างสะพานข้ามแม่น้ำโก-ลกที่ตากใบ และการจัดหาแพขนานยนต์ ข้ามปากไทย-มาเลเซีย
 - ด้านบูเกะตา เนื่องจากปัจจุบันด้านบูเกะตาใช้ตู้คอนเทนเนอร์เป็นที่ทำการ จึงต้องเร่งดำเนินการก่อสร้างก่อสร้างด้านที่ยังคงค้างอยู่และเวนคืนที่ดินซึ่งเป็นที่ดินเอกชนที่อยู่ระหว่างที่ดินกับชายแดนจำนวน 241 ไร่ 190 แปลง ซึ่งนายกรัฐมนตรีได้มีข้อสั่งการเมื่อวันที่ 25 กรกฎาคม 2559 ในคราวประชุมแนวทางการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมในจังหวัดชายแดนภาคใต้ ณ จังหวัดราธิวาส มอบหมายกระทรวงมหาดไทย และกระทรวงการคลัง โดยกรมศุลกากร รับไปดำเนินการเร่งรัดการก่อสร้างโครงการฯ ระยะที่ 3 ให้แล้วเสร็จในปี 2559 การปรับปรุงเพิ่มเติมงานก่อสร้างด้าน ระยะที่ 2 และการจัดสรรอัตราค่าจ้างเจ้าหน้าที่ศุลกากรเพื่อรองรับ การเปิดด่าน ภายในปี 2560 รวมทั้งการปรับปรุงและขยายด้านศุลกากรบูเกะตา (ระยะที่ 4) เพื่อเปิดด่านอย่างเต็มรูปแบบให้แล้วเสร็จในปี 2561

นอกจากนี้ยังมีโครงการพัฒนาเชื่อมโยงการคมนาคมขนส่งทั้งทางบก เช่น โครงการก่อสร้างทางหลวง ตอน แยกสาย 42 (ปาลองป่าต๊ะ) – บรรจบสายทาง 4136 (บ้านทอน) ทางน้ำ เช่น โครงการขุดลอกร่องน้ำบางนรา และทางอากาศเช่น โครงการก่อสร้างอาคารที่พักผู้โดยสาร

2. การค้าและการท่องเที่ยวชายแดน

ตำบลสุโงโก-ลก อำเภอสุโงโก-ลก อยู่ภายใต้เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ และเมืองต้นแบบ “สามเหลี่ยมมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน” ซึ่งภายใต้เมืองสุโงโก-ลก “เมืองต้นแบบการค้าชายแดนระหว่างประเทศ” จังหวัดร่วมกับภาคเอกชนในพื้นที่อำเภอสุโงโก-ลก ได้ร่วมกันจัดทำข้อเสนอการพัฒนาเมืองสุโงโก-ลก รวม 6 โครงการ ในระยะเวลา 3 ปี (ปีงบประมาณ พ.ศ.2560 – 2562) ดังนี้

1. โครงการจัดตั้งศูนย์กระจายสินค้าและศูนย์ตลาดสินค้าเกษตร ในพื้นที่ของการรถไฟแห่งประเทศไทย ซึ่งนักธุรกิจในพื้นที่พร้อมที่จะลงทุน โดยให้ภาครัฐสนับสนุนโครงสร้างพื้นฐานที่จำเป็นและสิ่งอำนวยความสะดวก

2. โครงการก่อสร้างเมืองสุโงโก-ลกคอมเพล็กซ์ ในพื้นที่ 25 ไร่ ของการเคหะแห่งชาติ

3. โครงการปรับปรุงและยกระดับสถานีรถไฟสุโงโก-ลก และส่งเสริมการจัดตั้งสถานีขนส่งสินค้า (คลังสินค้า) ประกอบด้วย ปรับปรุงภูมิทัศน์โดยรอบสถานีรถไฟสุโงโก-ลก ,ก่อสร้างลานกองเก็บและคลังสินค้า และการศึกษาความเหมาะสมสถานีขนส่งสินค้า

4. โครงการพัฒนาโครงการชายเชื่อมโยงการคมนาคมขนส่ง

5. โครงการจัดตั้งเมืองต้นการค้าปลอดภาษีอากร

6. โครงการพัฒนาพื้นที่สีเขียวเพื่อการนันทนาการท่องเที่ยวเมืองสุโงโก-ลก อาทิ การปรับปรุงสวนสาธารณะ

3. การท่องเที่ยวชายแดน:ใช้ที่ตั้งทางภูมิศาสตร์ที่เป็น GATEWAY อาเซียนทางใต้ผ่านทิศตะวันออกของมาเลเซีย และติดอ่าวไทย ประกอบกับมีทุนมนุษย์และวัฒนธรรมที่มีอัตลักษณ์ของความเป็นมาลายู 80% เชื่อมโยงกับมาเลเซียและอินโดนีเซีย รวมทั้งมีทุนทางทรัพยากรธรรมชาติที่สมบูรณ์ โดยเน้นลูกค้ามุสลิมทางอาเซียนและจีนโดยเน้นการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม/ประวัติศาสตร์ และธรรมชาติ เช่น –วัดชลธาราสিংเหตลาคน้ำตกใบ มัสยิดตะโล๊ะมาเนาะ (390 ปี) น้ำตกปาโจคัมภีร์อัลกุรอานที่เขียนด้วยลายมือมีอายุกว่า 700 ปี ที่โรงเรียนสมานมิตรพิพิธภัณฑสถานท้องถิ่นขุนละหารพิพิธภัณฑสถานย่อนรอยประวัติศาสตร์ เขามงคลพิพิธ Harmony Street พิพิธภัณฑสถานเมืองนราธิวาส วังเจ้าเมืองระแงะ และป่าฮาลาบาลา เป็นต้น

4. การค้าและการลงทุน

การจัดตั้งนิคมอุตสาหกรรมในเนื้อที่ 1,730-0-13.9 ไร่ ตำบลละหาร อำเภอเมือง จังหวัดนราธิวาส เป็นที่ดินที่ความเหมาะสม ทั้งการคมนาคมขนส่งความปลอดภัย มีระบบสาธารณูปโภคและสาธารณูปการ และส่วนสำคัญที่จะรองรับประเทศมาเลเซียผ่านโครงข่าย GATEWAY ทางตอนใต้เข้ามาในประเทศไทย เพื่อดำเนินกิจการที่ภาคเอกชนให้ความสนใจ ได้แก่

(1) Rubber City ซึ่งมีผลผลิตยางพาราปีละ 200,000 ตัน ใช้แปรรูปเพียง 94,000 ตันเพื่อเป็นศูนย์กลางยางพาราของจังหวัดชายแดนภาคใต้

(2) Halal Park Industry : เพิ่มมูลค่าผลิตภัณฑ์ฮาลาล เป็นศูนย์กลางผลิตภัณฑ์ฮาลาลของจังหวัดชายแดนภาคใต้ ทั้งสิ่งที่เป็นอาหาร (Food) และไม่ใช่อาหาร (Non Food)

(3)พลังงานทดแทน : แหล่งพลังงานทดแทนและแก้ปัญหาไฟฟ้าดับ” เช่น โรงงานไฟฟ้าพลังงานแสงอาทิตย์ (Solar Farm) โรงไฟฟ้าชีวมวล โรงไฟฟ้าพลังงานขยะ และโรงไฟฟ้าถ่านหิน คณะกรรมการนโยบายพลังงานแห่งชาติ(กพข.) ได้เห็นชอบมาตรการพิเศษส่งเสริมโรงไฟฟ้าชีวมวล ขยะ และก๊าซชีวภาพ ในพื้นที่ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ และ 4 อำเภอในจังหวัดสงขลา โดยให้มีการเปิดรับซื้อ

ไฟฟ้าจากผู้ผลิตไฟฟ้าขนาดเล็ก (VSPP) เชื้อเพลิงชีวมวล ชยะ และก๊าซชีวภาพ ในปริมาณกำลังผลิตติดตั้งประมาณ 50 เมกะวัตต์ ด้วยวิธี Fit Bidding (ยกเว้นเชื้อเพลิงชยะ) เรียบร้อยแล้ว

3. พื้นที่ในการจัดเตรียมไว้สำหรับการจัดตั้งเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษจังหวัดนราธิวาส

➤พื้นที่เป้าหมายที่ประกาศเป็นเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ รวม 5 ตำบล 5 อำเภอ ได้แก่

- ตำบลละหาร อำเภอยี่งอ
- ตำบลโคกเคียน อำเภอเมือง
- ตำบลสุโงโก-ลก อำเภอสูโงโก-ลก
- ตำบลเจ๊ะเห อำเภอตากใบ
- ตำบลลิ๊ะจูด อำเภอแว้ง

โดยจะเน้นการพัฒนาตามศักยภาพของพื้นที่ คือ

ตำบลละหาร อำเภอยี่งอ และตำบลโคกเคียน อำเภอเมือง: เมืองรองรับ “กิจกรรมภาคอุตสาหกรรม” รวมทั้งยังเตรียมพื้นที่บริเวณบ้านฮูตหวอดิตตชายฝั่งทะเล เป็นสถานที่พักผ่อนหรือธุรกิจต่อเนื่องของนักท่องเที่ยว

ตำบลสุโงโก-ลก อำเภอสูโงโก-ลกจัดตั้ง “เมืองต้นแบบการค้าชายแดนระหว่างประเทศ”

ตำบลเจ๊ะเห อำเภอตากใบ: “ศูนย์โลจิสติกส์และการขนส่งทางน้ำ / การท่องเที่ยวเชิงนิเวศน์”

ตำบลลิ๊ะจูด อำเภอแว้ง: เมืองรองรับ “การขนส่งชายแดนและเมืองท่องเที่ยวเชิงนิเวศน์”

4. ความก้าวหน้าการจัดตั้งนิคมอุตสาหกรรม

☞ คณะกรรมการนโยบายเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ (กนพ.) มีมติเมื่อวันที่ 18 มกราคม 2559 มอบหมายให้การนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย (กนอ.) พิจารณาความเป็นไปได้ในการจัดซื้อที่ดินเอกชนจำนวน 2,277 ไร่ในตำบลละหาร อำเภอยี่งอ และตำบลโคกเคียน อำเภอเมืองฯ เพื่อจัดตั้งนิคมอุตสาหกรรมในเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษนราธิวาสซึ่งจากการศึกษาพบว่า มีที่ดินที่เหมาะสมจำนวน 1,730 ไร่ปัจจุบันมีผู้สนใจลงทุนในที่ดินดังกล่าวจำนวน 14 ราย เนื้อที่ 1,355 ไร่

☞ ในช่วงที่รัฐบาลชุดนี้เข้ามามีการบริหารประเทศ นับแต่เกิดเหตุการณ์ความไม่สงบ เพิ่งจะมีนักลงทุนเข้ามาลงทุนในการก่อสร้างโรงงานในพื้นที่ที่ได้รับการส่งเสริมการลงทุนตามนโยบายของ BOI จำนวน 2 โรง ได้แก่ โรงงานไฟฟ้าชีวมวล ที่อำเภอแว้งขนาด 7.5 เมกะวัตต์ เงินลงทุน 350 ล้านบาท และโรงงานผลิตยางแผ่นเครปและยางแท่ง พื้นที่ 156 ไร่ ในตำบลลูโบะปือชา อำเภอยี่งอของบริษัท ศรีตรังแอโกรอินดัสตรี จำกัด (มหาชน) เงินลงทุน 570 ล้านบาท ทำให้เกิดการจ้างงานในพื้นที่เบื้องต้น 81 คน แต่มีผู้สมัครงานกว่า 3,500 คนทั้งนี้ ทางบริษัท ศรีตรังฯ จะพิจารณาแผนลงทุนโรงงานผลิตถั่วมียาง ในพื้นที่เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษนราธิวาส ประมาณ 500 ไร่ซึ่งจะสามารถเพิ่มการจ้างงานในพื้นที่ได้อีกประมาณ 1,000 อัตรา

5. แผนงาน/โครงการที่สำคัญ

1. โครงการก่อสร้างสะพานข้ามแม่น้ำโก-ลกที่อำเภอตากใบ จังหวัดนราธิวาส-เมืองตุมปัต รัฐกลันตัน ระยะเวลาดำเนินการ ปี 2559-2561 (แผนชาติ-แผน IMT-GT-แผน SEZ)
2. โครงการก่อสร้างสะพานข้ามแม่น้ำโก-ลกแห่งที่สองที่อำเภอสูโงโก-ลก จังหวัดนราธิวาส-เมืองรันเตาปันยัง รัฐกลันตัน ระยะเวลาดำเนินการ ปี 2559-2561 (แผนชาติ-แผน IMT-GT-แผน SEZ)
3. โครงการพัฒนาด้านศุลกากรบูเกะตา จังหวัดนราธิวาส ระยะเวลาดำเนินการ ปี 2559-2560 (แผนชาติ-แผน IMT-GT-แผน SEZ)

4. โครงการจัดตั้งเขตเศรษฐกิจพิเศษราธิวาส ระยะเวลาดำเนินการ ปี 2560-2563(แผนชาติ-แผน SEZ)
5. โครงการจัดหาที่ดินเพื่อขยายด้านศุลกากรบูเกะตา อำเภอยะรัง จังหวัดนราธิวาสวงเงิน 417.433 ล้านบาท (แผน SEZ)
6. โครงการพัฒนาพื้นที่ส่วนขยายรอบด้านศุลกากรสุโงโกะ-ลวงเงิน 94.00 ล้านบาท (แผน SEZ)
7. โครงการก่อสร้างทางหลวง ตอนแยก สาย 42 (ปาลอป่าต๊ะ) วงเงิน 1,017 ล้านบาท (แผน SEZ)
8. โครงการปรับปรุงอาคารที่พักผู้โดยสารท่าอากาศยานนราธิวาส วงเงิน 700 ล้านบาท (แผน SEZ)
9. โครงการขุดลอกร่องน้ำบางนราตลอดสายวงเงิน 75 ล้านบาท (แผน SEZ)
10. โครงการก่อสร้างถนนลาดยาง แยก ทล.4155 – นิคมสหกรณ์บาเจาะ ต.ละหาร , โคกเคียน อ.ยี่งอ , อ.เมือง จ.นราธิวาส วงเงิน 100 ล้านบาท(แผน SEZ)
11. โครงการก่อสร้างถนนลาดยาง แยก ทล.4136 – นิคมสหกรณ์บาเจาะ ต.โคกเคียน อ.เมืองต.ละหาร อ.ยี่งอ จ.นราธิวาส วงเงิน 100 ลบ.
12. โครงการก่อสร้างระบบป้องกันน้ำท่วมเขตเทศบาลเมืองสุโงโกะ-ลก และชุมชนต่อเนื่อง วงเงิน 350 ล้านบาท(แผน SEZ)
14. โครงการจัดหาแพขนานยนต์วงเงิน 30 ล้านบาท (แผน SEZ)

6. สิทธิประโยชน์

☞ การลงทุนในจังหวัดนราธิวาส จะได้รับสิทธิประโยชน์คุณ 2 เมื่อเทียบกับเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษอื่นๆ คือ จะได้รับสิทธิประโยชน์ตามประกาศเขตพัฒนาพิเศษเฉพาะกิจในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ และเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ ที่ครอบคลุมสิทธิประโยชน์ทั้งด้านภาษี ด้านการเงิน และ สิทธิประโยชน์ตามประกาศ BOI กว่า 231 ประเภทกิจการ และปัจจุบันเฉพาะเมืองสุโงโกะ-ลก จะได้รับสิทธิประโยชน์คุณ 3 นักลงทุนจะได้รับสิทธิประโยชน์มากกว่าเขตการลงทุนอื่นๆ

โครงการเมืองต้นแบบ “สามเหลี่ยมมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน”

คณะรัฐมนตรีได้มีมติเมื่อวันที่ ๒ สิงหาคม ๒๕๕๙ รับทราบผลการประชุมคณะกรรมการร่วมภาครัฐและเอกชนเพื่อแก้ไขปัญหาทางเศรษฐกิจ (กรอ.) ณ จังหวัดนราธิวาส เมื่อวันที่ ๒๕ กรกฎาคม ๒๕๕๙ ซึ่งได้มอบหมายให้สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (สศช.) ศูนย์อำนวยการบริหารจังหวัดชายแดนภาคใต้ (ศอ.บต.) และหน่วยงานภาครัฐ รวมทั้งภาคเอกชนที่เกี่ยวข้อง ทั้งส่วนกลางและในพื้นที่ จัดทำรายละเอียดโครงการฯ และให้เสนอรองนายกรัฐมนตรีด้านความมั่นคงและรองนายกรัฐมนตรีด้านเศรษฐกิจพิจารณาถ่วงถ่วงก่อนนำเสนอคณะรัฐมนตรีตามขั้นตอนต่อไป และเมื่อวันที่ ๘ สิงหาคม ๒๕๕๙ ที่ประชุมคณะกรรมการขับเคลื่อนการแก้ไขปัญหาจังหวัดชายแดนภาคใต้ (คปต.) มีมติเห็นชอบหลักการ กรอบแนวคิด และแนวทางการพัฒนาโครงการฯ ด้วย นั้น สศช. ร่วมกับ ศอ.บต. จึงได้จัดทำรายละเอียดโครงการดังกล่าวเพื่อเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณาให้ความเห็นชอบ สรุปได้ดังนี้

๑. สาระสำคัญของโครงการ

๑.๑ กรอบแนวคิด การพัฒนาภายใต้กรอบแนวคิดโครงการเมืองต้นแบบ “สามเหลี่ยมมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน” เป็นการพัฒนาเศรษฐกิจในพื้นที่ ๓ อำเภอ ประกอบด้วย อำเภอหนองจิก จังหวัดปัตตานี อำเภอสุไหงโก-ลก จังหวัดนราธิวาส และอำเภอเบตง จังหวัดยะลา ให้เป็นเมืองต้นแบบที่มีการพัฒนาในลักษณะพื้นที่พัฒนาพิเศษเฉพาะ โดยมีความเชื่อมโยงห่วงโซ่คุณค่าของพื้นที่ดังกล่าว ให้มีการลงทุนของภาคเอกชนที่สามารถสร้างงานและสร้างรายได้ให้กับประชาชนในท้องถิ่น มีการดำเนินงานที่ทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมแบบประชารัฐ และนำไปสู่การกระจายรายได้ไปยังพื้นที่ใกล้เคียงและเพิ่มพื้นที่ปลอดภัยได้มากยิ่งขึ้น

๑.๒ วัตถุประสงค์

เพื่อพัฒนาจังหวัดชายแดนภาคใต้ให้เป็นพื้นที่เศรษฐกิจเฉพาะ โดยนำร่องในพื้นที่ที่มีความพร้อมด้านความมั่นคงปลอดภัย และกระตุ้นให้เกิดการลงทุน นำไปสู่การขยายตัวทางเศรษฐกิจในพื้นที่ และขยายผลไปยังพื้นที่ใกล้เคียง สามารถยกระดับคุณภาพชีวิตประชาชนจากการสร้างงาน สร้างรายได้ที่มั่นคงให้กับประชาชนในพื้นที่ และพื้นที่ใกล้เคียง ทำให้จังหวัดชายแดนภาคใต้มีพื้นที่ปลอดภัยเพิ่มขึ้น ซึ่งจะเป็นการสนับสนุนการแก้ไขปัญหาความไม่สงบในพื้นที่ และสามารถรองรับการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมในระยะต่อไปได้

๑.๓ เป้าหมาย

พัฒนาอำเภอหนองจิก จังหวัดปัตตานี เป็น “เมืองต้นแบบอุตสาหกรรมแปรรูปการเกษตร” พัฒนาอำเภอสุไหงโก-ลก จังหวัดนราธิวาส เป็น “ศูนย์กลางการค้าชายแดนระหว่างประเทศ” และพัฒนาอำเภอเบตง จังหวัดยะลา เป็น “เมืองต้นแบบการพัฒนาที่พึ่งพาตนเองอย่างยั่งยืน”

๑.๔ แนวทางการพัฒนา กำหนดและประกาศพื้นที่ ๓ อำเภอดังกล่าวให้เป็นพื้นที่พัฒนาพิเศษเฉพาะ โดยแบ่งการพัฒนาเป็น ๓ ระยะ ดังนี้

๑.๔.๑ ระยะเร่งด่วนเพื่อเสริมสร้างบรรยากาศการลงทุน ได้แก่ (๑) ออกมาตรการด้านสิทธิประโยชน์การลงทุน มาตรการการคลัง รวมถึงภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาสำหรับแรงงานช่างเทคนิคเฉพาะ และมาตรการการเงิน เงินกู้ดอกเบี้ยต่ำ (Soft Loan) (๒) จัดตั้งกองทุนส่งเสริมธุรกิจรุ่นใหม่ของแต่ละอำเภอ (๓) พัฒนาและยกระดับศูนย์บริการเบ็ดเสร็จ (One Stop Service) ให้มีประสิทธิภาพ (๔) กำหนดมาตรการด้านการประกันภัยความมั่นคง (๕) ประชาสัมพันธ์เพื่อสร้างความเข้าใจและการยอมรับของ

ประชาชนในพื้นที่ (๖) จัดตั้งกลไกขับเคลื่อน ติดตามและประเมินผล โดย ศอ.บต. ทำหน้าที่ฝ่ายเลขานุการ (๗) สร้างความเชื่อมั่นด้านความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน (๘) พัฒนาระบบเทคโนโลยีและการสื่อสารที่ทันสมัย และ (๙) ศึกษาวิจัยสนับสนุนการพัฒนาเมืองต้นแบบ

๑.๔.๒ **ระยะ ๒ ปีถัดมาเพื่อสนับสนุนการลงทุนระยะแรก** ให้ความสำคัญกับพัฒนาการแปรรูป ขยายพื้นที่และพัฒนาคุณภาพผลผลิตทางการเกษตรเพื่อจำหน่ายเป็นสินค้าและวัตถุดิบให้สามารถตอบสนองความต้องการของตลาดและอุตสาหกรรมเกษตร รวมทั้งพัฒนาพื้นที่บริเวณด้านชายแดนเพื่อยกระดับกิจกรรมการค้าชายแดนให้ได้มาตรฐาน การเพิ่มประสิทธิภาพโครงข่ายคมนาคมขนส่งและการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานที่จำเป็นต่อการรองรับการค้าชายแดนและการท่องเที่ยว โดยมีรูปแบบการให้เอกชนร่วมลงทุน ใน ๓ พื้นที่ ดังนี้

(๑) **อำเภอหนองจิก** ส่งเสริมการแปรรูปผลผลิตการเกษตรเป็นสินค้า OTOP ปรับปรุงท่าเรือปัตตานี และปรับปรุงถนนรองรับกิจกรรมทางเศรษฐกิจ

(๒) **อำเภอสุไหงโก-ลก** จัดตั้ง Free Trade Zone ก่อสร้างสะพานโก-ลกแห่งที่ ๒ ศึกษาความเหมาะสมศูนย์กระจายสินค้าบนที่ดินของ รฟท. และศึกษาความเหมาะสมคลังสินค้า โรงงาน ศูนย์นิทรรศการ นันทนาการ และศูนย์การค้าชายแดน

(๓) **อำเภอเบตง** พัฒนาการท่องเที่ยวครบวงจรและพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวใหม่ พัฒนาคุณภาพระบบไฟฟ้าและระบบโครงสร้างพื้นฐานอื่นๆ

๑.๔.๓ **ระยะต่อไป** ดำเนินการเชื่อมโยงระบบขนส่งทางบก ทางเรือ ทางอากาศ ไปยังภูมิภาคต่างๆ ทั้งในประเทศและต่างประเทศ

๒. มาตรการและแผนงานโครงการ

จากแนวความคิดการพัฒนาเมืองต้นแบบฯ เป็นการพัฒนาที่ในรูปแบบประชารัฐนั้น โดยภาคเอกชนเป็นผู้ลงทุนในพื้นที่ ๓ อำเภอ และใช้ปัจจัยวัตถุดิบจากฐานศักยภาพของพื้นที่ซึ่งประชาชนมีส่วนร่วมทั้งในด้านการผลิตและจำหน่ายวัตถุดิบและสินค้า รวมทั้งด้านแรงงาน ตลอดจนการระดมรักษาความปลอดภัย ในขณะที่ภาครัฐเป็นผู้ดำเนินการสนับสนุนให้เกิดกิจกรรมทางเศรษฐกิจ จึงจำเป็นต้องกำหนดมาตรการและแผนงานโครงการที่สามารถผลักดันให้บรรลุเป้าหมายบทบาทของแต่ละอำเภอ ที่สำคัญได้แก่

๒.๑ มาตรการด้านการดูแลความมั่นคงและความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน

กองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักร (กอ.รมน.) ภาค ๔ ส่วนหน้า ได้ดำเนินการมาตรการเพิ่มประสิทธิภาพการดูแลความมั่นคงและความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินในเขตปลอดภัย (Safety Zone) ในเมืองเศรษฐกิจ ๗ เมืองหลัก รวมทั้งบูรณาการงานด้านความมั่นคงกับงานด้านการพัฒนา และให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาความไม่สงบ อย่างไรก็ตาม การดำเนินงานมาตรการยังไม่ครอบคลุมอำเภอหนองจิก ประกอบกับปัจจัยความเสี่ยงยังมีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการลงทุนในพื้นที่ของภาคเอกชน และการประกอบอาชีพอย่างปกติของชุมชนและประชาชน จึงจำเป็นต้องกำหนดมาตรการการดูแลรักษาความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินให้มีความชัดเจนครอบคลุมพื้นที่ทั้ง ๓ อำเภอ และสอดคล้องกับกิจกรรมทางเศรษฐกิจที่จะเกิดขึ้นตามทิศทางและเป้าหมายโครงการเมืองต้นแบบฯ

๒.๒ มาตรการด้านสิทธิประโยชน์และมาตรการคลังและการเงิน

๒.๒.๑ **สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน (BOI)** ให้สิทธิประโยชน์เพิ่มเติม ประกอบด้วย การลดหย่อนอากรขาเข้าวัตถุดิบหรือวัสดุจำเป็นที่ต้องนำเข้ามาผลิตเพื่อจำหน่ายในประเทศ เพิ่มขึ้นเป็นร้อยละ ๔๐ หักค่าขนส่ง ค่าไฟฟ้า และค่าประปา ๒ เท่าของค่าใช้จ่าย เป็นระยะเวลา ๒๐ ปี ยกเว้นอากรขาเข้าวัตถุดิบหรือวัสดุสำหรับการผลิตเพื่อการส่งออกเป็นเวลา ๑๐ ปี เพิ่มสิทธิให้กับโครงการ

เดิมโดยจะได้รับยกเว้นภาษีเงินได้เป็นระยะเวลาเพิ่มขึ้นเป็น ๕ ปี และเพิ่มประเภทกิจการที่ให้การส่งเสริมอีก ๖ ประเภท

๒.๒.๒ สำนักงานเศรษฐกิจการคลัง กรมสรรพากร นอกจากขยายระยะเวลามาตรการภาษีเพื่อสนับสนุนการประกอบธุรกิจในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ไปอีก ๓ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๑ – พ.ศ. ๒๕๖๓) แล้ว ยังได้พิจารณาเพิ่มเติมมาตรการการเงินและการคลังในพื้นที่ ๓ อำเภอให้ครอบคลุมทั้งระบบ เช่น การยกเว้นภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาสำหรับแรงงานวิชาชีพ/ผู้เชี่ยวชาญ การลดหย่อนภาษีสำหรับธุรกิจที่จ้างแรงงานในพื้นที่มากกว่า ๕๐ คนขึ้นไป การขยายระยะเวลาและปรับปรุงเงื่อนไขเงินกู้ดอกเบี้ยต่ำ (Soft loan) การจัดตั้งกองทุนรองรับการทำธุรกิจแบบใหม่ (Start Up) รวมทั้งการอุดหนุนส่วนต่างเบี้ยประกันภัย เป็นต้น ซึ่งจะนำเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณาตามขั้นตอนต่อไป

๒.๒.๓ สำนักงานคณะกรรมการกำกับและส่งเสริมการประกอบธุรกิจประกันภัย (คปภ.) โดยสนับสนุนค่าเบี้ยประกันภัยส่วนต่าง ร้อยละ ๕๐ สำหรับกรมธรรม์ประกันอัคคีภัย กรมธรรม์ประกันภัยความเสียหายทรัพย์สิน และกรมธรรม์ประกันภัยธุรกิจหยุดชะงัก นอกจากนี้ ผู้ประกอบการจะได้รับสามารถนำเบี้ยประกันภัยส่วนที่เหลือไปหักเป็นค่าใช้จ่ายในการคำนวณภาษีเพิ่มมากขึ้น โดยมีวงเงิน ๒๐ ล้านบาท (ปี ๒๕๖๐ – ๒๕๖๒) ทั้งนี้ คปภ. ได้ส่งเรื่องดังกล่าวให้กระทรวงการคลังพิจารณาแล้ว

๒.๒.๔ กระทรวงมหาดไทย ประกอบด้วย (๑) กฎหมายผังเมือง ปัจจุบันได้มีการยกเว้นการใช้บังคับใช้ผังเมืองรวมสำหรับการประกอบกิจการบางประเภท ตามคำสั่ง คสช.ที่ ๔/๒๕๕๙ ที่สำคัญได้แก่ การประกอบกิจการโรงไฟฟ้าตามกฎหมายว่าด้วยโรงงานเฉพาะที่ได้กำหนดไว้ในแผนพัฒนากำลังผลิตไฟฟ้าของประเทศไทย พ.ศ. ๒๕๕๘-๒๕๗๙ และแผนพัฒนาพลังงานทดแทนและพลังงานทางเลือก พ.ศ. ๒๕๕๘-๒๕๗๙ (๒) มาตรการลดค่าธรรมเนียมการจดทะเบียนสิทธินิติกรรม ได้ประกาศกฎกระทรวงลดค่าธรรมเนียมการจดทะเบียนสิทธินิติกรรม การโอนและการจดทะเบียนการจำนองอสังหาริมทรัพย์และห้องชุด

๒.๓ แผนงานโครงการ

๒.๓.๑ แผนงานโครงการภายใต้โครงการเมืองต้นแบบฯ

(๑) จากการพิจารณารายละเอียดแผนงานโครงการของส่วนราชการต่างๆ จำนวน ๖๖ โครงการ พบว่า มีโครงการที่สอดคล้องกับแนวทางพัฒนาเพื่อให้บรรลุเป้าหมายบทบาทความเป็นเมืองต้นแบบฯ จำนวน ๖๓ โครงการ กรอบวงเงิน ๕,๑๗๕.๓๘๙ ล้านบาท ของทั้ง ๓ อำเภอ ดังนี้

				หน่วย : ล้านบาท
แผนงานโครงการ	จังหวัดปัตตานี	จังหวัดนราธิวาส	จังหวัดยะลา	รวม
๑) ด้านการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน				
- จำนวนโครงการ	๑๑	๖	๑๖	๓๓
- วงเงินลงทุน	๑,๗๓๑.๘๒๒	๒,๓๐๖.๑๐๐	๔๑๖.๕๖๔	๔,๔๕๔.๔๘๖
๒) ด้านการพัฒนาและส่งเสริมอาชีพ				
- จำนวนโครงการ	๙	๔	๑๒	๒๕
- วงเงินลงทุน	๓๘.๑๑๒	๘.๖๖๗	๑๐๔.๑๒๖	๑๕๐.๙๐๕
รวม				
- จำนวนโครงการ	๒๐	๑๐	๒๘	๕๘
- วงเงินลงทุน	๑,๗๖๙.๙๓๔	๒,๓๑๔.๗๖๗	๕๒๐.๖๘๐	๔,๖๐๕.๓๘๑
๓) ด้านอื่นๆ (ดำเนินการทั้ง ๓ พื้นที่)				
- จำนวนโครงการ		๕		
- วงเงินลงทุน		๕๗๐.๐๐๐		

(๒) เนื่องจากโครงการดังกล่าวข้างต้น ส่วนราชการเจ้าของโครงการมีแผนที่จะเริ่มดำเนินโครงการในปีงบประมาณ ๒๕๖๐ ทั้งสิ้น โดยมีโครงการที่ได้ขอรับจัดสรรงบประมาณ ประจำปี งบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๐ เพียง ๑๗ โครงการ เป็นเงินงบประมาณปี ๒๕๖๐ รวม ๓๔๓.๖๔๑ ล้านบาท (วงเงินโครงการรวม ๓๖๑.๗๗๘ ล้านบาท) ประกอบกับปัจจุบันได้ล่วงเลยเวลาการขอรับจัดสรรงบประมาณ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๐ แล้ว และเมื่อพิจารณาความจำเป็นเร่งด่วนเพื่อเตรียมความพร้อมด้านต่างๆ ให้กับพื้นที่เป้าหมายควบคู่กับการดำเนินมาตรการของรัฐ รวมทั้งการลงทุนโครงการของภาคเอกชนให้เกิดโดยเร็ว มีโครงการที่จำเป็นต้องได้รับจัดสรรงบประมาณเพิ่มเติมในปี ๒๕๖๐ อีก ๒๒ โครงการ งบประมาณ ๑,๒๖๙.๕๕๐ ล้านบาท (วงเงินโครงการรวมทั้งสิ้น ๒,๘๗๔.๔๙๘ ล้านบาท) ซึ่งส่วนใหญ่เป็นโครงการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน และการศึกษารายละเอียดความเหมาะสมการพัฒนาพื้นที่การค้าชายแดน ซึ่งมีระยะเวลาดำเนินการ ประมาณ ๒-๔ ปี **แผนงานโครงการอื่น** จำนวน ๓ โครงการ(จากจำนวนโครงการที่เสนอ ๖๖ โครงการ) วงเงิน ๘๘๓.๗๕๔ ล้านบาท เป็นการดำเนินงานตามภารกิจของส่วนราชการในการแก้ไขปัญหาจังหวัดชายแดนภาคใต้ ได้แก่ โครงการขยายโรงพยาบาลปัตตานี (๘๘๒.๙๑๔ ล้านบาท) โครงการศูนย์พัฒนาคุณภาพชีวิตและส่งเสริมอาชีพผู้สูงอายุเทศบาลเมืองเบตง (๐.๐๕๐ ล้านบาท) และโครงการดำเนินงานศูนย์การเรียนรู้เพื่อการฟื้นฟูและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการโดยชุมชน (๐.๐๗๙ ล้านบาท)

๒.๓.๒ แผนงานโครงการของภาคเอกชน

(๑) **อำเภอหนองจิก จังหวัดปัตตานี** ซึ่งเอกชนได้แสดงความประสงค์ในการลงทุนในพื้นที่อำเภอหนองจิก ประมาณวงเงิน ๑๒,๐๐๐-๑๕,๐๐๐ ล้านบาท ประกอบด้วย ได้แก่ (๑) โรงกลั่นน้ำมันปาล์ม (เพิ่มกำลังการผลิตจากเดิม ๖๐ ตันทะเลต่อชั่วโมง เป็น ๑๒๐ ตันทะเลต่อชั่วโมง) (๒) โรงงานแยกไข่ (๓) โรงงานบรรจุน้ำมันพืช (๔) โรงงานผลิตไบโอดีเซล ปี๑๐๐ (๕) โรงงานไฟฟ้าชีวมวล ขนาด ๔๙ เมกกะวัตต์ (๖) โรงงานไฟฟ้าพลังงานแสงอาทิตย์ ๓๐๐ เมกกะวัตต์ (๗) โรงงานแปรรูปผลไม้ (๘) โรงงานแปรรูปอาหารทะเล และ (๙) โรงงานแปรรูปมะพร้าวครบวงจร

(๒) **อำเภอเบตง จังหวัดยะลา** เป็นการลงทุนของชุมชนในการก่อสร้างโรงไฟฟ้าชีวมวล รวมทั้งประกอบธุรกิจด้านการท่องเที่ยวและธุรกิจที่เกี่ยวข้องเนื่องกับการท่องเที่ยว เช่น ร้านอาหาร และโรงแรม เป็นต้น

(๓) **อำเภอสู่ไหโก-ลก จังหวัดนราธิวาส** เนื่องจากแผนงานโครงการภายใต้โครงการเมืองต้นแบบฯ ส่วนใหญ่เป็นการศึกษาออกแบบรายละเอียดความเหมาะสมในการพัฒนาเมืองการค้าชายแดน เช่น โครงการศึกษาความเหมาะสมการจัดตั้งเมืองการค้าปลอดภาษี โครงการศึกษาก่อสร้างเมืองสู่ไหโก-ลกคอมเพล็กซ์ และโครงการศึกษาจัดตั้งตลาดกลางสินค้าเกษตรชายแดนสู่ไหโก-ลก เป็นต้น ซึ่งเป็นการลงทุนพัฒนาสิ่งก่อสร้างบนที่ดินของรัฐ เช่น ที่ดินการเคหะแห่งชาติ จำนวน ๒๕ ไร่ และที่ดินของรพท. ดังนั้น ในการศึกษาเรื่องดังกล่าวควรพิจารณาทางเลือกรูปแบบการให้เอกชนร่วมลงทุน (Public Private Partnership : PPP) ด้วย และควรจัดทำแผนพัฒนาเป็นระยะๆ เพื่อให้เกิดความคุ้มค่าทางการเงินและทางเศรษฐกิจ ตลอดจนไม่เป็นภาระต่องบประมาณแผ่นดินในระยะยาว

๓. แนวทางการพัฒนา

๓.๑ **ระยะเร่งด่วน** เพื่อสร้างบรรยากาศและเป็นการสนับสนุนให้เกิดการลงทุนตามแผนการลงทุนของภาคเอกชนในพื้นที่ได้ทันที ดังนี้

๓.๑.๑ **ประกาศพื้นที่อำเภอหนองจิก จังหวัดปัตตานี อำเภอสุไหงโก-ลก จังหวัดนราธิวาส และอำเภอเบตง จังหวัดยะลาเป็นพื้นที่พัฒนาพิเศษเฉพาะ** เพื่อให้เกิดความชัดเจนของขอบเขตพื้นที่การพัฒนาเมืองต้นแบบฯ รองรับการให้สิทธิประโยชน์การลงทุน มาตรการการคลังและการเงิน ตลอดจนมาตรการอื่นๆ เพื่อสนับสนุนผู้ประกอบการลงทุนในพื้นที่ ๓ อำเภอที่เป็นกรณีพิเศษ และเมื่อสามารถเปิดพื้นที่เศรษฐกิจน่านน้ำใน ๓ อำเภอเกิดผลเป็นรูปธรรมแล้ว ให้ขยายผลการพัฒนาไปยังพื้นที่ใกล้เคียงที่มีศักยภาพและความพร้อมในเรื่องการดูแลรักษาความมั่นคงและปลอดภัยโดยประกาศเขตพื้นที่พัฒนาพิเศษเฉพาะเพิ่มเติมต่อไป

๓.๑.๒ **จัดตั้งคณะกรรมการขับเคลื่อนโครงการเมืองต้นแบบฯ** ภายใต้ คปต. โดยมีรัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรีเป็นประธาน กรรมการประกอบด้วย กอ.รมน. ภาค ๔ ส่วนหน้า เลขาธิการคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน เลขาธิการคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ผู้อำนวยการสำนักงบประมาณ ปลัดกระทรวงการคลัง และกระทรวงที่เกี่ยวข้อง และเลขาธิการ คอ.บต. เป็นฝ่ายเลขานุการ คณะกรรมการ ทำหน้าที่กำหนดนโยบายและแผนยุทธศาสตร์การพัฒนา พิจารณากลับกรองโครงการ ติดตาม และประเมินผล โดยจัดตั้งสำนักงานใน คอ.บต. เพื่อประสานการพัฒนาพื้นที่ฯ และทำหน้าที่เป็นฝ่ายเลขานุการ

๓.๑.๓ **โครงการลงทุนภายใต้โครงการเมืองต้นแบบ “สามเหลี่ยมมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน” (ปี ๒๕๖๐ – ๒๕๖๓) จำนวน ๖๓ โครงการ** กรอบวงเงิน ๕,๑๗๕.๓๘๙ ล้านบาท โดยขอรับการสนับสนุนงบประมาณจากเงินงบกลาง รายการเงินสำรองจ่ายเพื่อกรณีฉุกเฉินหรือจำเป็น ประจำปี ๒๕๖๐ สำหรับโครงการสำคัญที่ต้องเร่งดำเนินการตั้งแต่ปี ๒๕๖๐ อีกจำนวน ๒๒ โครงการ วงเงิน ๑,๑๙๐.๕๕๓ ล้านบาท สำหรับโครงการส่วนที่เหลือให้ขอรับจัดสรรงบประมาณในปีต่อไป โดยมอบหมายให้ สำนักงบประมาณ พิจารณาการบูรณาการงบประมาณภายใต้โครงการเมืองต้นแบบฯ โดยคำนึงถึงความพร้อมในการดำเนินการ และความเหมาะสมรายละเอียดวงเงินลงทุนโครงการ

ทั้งนี้ ในส่วนของโครงการศึกษาออกแบบรายละเอียดเกี่ยวกับการพัฒนาเมืองการค้าชายแดน เช่น โครงการศึกษาความเหมาะสมการจัดตั้งเมืองการค้าปลอดภาษี โครงการศึกษาก่อสร้างเมืองสุไหงโก-ลกคอมเพล็กซ์ และโครงการศึกษาจัดตั้งตลาดกลางสินค้าเกษตรชายแดนสุไหงโก-ลก เป็นต้น ให้นำหน่วยงานเจ้าของโครงการพิจารณาจัดทำแผนพัฒนาเป็นระยะๆ และทางเลือกรูปแบบการให้เอกชนร่วมลงทุน (Public Private Partnership : PPP) ด้วย เพื่อให้เกิดความคุ้มค่าและลดภาระงบประมาณในระยะยาว

๓.๑.๔ **จัดสถานที่ตั้งศูนย์บริการเบ็ดเสร็จ (One Stop Service) พร้อมทั้งจัดหาบุคลากรประจำศูนย์ฯ** รวมทั้งการพัฒนาความรู้ความเข้าใจให้กับบุคลากรฯ เพื่ออำนวยความสะดวกและให้บริการแก่ผู้ประกอบการที่ประสงค์จะลงทุนในพื้นที่ ๓ อำเภอได้อย่างมีประสิทธิภาพ

๓.๑.๕ **กำหนดพื้นที่ปลอดภัยให้ชัดเจนครอบคลุมพื้นที่อำเภอหนองจิก พร้อมทั้งเร่งจัดทำแผนการดำเนินงานให้สอดคล้องกับกิจกรรมทางเศรษฐกิจที่จะเกิดขึ้นตามทิศทางและเป้าหมายโครงการเมืองต้นแบบฯ** โดยให้ความสำคัญกับการมีส่วนร่วมของท้องถิ่น ชุมชน และประชาชนในพื้นที่ ในการร่วมจัดทำแผนฯ ร่วมเฝ้าระวังและป้องกันการเกิดเหตุ ตลอดจนให้ความร่วมมือกับการดำเนินมาตรการกำหนดและบริหารจัดการพื้นที่สาธารณะเพื่อป้องกันอันตรายจากเหตุคาร์บอม เช่น ลานจอดรถ และทางเท้า เป็น

ต้น ทั้งนี้ ให้ กอ.รมน. และ ศอ.บต. ร่วมกันจัดทำแผนการประชาสัมพันธ์เพื่อสร้างความเข้าใจและการยอมรับของประชาชนในพื้นที่

๓.๒ แนวทางการพัฒนาระยะต่อไป

๓.๒.๑ มีการจัดตั้งกองทุนเพื่อเป็นแหล่งเงินทุนในระยะยาวให้กับผู้ประกอบการที่ประสงค์จะลงทุนในพื้นที่ และเพื่อให้เกิดความยั่งยืนในการพัฒนาพื้นที่เศรษฐกิจใน ๓ จังหวัดชายแดนภาคใต้

๓.๒.๒ จัดทำรายละเอียดแผนงานโครงการเพิ่มเติมเพื่อสนับสนุนการยกระดับความเป็นเมืองต้นแบบตามทิศทางและเป้าหมายการพัฒนาของทั้ง ๓ เมืองได้อย่างมีประสิทธิภาพและได้มาตรฐานสากล อาทิ การศึกษาวิจัยเพื่อยกระดับคุณภาพผลผลิตปศุสัตว์และพืชผลให้มีคุณภาพมาตรฐานการพัฒนาโครงข่ายเชื่อมโยงการคมนาคมขนส่งสนามบินเบตง รวมถึงแหล่งท่องเที่ยวรองรับเมืองการค้าชายแดน สุโงโก-ลก และเมืองเกษตรอุตสาหกรรมหนองจิก เป็นต้น

ภายใต้การพัฒนาโครงการเมืองต้นแบบสามเหลี่ยมมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน สามารถช่วยกระตุ้นการเติบโตทางเศรษฐกิจให้กับพื้นที่ และเป็นต้นแบบการพัฒนาเศรษฐกิจในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ที่มีปัญหาเหตุการณ์ความไม่สงบ ที่ส่งผลกระทบต่อการค้าการลงทุน เนื่องจากผู้ประกอบการขาดความเชื่อมั่นด้านความปลอดภัยในพื้นที่ ดังนั้นกลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดนจึงสามารถพัฒนาต่อยอดโดยสามารถขยายผลไปยังพื้นที่อื่นที่มีศักยภาพ และสามารถเชื่อมโยงการพัฒนาเพื่อสนับสนุนพื้นที่ดังกล่าว เช่น การส่งเสริมการผลิตวัตถุดิบในอำเภอใกล้เคียงเพื่อรองรับการลงทุนในพื้นที่ การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานเชื่อมโยงกับพื้นที่เพื่อกระจายการพัฒนาไปยังพื้นที่รอบนอก รวมทั้งการเร่งประชาสัมพันธ์เพื่อส่งเสริมให้เกิดภาพลักษณ์ของการเป็นพื้นที่ที่น่าสนใจในการลงทุนและการท่องเที่ยว

2. ประเด็นปัญหาและความต้องการเชิงพื้นที่

2.1 ข้อมูลการวิเคราะห์ความต้องการและศักยภาพของประชาชนในท้องถิ่น

ปัญหาความต้องการของประชาชนในท้องถิ่นแต่ละจังหวัดได้ดำเนินการสำรวจความต้องการของประชาชนผ่านความเห็นชอบจากคณะกรรมการบริหารงานจังหวัดแบบบูรณาการ (ก.บ.จ.) และกลุ่มจังหวัดนำมาประมวลเป็นภาพรวมความต้องการตามความสำคัญ ดังนี้

2.1.1 สรุปภาพรวมปัญหาและความต้องการของประชาชนในกลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดน

(1) **ด้านเศรษฐกิจ** ราคาผลผลิตทางการเกษตรตกต่ำ ต้นทุนการผลิตสูง ราคาสินค้าแพงและค่าครองชีพสูง ประชาชนขาดความรู้ความเชี่ยวชาญในการพัฒนาคุณภาพการแปรรูปเป็นผลิตภัณฑ์การเกษตร ขาดตลาดรองรับผลผลิตและผลิตภัณฑ์ รวมทั้งระบบโครงข่ายคมนาคมที่ได้มาตรฐาน

(2) **ด้านการท่องเที่ยว** แหล่งท่องเที่ยวเสื่อมโทรม ขาดการดูแลและปรับปรุง ไม่ได้ได้รับการพัฒนาและส่งเสริมการท่องเที่ยวอย่างต่อเนื่อง ขาดการส่งเสริมและสร้างความเชื่อมั่นให้นักท่องเที่ยว

(3) **ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม** การบุกรุกทำลายป่าเพื่อที่ดินทำกินและสิ่งปลูกสร้างปัญหาขยะมูลฝอยและคุณภาพของแหล่งน้ำโดยเฉพาะอย่างยิ่งในแหล่งชุมชนใกล้เคียงใช้เป็นโรงงานอุตสาหกรรม ปัญหาการกัดเซาะชายฝั่งจากคลื่นทะเล ภัยแล้งและอุทกภัยที่ประสบปัญหา ทั้งเขตเมืองและชนบทเป็นประจำทุกปี

(4) **ด้านสังคม** ผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาดำเนินการต่ำกว่าเกณฑ์มาตรฐาน อัตราการศึกษาต่อน้อย การแพร่ระบาดของยาเสพติด บุคลากรทางการแพทย์ไม่เพียงพอ ประชาชนขาดความรู้เรื่องการดูแลสุขภาพ ประเพณีวัฒนธรรมท้องถิ่นถูกละเลย

(5) **ด้านความมั่นคงปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน** ประชาชนประสบปัญหาการก่อความไม่สงบ ซึ่งมีอยู่อย่างต่อเนื่องในจังหวัดปัตตานี นราธิวาส และยะลา มีความจำเป็นอย่างยิ่งในการสร้างความเชื่อมั่นให้ประชาชนรู้สึกถึงความปลอดภัยในการดำรงชีวิต สร้างความเข้มแข็งของชุมชน ทั้งนี้การแพร่ระบาดของยาเสพติดก็ยังคงเป็นปัญหาสำคัญของกลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดน

2.1.2 ปัญหาและความต้องการของประชาชนระดับจังหวัด

จังหวัดยะลา

ประเด็นปัญหา	ปัญหาความต้องการ	แนวทางแก้ไข
ด้านความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน	-ปัญหาด้านความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน เช่น ความไม่สงบในพื้นที่ที่เกิดคดีอาชญากรรม/ยาเสพติด -ปัญหาระบบโครงสร้างพื้นฐานขาดประสิทธิภาพ เช่น ถนนชำรุด ไฟฟ้าส่องสว่างไม่เพียงพอ	-จัดชุดรักษาความปลอดภัย - ปรับปรุงการบริหารจัดการแก้ไขปัญหายาเสพติดและอาชญากรรม -พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานให้ครอบคลุม และมีประสิทธิภาพปรับปรุง ซ่อมแซมเส้นทางที่ชำรุด
ด้านสังคม	-ปัญหาลักลอบค้ายาเสพติด -ปัญหาการด้านความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินจากเหตุการณ์ความไม่สงบในพื้นที่ -ระดับคุณภาพทางการเรียนต่ำกว่าเกณฑ์มาตรฐาน สืบเนื่องจาก	-เพิ่มด้านตรวจเข้มสกัดจับยาเสพติดและสิ่งผิดกฎหมาย -เพิ่มมาตรการการปราบปรามยาเสพติด -เสริมสร้างศักยภาพของผู้เรียนและครูสอน

ประเด็นปัญหา	ปัญหาความต้องการ	แนวทางแก้ไข
	สถานการณ์ในพื้นที่	-พัฒนาศักยภาพของผู้สูงอายุ -การสร้างเครือข่ายการพัฒนาแบบมี
ด้านเศรษฐกิจ	-ภาคผลผลิตทางการเกษตรตกต่ำ -รายได้จากการท่องเที่ยวลดลง สืบเนื่องจากขาดความเชื่อมั่นในด้านความปลอดภัยในพื้นที่ -เส้นทางคมนาคมบางส่วนยังเป็นถนนลูกรัง -ประชาชนขาดกรรมสิทธิ์ในที่ดินทำกิน	-ส่งเสริมและสนับสนุนให้เกษตรกรมีอาชีพเสริมสร้างรายได้หลายช่องทางมากขึ้น ทั้งการปลูกพืชชนิดอื่นๆ ควบคู่กับพืชหลัก -สร้างความเชื่อมั่นให้นักท่องเที่ยวรู้สึกถึงความปลอดภัยและเพิ่มมาตรการรักษาความปลอดภัย
ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	- ปัญหาการขาดแคลนแหล่งน้ำด้านการเกษตร ภัยแล้ง และบริโภคน้ำ - ปัญหาด้านขยะไม่มีระบบกำจัดขยะที่ถูกต้อง	-การจัดการขยะ โดยมาตรการทางกฎหมายควบคู่กับการควบคุมทางสังคม -การอนุรักษ์ฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติ สนับสนุนให้ชุมชนเป็นผู้ดำเนินการบริหารจัดการเอง

จังหวัดปัตตานี

ประเด็นปัญหา/ความต้องการ	ปัญหา/ความต้องการ	แนวทางแก้ไข/พัฒนา
ด้านความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน	-การแพร่ระบาดของด้านยาเสพติดและปัญหาอาชญากรรม -ปัญหาด้านความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน เช่น ความไม่สงบในพื้นที่	-พัฒนาและเพิ่มประสิทธิภาพการป้องกันให้ความปลอดภัยแก่เยาวชน สร้างชุมชนเข้มแข็งโดยให้ชาวบ้านดูแลด้านความปลอดภัยและสิ่งเสพติด การสนับสนุนชุดวิสต/อุปกรณ์ ทันสมัยเพียงพอในการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ เผื่อระวางการแพร่ระบาดของยาเสพติดและอาชญากรรม -สนับสนุนการเพิ่มประสิทธิภาพการรักษาความปลอดภัยระดับหมู่บ้าน/ตำบล/อำเภอ
ด้านสังคม	-บุคลากรทางการศึกษามีไม่เพียงพอ -ระดับคุณภาพทางการเรียนต่ำกว่าเกณฑ์มาตรฐาน สืบเนื่องจากสถานการณ์ในพื้นที่ -กลุ่มเยาวชนมีพฤติกรรมล่อแหลมและสุ่มเสี่ยงที่จะติดยา	-จัดให้มีบุคลากรทางการศึกษาที่เพียงพอ และส่งเสริมประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนเห็นถึงความสำคัญทางการศึกษา -พัฒนาคุณภาพการเรียนการสอน -ส่งเสริมพฤติกรรมของเยาวชน นักเรียน นักศึกษา โดยใช้กิจกรรมการพัฒนาที่หลากหลายเสริมสร้างความสัมพันธ์ กับคนในครอบครัวให้มากขึ้น อบรมให้

ประเด็น ปัญหา/ ความ ต้องการ	ปัญหา/ความต้องการ	แนวทางแก้ไข/พัฒนา
	เสพติดหรือถูกชักจูงไปในทางเสื่อมเสีย -ผลกระทบจากปัญหาจากความไม่สงบในพื้นที่ -ขาดกำลังแรงงาน เนื่องจากกลุ่มผู้สูงอายุมีเพิ่มมากขึ้น	ความรู้ยาเสพติด -สร้างมาตรการรักษาความปลอดภัย -พัฒนาศักยภาพของผู้สูงอายุ
ด้านเศรษฐกิจ	-ต้นทุนการผลิตสูงทุกสาขาของการผลิต ทั้งภาคเกษตรกรรม ประมง -ผลิตผลทางการเกษตรราคาตกต่ำ ต้นทุนทางการผลิตภาคเกษตรมีราคาสูง -การขยายตัวรายได้จากการท่องเที่ยวลดลง สืบเนื่องจากขาดความเชื่อมั่นในด้านความปลอดภัยในพื้นที่ -ปัญหาสินค้าด้านการเกษตรและสินค้าประเภทอาหารทะเลไม่เพียงพอในการจำหน่ายและบริโภคในช่วงฤดูมรสุม -ปัญหารายได้ต่ำและไม่มั่นคงจากการประกอบอาชีพด้านการเกษตรและประมง -ขาดการปรับปรุงภูมิทัศน์แหล่งท่องเที่ยวทางทะเล	-พัฒนาและเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตภาคเกษตรกรรม โดยใช้เทคโนโลยีการผลิตและวิทยาการที่ทันสมัย -ส่งเสริมการผลิต เพื่อลดต้นทุน -พัฒนาผู้ประกอบการธุรกิจ SMEs ให้มีความรู้ด้านการบริหารธุรกิจ ให้สามารถแข่งขันได้และให้เข้าถึงแหล่งทุน เพื่อพัฒนากิจการตามศักยภาพ และสร้างความเชื่อมั่นให้นักลงทุนในด้านความปลอดภัยในเขตพื้นที่ -ส่งเสริมและขยายพื้นที่ทำการเกษตรและเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำเพิ่มขึ้น เพื่อรองรับความต้องการของผู้บริโภคและนักท่องเที่ยว และเป็นการเพิ่มรายได้ -สนับสนุนการทำอาชีพเสริมเพิ่มรายได้ครัวเรือนและเพิ่มฐานการผลิต เพื่อส่งเสริมความมั่นคงทางด้านรายได้ -การประกันราคาพืชผล ให้เกษตรกรใช้ปุ๋ยชีวภาพแทนปุ๋ยเคมีที่มีราคาสูง
ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	-ขาดแหล่งน้ำเพื่อการเกษตรและอุปโภคบริโภค และน้ำท่วมเมือง ซึ่งเป็นพื้นที่เศรษฐกิจในฤดูฝน -การทำประมงชายฝั่งประสบกับปัญหาและข้อจำกัด เช่น ระเบียบ IUU-fishing และปัญหาของชาวประมงพื้นบ้าน ที่เกิดจากการเสื่อมโทรมของทรัพยากรประมง -ปัญหาการตัดไม้ทำลายป่าระบบนิเวศและทรัพยากรสัตว์น้ำ	-จัดหาแหล่งน้ำเพื่อการเกษตรและสามารถนำมาบริโภคและอุปโภค -จัดระเบียบการทำประมงให้ถูกกฎหมาย จัดทำเขตรักษาพันธุ์สัตว์น้ำ รณรงค์ชาวประมงหันมาใช้เครื่องมือจับปลาที่ไม่ทำลายทรัพยากร ส่งเสริมให้มีการอนุรักษ์ป่าชายเลน -ประชาสัมพันธ์แนวรุกให้ราษฎรปฏิบัติตามกฎหมายโดยเคร่งครัด และการออกเอกสารสิทธิ์โดยการตรวจสอบอย่างถูกต้อง รวมทั้งการจัดทำแนวเขต -สร้างความรู้ ความเข้าใจ และจิตสำนึกของประชาชน

ประเด็น ปัญหา/ ความ ต้องการ	ปัญหา/ความต้องการ	แนวทางแก้ไข/พัฒนา
	ชายฝั่งในพื้นที่รอบอ่าวปัตตานีถูกทำลาย สูญเสียพื้นที่ป่าชายเลน -การทิ้งขยะโดยขาดจิตสำนึกและความเข้าใจในการกำจัดขยะ รวมถึงการบริหารจัดการในการกำจัดขยะไม่เพียงพอและเป็นระบบ -การกัดเซาะชายฝั่ง ซึ่งเกิดจากคลื่นทะเล -การบุกรุกที่ดินที่ทำกินและถือครองเอกสารสิทธิ์ที่ดิน - ปัญหาการบุกรุกที่สาธารณะประโยชน์	

จังหวัดนราธิวาส

ประเด็น/ปัญหา	ปัญหา/ความต้องการ	แนวทางแก้ไข/พัฒนา
ด้านความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน	-ปัญหาจากอาชญากรรมจากยาเสพติด/ด้านชิงทรัพย์ -ความไม่สงบในพื้นที่	-จัดระเบียบสังคมให้เกิดความเข้มแข็ง สร้างอาชีพและเพิ่มด้านตรวจเข้มสกัดจับยาเสพติดและสิ่งผิดกฎหมาย
ด้านสังคม	-ปัญหาการว่างงาน และความยากจน -ด้านบริการด้านสาธารณสุขในพื้นที่สถานพยาบาลมีน้อย -ปัญหาลักลอบ/ค้ายาเสพติด -อัตราการเสียชีวิตของหญิงตั้งครรภ์ และทารกมีเพิ่มสูงขึ้น เนื่องจากขาดการดูแลและความรู้เกี่ยวกับการดูแลสุขภาพ -งานด้านบริการลดน้อยลง เนื่องจากผลกระทบทางด้านเศรษฐกิจและความรุนแรงในพื้นที่ -ระดับคุณภาพทางการศึกษาต่ำกว่าเกณฑ์มาตรฐาน เนื่องจากขาดบุคลากรทางการศึกษา	-สร้างอาชีพเสริมให้แก่คนในชุมชน -พัฒนาและขยายสถานที่ด้านสาธารณสุขให้เพียงพอต่อความต้องการและมีคุณภาพ -แก้ไขปัญหายาเสพติดโดยบูรณาการทุกภาคส่วน และเพิ่มด้านตรวจเข้มสกัดจับยาเสพติดและสิ่งผิดกฎหมาย -ฝึกอบรมให้ความรู้แก่สตรีมีครรภ์เพื่อลดอัตราการเสี่ยงต่อการเสียชีวิตของแม่และเด็ก -สร้างความเชื่อมั่นให้แก่นักลงทุน ในด้านความปลอดภัย

ประเด็น/ปัญหา	ปัญหา/ความต้องการ	แนวทางแก้ไข/พัฒนา
	-สถานการณ์ความไม่สงบ ทำให้คนในพื้นที่ไม่สามารถประกอบอาชีพได้ตามปกติ -ขาดแคลนบุคลากรทางการแพทย์และสาธารณสุข	
ด้านเศรษฐกิจ	-โครงสร้างพื้นฐานไม่ได้มาตรฐาน เช่น ถนน ไฟฟ้า -ผู้ประกอบการวิสาหกิจชุมชนขาดเงินทุน -ต้นทุนการผลิตทางการเกษตรสูง	- ปรับปรุงโครงสร้างพื้นฐาน เช่น ถนน ไฟฟ้า และอื่นๆ - ส่งเสริมการใช้เทคโนโลยี เพื่อลดต้นทุนการผลิต - สนับสนุนเงินทุนดอกเบี้ยต่ำ
ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	-การบุกรุกป่าไม้/ลักลอบตัดไม้ -ความต้องการที่ดินทำการเกษตร -ประสบมลพิษทางอากาศ ควัน ฝุ่น ลอยจากประเทศเพื่อนบ้าน	-ส่งเสริมการปลูกต้นไม้บนพื้นที่ถูกทำลาย -แก้ไข ป้องกัน ติดตาม บรรเทา ปัญหาหมอกควันข้ามแดนร่วมกันโดยวิธีต่างๆ เช่น ควบคุมแหล่งที่เกิดไฟป่า/ไฟบนพื้นดิน พัฒนาระบบประเมินสถานการณ์และการแจ้งเตือนล่วงหน้าการแลกเปลี่ยนข้อมูลและเทคโนโลยี และการให้ความช่วยเหลือซึ่งกันและกันเมื่อเกิดสถานการณ์
